

MONITOR SOCIAAL WERK DE SCHANS 2021

Sociaal planbureau Groningen is onderdeel van CMO STAMM

Inhoud

1. ONDERZOEKSVERANTWOORDING	5
2. ONDERZOEKSRESULTATEN	23
Werkwijze Sociaal Werk De Schans	24
Terugblik op thema's 2020	35
Jeugd	41
Mantelzorgers	59
Vrijwilligers	73
Statushouders	85

Onderzoeksverantwoording

Inhoud

1. INLEIDING.....	7
2. VRAAGSTELLING.....	8
3. ONDERZOEKSACTIVITEITEN.....	12
4. BRONNEN.....	16
5. LEESWIJZER	20
6. VOORBEHOUD BIJ DIT ONDERZOEK.....	21

1. INLEIDING

Sociaal Werk De Schans voert het sociaal werk uit in de gemeente Westerkwartier. Onderdeel van de opdracht is de monitoring van de ontwikkelingen in het gebied, de activiteiten van Sociaal Werk De Schans en (waar mogelijk) de impact van de inzet van Sociaal Werk De Schans.

Sociaal Planbureau Groningen, dat onderdeel is van CMO STAMM, voert als onderaannemer van de Tintengroep het onderdeel Onderzoek Basisondersteuning Westerkwartier uit. Het Sociaal Planbureau Groningen heeft het Onderzoeksplan opgesteld voor de periode 2019-2022.

De gemeente heeft in haar opdracht aan Sociaal Werk De Schans verschillende doelen benoemd. Elk jaar wordt gezamenlijk door Sociaal Werk De Schans, de gemeente en het Sociaal Planbureau Groningen gekeken welke thema's op dat moment de focus van het onderzoek zouden moeten hebben¹. De thema's van dit jaar zijn Jeugd, Mantelzorg, Vrijwilligers en Statushouders. Voor het eerste jaar betrof het de thema's Armoede, Gezonde leefstijl en Laaggeletterdheid en heeft het onderzoek zich op die thema's gericht². In deze rapportage staan we ook kort stil bij de meest relevante ontwikkelingen op de thema's van 2020.

Deze onderzoeksrapportage, waar deze Onderzoeksverantwoording onderdeel van is, biedt een overzicht van de resultaten van het onderzoek in 2021. De rapportage bestaat uit verschillende onderdelen, te weten:

1. Vier feitenbladen waarin de onderzoeksresultaten op verschillende thema's uiteen worden gezet en worden samengevat en geduid.
2. Een korte terugblik op de rapportage van 2020 aangevuld met nieuwe ontwikkelingen in 2021
3. Een beschrijving van de werkwijze van Sociaal Werk De Schans.
4. De Onderzoeksverantwoording (die u nu voor zich heeft).

¹ Deze drie thema's zijn gezamenlijk op basis van uitgebreide gesprekken met de gemeente en de perspectiefnota van de gemeente Westerkwartier en gesprekken met Sociaal Werk gekozen als focus voor 2021. Gedurende de looptijd van de onderzoeksopdracht worden uiteindelijk alle thema's uit de opdracht van de gemeente behandeld. Gedurende de looptijd van het onderzoek zal nog één keer een onderzoeksrapportage worden opgeleverd over de resultaten van een voorgaand jaar

² Sociaal Planbureau Groningen (2021). *Monitor Sociaal Werk De Schans 2020*. Groningen: Sociaal Planbureau Groningen.

In deze Onderzoeksverantwoording worden de onderzoeksactiviteiten en gebruikte bronnen verder toegelicht. Bovendien is er een leeswijzer voor de feitenbladen opgenomen.

2. VRAAGSTELLING

Thema's en bijbehorende doelen

De gemeente heeft in haar opdracht aan Sociaal Werk De Schans verschillende leer-, prestatie- en preventiedoelen benoemd. De verschillende doelen die de gemeente heeft benoemd zijn te clusteren in thema's. Elk jaar wordt gezamenlijk door Sociaal Werk De Schans, de gemeente en het Sociaal Planbureau Groningen gekeken welke thema's op dat moment de focus van het onderzoek zouden moeten hebben. Gedurende de looptijd van de onderzoeksopdracht worden uiteindelijk alle thema's en daarmee alle doelen uit de opdracht van de gemeente behandeld.

Op basis van uitgebreide gesprekken met de gemeente en de perspectiefnota van de gemeente Westerkwartier en gesprekken met Sociaal Werk De Schans is voor 2021 de volgende prioritering gekozen:

- Jeugd
- Mantelzorg
- Vrijwilligers
- Statushouders

Bij deze thema's horen leer-, prestatie- en preventiedoelen die zijn opgesteld in de opdracht van de gemeente. Leerdoelen zijn gericht op het verkrijgen van inzicht. Bij de prestatiedoelen draait het om het bereiken van resultaten en bij de preventiedoelen gaat het om het bereiken van resultaten die nadrukkelijk preventief van aard zijn.

Doelen uit de opdracht

De in de opdracht geformuleerde leer-, prestatie- en preventiedoelen zijn in overleg met de gemeente en Sociaal Werk De Schans door de onderzoekers vertaald om ze geschikt te maken voor onderzoek. De strekking van de doelen is daarmee gelijk gebleven. In het overzicht Doelen Inspanningen Netwerk (DIN) zijn de doelen zoals opgenomen in de opdracht en zoals geformuleerd voor het onderzoek terug te vinden³. De DIN is te vinden in de bijlage van dit document.

³ Sociaal Planbureau Groningen & Sociaal Werk De Schans (2021). *Doelen en inspanningen netwerk*. Leek: Sociaal Werk De Schans.

Als we kijken naar de doelen uit de opdracht van de gemeente, dan horen daar voor de vier thema's, de volgende doelen bij⁴:

1. Thema Jeugd

1. Leerdoel: Inzicht in de redenen voor (langdurige) werkloosheid bij jongeren en hoeveel jongeren langdurig werkloos zijn.
2. Leerdoel: Inzicht in wijze waarop Sociaal Werk De Schans de werkloosheid bij jongeren kan beïnvloeden.
3. Preventiedoel: Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeente Westerkwartier daalt.

2. Thema Mantelzorg

1. Leerdoel: Inzicht in aantal jonge mantelzorgers in Westerkwartier en hun ondersteuningsbehoefte.
2. Preventiedoel: Het aantal volwassenen dat mantelzorg geeft en overbelast is daalt.
3. Leerdoel: Inzicht in hoe overbelasting van mantelzorgers teruggedrongen kan worden.
4. Preventiedoel: Behoud van het aantal volwassen mantelzorgers
5. Prestatiedoel: Inwoners die mantelzorg verlenen weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning.

3. Thema Vrijwilligers

1. Leerdoel: Inzicht in de activiteiten die bewoners organiseren per gebied en de rol de Sociaal Werk De Schans hierbij speelt.
2. Leerdoel: Inzicht in ondersteuningsbehoefte van verenigingen om de toegankelijkheid voor doelgroepen te vergroten.
3. Preventiedoel: Het aantal actieve vrijwilligers, verbonden aan de welzijnsorganisaties daalt niet.

4. Thema Statushouders

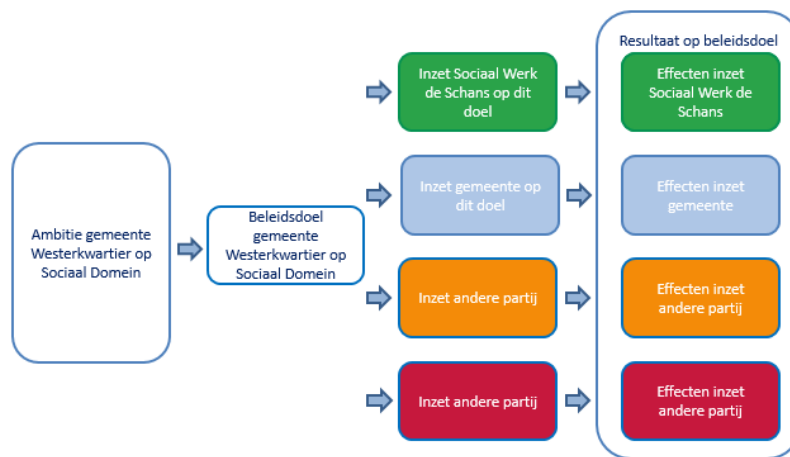
1. Prestatiedoel: Statushouders gehuisvest in de gemeente Westerkwartier kennen de grenzen als het gaat om wat in Nederland te doen gebruikelijk/algemene norm is (ze hebben de participatieverklaring behaald).
2. Prestatiedoel: Statushouders gehuisvest in de gemeente Westerkwartier hebben na afloop van de maatschappelijke begeleiding geen formeel georganiseerde ondersteuning, gericht op het functioneren in de maatschappij, meer nodig.

⁴ Hier worden de doelen genoemd zoals die in de DIN zijn vertaald door de onderzoekers.

Onderzoeksvraag

Het huidige onderzoek richt zich specifiek op de inzet van Sociaal Werk De Schans op de verschillende thema's binnen het sociaal domein. Echter, de hierboven genoemde doelen zijn voor een deel algemeen geformuleerd en een antwoord op die doelen zegt iets over de gezamenlijke inzet van alle organisaties die actief zijn in de gemeente. Of anders gezegd, "één aanbieder kan niet individueel verantwoordelijk worden gehouden voor het bereiken van een maatschappelijk resultaat (NJI)"⁵. Niet alleen werken verschillende organisaties tegelijk aan gemeenschappelijke maatschappelijk doelen, ook spelen er vele externe factoren een rol. Hoe de gezamenlijk inzet bijdraagt aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen wordt in de figuur hieronder ook nog eens schematisch weergegeven.

Figuur 1.

Bron: Sociaal Planbureau Groningen (2021)

Gezien het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt, zijn de activiteiten die ze doet continu aan verandering onderhevig. Vraagstukken van inwoners, ontwikkelingen in de gemeente, maar vooral ook uitkomsten van evaluaties vragen om nieuwe activiteiten en soms om aanpassing van activiteiten. Dit onderzoek is uitgevoerd op een bepaald moment in deze cyclus en geeft daarom alleen een beeld van dat bepaalde moment.

⁵ Driedonks, M., Udo, N., Batyreva, I. & Ooms H. (2019). *Zo werkt u met het Kwaliteitskompas*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut. .

Figuur 2

Bron: Sociaal Planbureau Groningen (2021)

Dit onderzoek richt zich dus specifiek op de inzet van Sociaal Werk De Schans in 2021 op de verschillende thema's.

De onderzoeksvraag is: **“Wat is de impact van de inzet van Sociaal Werk De Schans op de thema's die de gemeente in de opdracht benoemt?”**

De impact van Sociaal Werk De Schans is samengesteld uit vier componenten.

1. Om te beginnen betreft het de effecten van de individuele trajecten. We volgen hierin de adviezen van het NJI en Movisie om een basisset indicatoren te hanteren waarmee de directe effecten van voorzieningen in het sociaal domein gemonitord kunnen worden. ⁶ De basisset indicatoren omvat de volgende gegevenselementen:
 - bereik,
 - inwonertevredenheid, en
 - doelrealisatie of mate waarin zelfredzaamheid is toegenomen.De keuze voor deze indicatoren is gebaseerd op eerdere onderzoeken rondom jeugd- en opvoedhulp.
2. De tweede component betreft de impact van de collectieve trajecten. Sociaal Werk De Schans ontwikkelt momenteel de impactmeting van de collectieve activiteiten die door hen worden ingezet in Westerkwartier worden ingezet. Vooruitlopend op de informatie die daarmee beschikbaar komt in 2022, beschrijven wij de directe effecten van de collectieve activiteiten aan de hand van de volgende indicatoren:⁷

⁶ Movisie. Kwaliteitskompas sociaal domein. Utrecht. Movisie

⁷ We baseren ons voor dit onderzoek grotendeels op de informatie van Sociaal Werk De Schans zelf. Op het moment van dit onderzoek is de ontwikkeling van de impactmeting van de collectieve activiteiten die in

- bereik,
 - curatief of preventief van aard, en
 - mate van aansluiting bij versterking van dimensies van Positieve Gezondheid. Onderzoekers maken op basis van de beschrijving van de collectieve activiteit een inschatting van de dimensies van Positieve Gezondheid die versterkt worden. Uitgaande van het holistisch mensbeeld, is het aannemelijk dat het ook effect zal hebben op de andere dimensies.
3. De derde component betreft de werkwijze van Sociaal Werk De Schans. De manier waarop Sociaal Werk De Schans haar werkwijze vormgeeft en het feit dat deze bestaat uit een aantal erkende en onderbouwde elementen, heeft invloed op de impact van Sociaal Werk De Schans in Westerkwartier. Op de vraag op welke manier sociaal werk het verschil kan maken, geeft recent onderzoek naar de impact van sociaal werk in Nederland het antwoord dat het aan de ene kant gaat om een aantal inhoudelijke programmadelen die verschil maken. Aan de andere zijde is het de sociaal werker zelf, die met een set competenties verschil maakt.
 4. De vierde component betreft de resultaten van de samenwerking binnen het netwerk. Sociaal Werk De Schans werkt samen met partners in het veld, verbindt partners en zet expertise in. Dit vormt daarmee eveneens deel van de impact.

3. ONDERZOEKSACTIVITEITEN

Om een antwoord te kunnen formuleren op de leer-, prestatie- en preventiedoelen van de gemeente en op de hoofdvraag zijn verschillende onderzoeksactiviteiten ingezet. Deze zijn te verdelen in twee fasen. In de eerste fase zijn verschillende voorbereidende werkzaamheden verricht die als basis konden dienen voor de tweede fase. In de tweede fase worden antwoorden geformuleerd op de leer-, prestatie- en preventiedoelen die in 2020, en de opeenvolgende jaren die focus hadden. Voor de volledigheid worden de activiteiten die zijn uitgevoerd in de beide fasen hieronder beschreven.

Fase 1 voorbereidende activiteiten 2019

Startfoto

De eerste stap in het onderzoek was het (eerst) (goed) in beeld krijgen van de maatschappelijke opgaven in het sociaal domein in Westerkwartier, daar waar het kon specifiek op gebiedsniveau. De activiteiten bestonden uit verzamelen en analyseren van de relevante data om de maatschappelijke vraagstukken voor Westerkwartier goed in beeld te krijgen. Er werd daarbij gebruik gemaakt van verschillende bronnen en monitors van het Sociaal Planbureau Groningen, gemeente

Westerkwartier worden ingezet, nog in volle gang en beschikken we voor dit onderzoek nog niet over de volledige informatie.

Westerkwartier, GGD, CBS, waarstaatjegemeente.nl et cetera. De onderzoeksresultaten werden ontsloten in een zogenaamde digitale visualisatie⁸.

De uitkomsten werden vergeleken met de maatschappelijke opgaves die ter voorbereiding van opdracht van de basisondersteuning met thematafels waren geïnventariseerd. De analyse vormde de onderbouwing voor het gezamenlijk vaststellen van de maatschappelijke vraagstukken en opgaven voor Westerkwartier voor de komende jaren. Daarnaast werd duidelijk waar nog een kennisbehoefte lag. De startfoto is in fase 1 gepubliceerd en bood input voor de prioritering van de onderzoeken.

Meting en registraties

Figuur 3

In fase 1 van het onderzoek is gekeken op welke manier de ontwikkeling van cliënten van Sociaal Werk De Schans gemeten en geregistreerd kan worden⁹. Sociaal Werk De Schans opereert vanuit het gedachtegoed Positieve Gezondheid. Positieve Gezondheid is echter geen meetinstrument en kan/mag als zodanig niet worden gebruikt¹⁰. Op het moment dat het onderzoek van start ging was er nog geen blauwdruk beschikbaar voor het meten van ontwikkeling bij cliënten wanneer gewerkt wordt met Positieve Gezondheid. Sociaal Werk De Schans heeft samen met het Sociaal Planbureau Groningen onderzocht op welke verantwoorde manier de ontwikkeling van cliënten toch te volgen en te meten is. De uitkomst van deze verkenning is dat de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) hiervoor het meest aangewezen instrument is. Onderzoekers van de GGD Amsterdam¹¹ hebben meegedacht

⁸ Sociaal Planbureau Groningen (2019). *Startfoto Monitoring Sociaal Werk De Schans*. Groningen: Sociaal Planbureau Groningen.

⁹ Het gaat in dit geval om inwoners die individuele hulp krijgen van Sociaal Werk De Schans.

¹⁰ IPH (2021).

¹¹ De Zelfredzaamheidsmatrix is een product van de GGD Amsterdam.

of deze werkwijze te verantwoorden is. Uiteindelijk is gekozen voor een werkmethodek waarbij Positieve Gezondheid als gespreksleidraad dient en de ZRM als meetinstrument¹². In september 2019 zijn de eerste resultaten van deze manier 'meten van' positieve gezondheid gepresenteerd op Congres Sociaal Werk. Daarnaast is het registratiesysteem van Sociaal Werk De Schans ingericht op de werkmethodek en zijn medewerkers geschoold in het registreren.

Fase 2 onderzoeksactiviteiten 2021

Ontwikkelen Doelen Inspanningen Netwerk

De leer-, prestatie- en preventiedoelen zijn op verschillende thema's gericht en beslaan daarmee een breed veld van maatschappelijke vraagstukken. Sociaal Werk De Schans werkt vraaggericht in verschillende werkgebieden die voorheen afzonderlijke gemeenten waren. Dat betekent dat de activiteiten die worden ingezet soms specifiek zijn voor een werkgebied. Bovendien betekent het dat de activiteiten van Sociaal Werk De Schans aan verandering onderhevig zijn. Immers wanneer er gedurende het jaar een vraag uit de samenleving komt, speelt Sociaal Werk De Schans daarop in wanneer het binnen haar opdracht valt. Sociaal Werk De Schans streeft er bovendien naar maatschappelijke vraagstukken waar het kan integraal aan te pakken. Dat betekent dat haar activiteiten soms tegelijkertijd verschillende doelen dienen. Daarnaast werkt Sociaal Werk De Schans samen met andere organisaties aan het behalen van de doelen van de gemeente.

Bovenstaande factoren maken het complex om de relatie tussen de leer-, prestatie- en preventiedoelen, de activiteiten van Sociaal Werk De Schans en de samenwerking met andere partners snel in beeld te krijgen. Om te kunnen achterhalen wat de impact van Sociaal Werk De Schans is het belangrijk de relatie tussen de doelen van de gemeente en de activiteiten van Sociaal Werk De Schans scherp te krijgen. Om de relatie tussen de leer-, prestatie- en preventiedoelen, de activiteiten van Sociaal Werk De Schans en de samenwerking met andere partners overzichtelijk te maken is in 2020 een Doelen Inspanningen Netwerk (DIN)¹³ vormgegeven.

Het Sociaal Planbureau Groningen heeft samen met Sociaal Werk De Schans en de gemeente de DIN vormgegeven. De DIN is ingedeeld volgens de dimensies van Positieve Gezondheid. In de DIN zijn de leer-, prestatie- en preventiedoelen van de gemeente en de thema's opgenomen. Bij alle doelen zijn de daarbij passende activiteiten van Sociaal Werk De Schans op een rij gezet. Vervolgens zijn de netwerkpartners geïnventariseerd die samen met Sociaal Werk De Schans verantwoordelijk zijn voor

¹² Flinterman, F., Lauriks, S., de Wit, M., Cremer, S., Fassaert, T., Verhoeff, A., & Manshanden, J. (2019). Mijn Positieve Gezondheid en de Zelfredzaamheid-Matrix. TSG-Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen, 97(7-8), 160-164.

¹³ Zie bijlage

het behalen van een specifiek doel¹⁴. De DIN wordt elk jaar door de verschillende partijen geactualiseerd.

Beschikbare bronnen verzamelen

Gedurende het onderzoek zijn openbare en lokale bronnen verzameld waaruit cijfers kunnen worden gehaald die betrekking hebben op de doelen van de gemeente. Deze bronnen zijn geanalyseerd en verwerkt tot figuren. De cijfers laten zowel de huidige situatie zien als de ontwikkeling over een aantal jaren. Daarnaast zijn registraties van Sociaal Werk De Schans verzameld om inzicht te geven in het bereik van activiteiten en de relatie tussen activiteiten en Positieve Gezondheid. Ook zijn er gesprekken gevoerd met teamleiders van Sociaal Werk De Schans om onder andere te achterhalen welke impact zij ervaren van het werken met Positieve Gezondheid. Ten slotte is er literatuur verzameld om inzicht te kunnen geven in de werkwijze van Sociaal Werk De Schans en de mogelijke impact die de activiteiten van Sociaal Werk De Schans hebben op inwoners in het Westerkwartier¹⁵.

Rapportage

De analyse van de verschillende bronnen heeft geleid tot een onderzoeksrapportage die uit verschillende onderdelen bestaat. Deze Onderzoeksverantwoording is daar een deel van. Het tweede deel is een serie feitenbladen die gericht zijn op de vier thema's die in 2021 de focus hadden: jeugd, mantelzorg, vrijwilligers en statushouders. Het derde deel is een document waarin werkwijze van Sociaal Werk wordt toegelicht.

¹⁴ Hoewel de partners samen werken aan gemeenschappelijke doelen, zijn de doelen die Sociaal Werk De Schans in haar opdracht heeft staan niet de doelen de partnerorganisaties in hun opdracht hebben staan.

¹⁵ Zie voor meer informatie hierover het volgende hoofdstuk.

4. BRONNEN

Om een antwoord te kunnen geven op de doelen van de gemeente en op de hoofdvraag zijn verschillende bronnen geraadpleegd. De keuze voor bronnen hing af van de specifieke leer-, preventie- of prestatiedoelen. Het gaat om zowel kwantitatieve bronnen als kwalitatieve bronnen. In de meeste gevallen gaat het om bronnen van Sociaal Werk De Schans zelf en in een aantal gevallen gaat het om externe bronnen. De gebruikte bronnen worden hieronder verder toegelicht.

DIN

De DIN is zowel een resultaat van de eerste onderzoeksactiviteiten als een bron voor het opstellen van de rapportage. De DIN geeft een overzicht van alle activiteiten die Sociaal Werk De Schans doet op verschillende thema's en dimensies van Positieve Gezondheid. Gezien het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt zijn de activiteiten die ze doet aan verandering onderhevig. Zo doet bijvoorbeeld de coronacrisis een beroep op de veerkracht van de sociaal werkers. Meer dan voorheen wordt gevraagd om snel handelen, flexibiliteit en in verbinding te staan met anderen. Soms ook vragen ontwikkelingen in de gemeente om nieuwe activiteiten en soms om aanpassing van activiteiten. De DIN is daarom geen momentopname, maar een werkdocument dat regelmatig wordt bijgewerkt en aangevuld.

De doelen van de gemeente zijn in de opdracht gekoppeld aan dimensies van Positieve Gezondheid. De werkwijze van Sociaal Werk De Schans kenmerkt zich door een integrale aanpak. Activiteiten zijn gericht op het bereiken van een of meerdere doelstellingen gericht op de Positieve Gezondheid van een inwoner en kunnen daarom op verschillende plaatsen in de DIN terugkomen.

Naast de door de gemeente geformuleerde (leer, preventie- en prestatie) doelen werkt Sociaal Werk De Schans ook aan het behalen van doelen die terug te vinden zijn in de gemeentelijke ambitie. Dat is bovendien een gevolg van het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt. De activiteiten waar het hier om gaat zijn niet altijd direct te koppelen aan een leer-, preventie-, of prestatiedoel, maar spelen wel een belangrijke rol in het behalen van de gemeentelijke ambitie als geheel. Deze activiteiten zijn onderaan elke dimensie in de DIN weergegeven.

De DIN is gebruikt om inzicht te bieden in het aanbod van Sociaal Werk De Schans, om de relatie van de activiteiten met Positieve Gezondheid inzichtelijk te maken en om de werkwijze te beschrijven.

Registraties Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans is in 2019 begonnen met de registratie van individuele ondersteuningstrajecten. In de trajecten wordt Positieve Gezondheid als uitgangspunt gebruikt. De cliënt geeft bij de start van het ondersteuningstraject aan aan welke dimensie hij of zij wil werken gedurende het traject. Vervolgens vertaalt de professional het intakegesprek naar de ZRM. Dit heeft

als reden dat Positieve Gezondheid een gesprekstoel is, maar geen meetinstrument¹⁶. Met de ZRM kan wel worden gemeten. Sociaal Werk De Schans registreert op welke dimensie van Positieve Gezondheid een cliënt aan de slag wil en hoe de cliënt volgens de professional scoort op de ZRM. De data die deze registraties opleveren, worden gebruikt om uitspraken doen over de hulpvragen van cliënten en over de ontwikkelingen van cliënten gedurende een traject. Deze data biedt de mogelijkheid om te kijken of wat de ontwikkeling is van een cliënt die deelgenomen heeft aan een individueel traject. Het is echter geen bewijs voor een oorzakelijke relatie.

Sociaal Werk De Schans registreert eveneens het bereik van de collectieve activiteiten. Het gaat dan om de aantallen deelnemers. De data die deze registratie oplevert, is gebruikt om uitspraken te doen over het bereik van activiteiten.

Gesprekken met Sociaal Werk De Schans

In het afgelopen jaar zijn weer verschillende gesprekken gevoerd met teamleiders van Sociaal Werk De Schans. Hierin werd hen gevraagd na te gaan of de DIN compleet was gezien de recente ontwikkelingen in het werk en werd hen gevraagd de samenwerking in het netwerk en de werkwijze en ervaringen met Positieve Gezondheid te beschrijven. Deze gesprekken waren niet alleen bedoeld om het overzicht van de activiteiten compleet te krijgen, maar ook om informatie op te halen over de werkwijze van Sociaal Werk De Schans.

Klanttevredenheidsonderzoek

Sociaal Werk De Schans vraagt jaarlijks inwoners die een individueel traject afsloten om hun tevredenheid aan te geven. De steekproef is te klein om de resultaten te generaliseren naar alle inwoners van Sociaal Werk De Schans. Het geeft echter wel kwalitatieve informatie over de ervaringen van de groep die heeft geantwoord.

Literatuur en evidence based werken

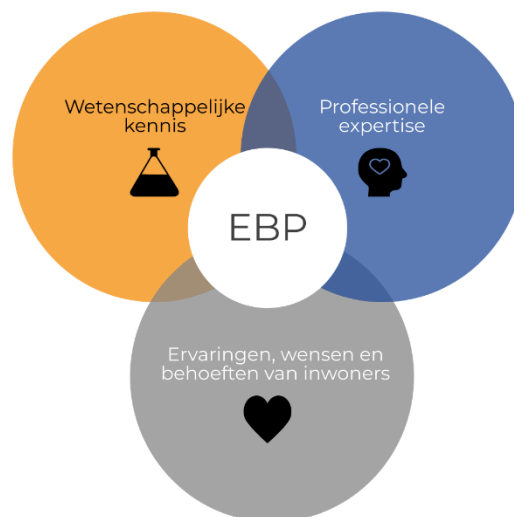
Een deel van het onderzoek gaat over de vraag of het aanbod van Sociaal Werk De Schans aangepast of aangevuld zou moeten worden en in welke mate de activiteiten de Positieve Gezondheid van inwoners in het Westerkwartier beïnvloeden. Deze vragen gaan over de kwaliteit van de hulpverlening en of deze adequaat, effectief en efficiënt is.

Om zo goed mogelijke, adequate, effectieve en efficiënte hulp te verlenen wordt door veel organisaties gewerkt vanuit de Evidence Based Practice. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat deze

¹⁶ Flinterman, F., Lauriks, S., de Wit, M., Cremer, S., Fassaert, T., Verhoeff, A., & Manshanden, J. (2019). Mijn Positieve Gezondheid en de Zelfredzaamheid-Matrix. TSG-Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen, 97(7-8), 160-164.

kwalitatieve hulp bereikt kan worden als er aandacht is voor drie belangrijke domeinen: de expertise van de professional, de voorkeuren en waarden van de cliënt en de aanwezige wetenschappelijke evidentie (zie figuur 2). De drie domeinen kennen geen verschil in gewicht en zijn alle drie van belang voor kwalitatieve hulpverlening. Voor veel problemen of specifieke situaties bestaan nog geen bewezen-effectieve oplossingen, zeker niet in het licht van de beleidsdoelen van gemeenten¹⁷. Dit heeft er mee te maken dat vraagstukken van cliënten en de ontwikkeling daarvan vaak complex zijn en samenhangen met allerlei factoren. Er zijn een aantal databases met erkende interventies, maar iedere lokale situatie kent zijn eigen context en vraagt om een eigen aanpak. Daardoor zijn erkende interventies niet altijd één op één te implementeren. Het is echter niet zo, dat bij gebrek aan wetenschappelijk bewijs voor de effectiviteit van interventies er niet Evidence Based gewerkt kan worden¹⁸. Er kan in dat geval een beroep worden gedaan op informatie over werkende principes achter een interventie, informatie van aanpalende disciplines samen met de expertise van de professional en de informatie van cliënten.

Figuur 4.

Bron: Sociaal Planbureau Groningen (2021).

Om een antwoord te geven op de vraag wat er in het aanbod aangevuld of aangepast zou kunnen worden is gebruik gemaakt van bestaande literatuur en een analyse van de doelgroepen die Sociaal

¹⁷ Gorissen, W. (red.) (2017). Samen lerend doen wat werkt. Een nieuwe kijk op evidence-based practice in zorg en welzijn voor jongeren en gezinnen. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut.

¹⁸ Ibidem

Werk De Schans bereikt. Om een antwoord te geven op de vraag in welke mate activiteiten positieve effecten hebben op inwoners is gekeken naar de manier waarop Sociaal Werk De Schans omgaat met de drie domeinen van de Evidence Based Practice. Bronnen zijn daarbij zowel literatuur en databases van erkende interventies, als gesprekken met teamleiders en medewerkers van Sociaal Werk De Schans.

Openbare data

Er zijn een aantal grotere instanties, zoals het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS, GGD en Geletterdheid in beeld), die onderzoeksdata opleveren. Deze data is een betrouwbare bron van informatie over de complete groep inwoners. Het is bij deze bron niet mogelijk onderscheid te maken tussen inwoners die met Sociaal Werk De Schans te maken hebben gehad en inwoners die dat niet hebben. Data van bronnen zoals het CBS is gebruikt om inzicht te geven in de situatie in het Westerkwartier.

Groninger Panel

Het Groninger Panel is een online burgerpanel van Sociaal Planbureau Groningen. Het Groninger panel is een kwalitatief onderzoeksinstrument waarmee de ervaringen van inwoners van de provincie Groningen in beeld worden gebracht. Momenteel telt het Groninger Panel ruim 7.000 leden van 18 jaar en ouder, waarvan 930 uit de gemeente Westerkwartier. Het Groninger Panel is een afspiegeling van de Groninger bevolking van 18 jaar en ouder. Om inzicht te geven in de situatie in de gemeente Westerkwartier is gebruik gemaakt van onderzoeksresultaten van het Groninger Panel.

5. LEESWIJZER

De rapportage moet als volgt worden gelezen. Allereerst bestaat de rapportage uit deze onderzoeksverantwoording. Deze wordt gevolgd door de beschrijving van de werkwijze van Sociaal Werk De Schans en een aantal feitenbladen.

Op ieder thema dat dit jaar de focus heeft zijn gegevens verzameld. Deze worden in een zogenaamd feitenblad weergegeven. In de feitenbladen worden alle onderzoeksresultaten, dus ook de omschreven werkwijze, samengevat en geduid. De feitenbladen zijn op de volgende manier opgebouwd:

- In het eerste hoofdstuk worden de (leer, preventie- en prestatie) doelen van de gemeente benoemd en worden algemene cijfers gedeeld over de situatie op dat thema in de gemeente Westerkwartier.
- In het tweede hoofdstuk Werkwijze wordt de manier geschetst waarop de medewerkers van Sociaal Werk De Schans te werk gaan, gericht op het thema van het feitenblad.
- In het derde hoofdstuk Activiteiten wordt een overzicht gegeven van de activiteiten, die de Sociaal Werk De Schans op het moment van het onderzoek uitvoerde, verdeeld over 4 categorieën; Samenwerking en doorverwijzingen, individuele hulpverlening, collectieve activiteiten, inzet van expertise. Deze verschillende categorieën van activiteiten worden in de daaropvolgende hoofdstukken toegelicht.
- In het hoofdstuk Samenwerking wordt een overzicht gegeven van het samenwerkingsnetwerk van Sociaal Werk De Schans gericht op het thema van het feitenblad.
- Het vijfde hoofdstuk Individuele Trajecten laat de resultaten van individuele hulpverleningstrajecten zien.
- Het zesde hoofdstuk Collectieve Activiteiten laat zien welke collectieve activiteiten er door de Sociaal Werk De Schans worden ingezet en wat daarvan de resultaten zijn.
- In het zevende hoofdstuk Inzet van Expertise wordt duidelijk gemaakt op welke manier Sociaal Werk De Schans haar expertise inzet om bij te dragen aan projecten en kennisontwikkeling van andere organisaties of samenwerkingsverbanden.
- In het achtste hoofdstuk Samenvatting en Duiding worden de resultaten als geheel geduid en wordt een antwoord geformuleerd op de doelen van de gemeente.

6. VOORBEHOUD BIJ DIT ONDERZOEK

Het onderzoek heeft een aantal beperkingen die hier nader worden toegelicht:

- *Landelijke bronnen*
In het onderzoek worden landelijke bronnen geraadpleegd zoals het CBS. Deze leveren betrouwbare onderzoeksdata. Deze bronnen worden alleen vaak slechts eens in een aantal jaren geüpdatet of worden jaarlijks geüpdatet met een vertraging van enkele maanden tot een jaar. Het is daardoor onmogelijk om in de rapportage gebruik te maken van onderzoeksdata die op het voorafgaande jaar is gebaseerd.
- *Registraties van Sociaal Werk De Schans*
Sociaal Werk De Schans is sinds ze haar opdracht heeft in het Westerkwartier gestart met het ontwikkelen van haar werkwijze en de registratie van haar inzet. Om betrouwbare en valide cijfers uit de registraties te kunnen halen moet data aan de voorkant goed geregistreerd worden en moet er voldoende data geregistreerd worden. De ontwikkeling van een registratiesysteem waarin de juiste dingen worden geregistreerd zonder dat professionals overbelast raken heeft tijd nodig. Deze ontwikkeling is nog steeds gaande. Omdat de registraties nog in ontwikkeling zijn is niet altijd voldoende data beschikbaar om al betrouwbare uitspraken te doen. Wanneer dit het geval zijn de data niet opgenomen in de rapportage of alleen beperkt.
- *Bewijs*
De cijfers over individuele trajecten wekken de indruk dat zij bewijzen dat een individueel traject wel of juist geen effect heeft gehad voor een cliënt. Dat is echter niet het geval. De cijfers laten alleen de ontwikkeling van de cliënt zien gedurende het traject. Als een cliënt zelfredzamer wordt of juist niet kan dat door de hulpverlening komen, maar net zo goed door externe factoren. Zou je willen bewijzen dat de hulpverlening effect heeft dan moet dat in een experiment met een controlegroep¹⁹. Vanwege de omvang, ethische bezwaren en complexiteit van zo'n type onderzoek is dat niet haalbaar binnen de opdracht. Om dezelfde reden wordt dit type onderzoek ook landelijk zelden uitgevoerd op het gebied van sociaal werk.
- *Causaliteit*
De relatie tussen activiteiten in het sociaal werk en de impact daarvan op maatschappelijke vraagstukken is erg complex²⁰. Niet alleen werken verschillende organisaties tegelijk aan

¹⁹ Jakobs, G. (2014). <https://www.socialevraagstukken.nl/de-derde-weg-in-evaluatieonderzoek/> geraadpleegd op 24 februari 2021.

²⁰ Gorissen, W. (red.) (2017). Samen lerend doen wat werkt. Een nieuwe kijk op evidence-based practice in zorg en welzijn voor jongeren en gezinnen. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut.

gemeenschappelijke maatschappelijk doelen, ook spelen er vele externe factoren een rol. Het is daarom (meestal) onmogelijk om aan te tonen dat de activiteiten van een specifieke organisatie de oorzaak zijn van specifieke effecten op een maatschappelijk vraagstuk. Veranderingen rond een vraagstukken kunnen verschillende oorzaken hebben die moeilijk te onderscheiden zijn.

Onderzoeksresultaten

Werkwijze Sociaal Werk De Schans

Om inzicht te kunnen bieden in de impact van Sociaal Werk De Schans in het Westerkwartier is het belangrijk om te kijken welke activiteiten er worden gedaan en welke theoretische basis daarvoor is, op welke manier de activiteiten worden gedaan en of ze aansluiten bij de voorkeuren en waardes van de inwoners.

Sociaal Werk De Schans is onderdeel van de Tintengroep. De visie van Tintengroep op sociaal werk is ontwikkeld op basis van het gedachtegoed van verschillende wetenschappers. De visie kent drie pijlers, zelfwerkzaamheid, positief welbevinden en positieve gezondheid. Deze visie vormt de basis voor en geeft richting aan de keuze van aanpakken en interventies.

Het sociaal werk probeert verschillende problemen van mensen met een (latente) ondersteuningsvraag te doorbreken. Op de vraag op welke manier sociaal werk daar het verschil in kan maken, geeft recent onderzoek naar de impact van sociaal werk in Nederland antwoord dat het aan de ene kant gaat om een aantal inhoudelijke programmadelen die verschil maken. Aan de andere zijde is het de sociaal werker zelf, die met een set competenties verschil maakt²¹. De expertise van een professional bepaalt dus voor een belangrijk deel de impact die activiteiten hebben op inwoners. Onderzoek toont ook aan dat wanneer medewerkers kernvaardigheden van sociaal werk goed ontwikkeld hebben, dat invloed heeft op de uitkomsten van sociaal werk in gezinnen.²² Er zijn zelfs onderzoeken die laten zien dat het veel belangrijker is 'wie' een bepaalde methode hanteert, dan 'wat' die methode is²³.

Door de werkwijze van Sociaal Werk De Schans in kaart te brengen geven we een beeld van de manier waarop de medewerkers te werk gaan en de activiteiten van Sociaal Werk De Schans worden uitgevoerd.

Hieronder wordt de werkwijze van Sociaal Werk De Schans beschreven.

Positieve gezondheid

Sociaal Werk De Schans werkt vanuit het gedachtegoed van 'Positieve Gezondheid'. Het is tevens de opdracht van de gemeente Westerkwartier om te werken vanuit de uitgangspunten van "Positieve

²¹ Dekker, F. Franx, A. de Vleeshouwer E. & Zandvleit, K. (2020). Meta-analyse businesscases sociaal werk. Rotterdam: Business School of Economics.

²² Forrester D., ed al. (2019), What Is the Relationship between Worker Skills and Outcomes for Families in Child and Family Social Work?, *The British Journal of Social Work*, Volume 49, Issue 8, Pages 2148–2167.

²³ Wampold, B., & Imel, Z. (2015). *The great psychotherapy debate: The evidence for what makes psychotherapy work*, second edition. New York: Routledge.

gezondheid” en om samen met de gemeente deze visie in de werkwijze van de medewerkers in de gebiedsteams te integreren²⁴.

De basisgedachte van Positieve Gezondheid is dat gezondheid meer is dan de afwezigheid van ziekte. Het gaat om een breed en integraal beeld van gezondheid, waarbij bijvoorbeeld zingeving onderdeel is van de gezondheid van een individu. Het is bovendien een dynamische benadering van gezondheid die meer recht doet aan datgene dat voor een individu van betekenis is²⁵. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Én om zo veel mogelijk eigen regie te voeren.

Vanuit dit gedachtegoed is een instrument ontwikkeld om de gezondheid van iemand in kaart te brengen. Dat instrument wordt vanwege de vorm ervan het spinnenwebdiagram genoemd. Het instrument geeft een beeld van de verschillende facetten, ook wel dimensies genoemd, van gezondheid. Iemand geeft zelf op elke pijler aan hoe hij of zij de gezondheid op die pijler ervaart. De verschillende dimensies bij elkaar geven een beeld van hoe iemand zelf zijn totale gezondheid beschouwt. Het is geen meetinstrument waarmee een score of maat van gezondheid bepaald kan worden²⁶. De tool Mijn Positieve Gezondheid en het bijbehorende spinnenweb zijn bedoeld als gespreksinstrument en niet als meetinstrument. Het is dus wel mogelijk om het instrument in te zetten om het gesprek met iemand aan te gaan over haar of zijn gezondheid.

De implementatie van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid in het sociaal werk en het onderzoek naar de effecten van het werken met Positieve Gezondheid staan landelijk nog in de kinderschoenen. De eerste ervaringen zijn positief en onderzoek onder een groep huisartsen die vanuit het gedachtegoed zijn gaan werken laat zien dat er een stijging is in ervaren gezondheid bij patiënten en ervaren werkplezier bij professionals²⁷.

Positieve gezondheid in de praktijk

Het gedachtegoed van Positieve Gezondheid vormt de brede basis onder al het werk van Sociaal Werk De Schans.

Allereerst is het bepalend voor de manier waarop Sociaal Werk De Schans de gezondheid van inwoners benaderd en de mate van eigen regie die ze daarbij stimuleert. Activiteiten die ze inzet

²⁴ Gemeente Westerkwartier (2019). *Aanbestedingsdocument Sociaal Werk gemeente Westerkwartier*. Leek: Gemeente Westerkwartier.

²⁵ Institute for Positive Health (2021). Een bredere kijk op gezondheid die meer oplevert. Geraadpleegd op 19 februari 2021, van <https://www.iph.nl/wat-is-het/>

²⁶ Institute for Positive Health (2019) *Handreiking positieve gezondheid en meetinstrumenten*. Utrecht: Institute for Positive Health

²⁷ Peter Jung, H., Liebrand, S. & van Asten, C. (2019). Uitkomsten van het hanteren van Positieve Gezondheid in de praktijk. *Bijblijven* 35, 26–35.

moeten aansluiten op het gedachtengoed en uitgaan van de brede benadering van gezondheid. Bovendien werkt Sociaal Werk De Schans, als onderdeel van de Tintengroep, intern ook vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Ook bijvoorbeeld in het hr-beleid. De dimensies bieden aanknopingspunten om met de medewerker te reflecteren op het werkplezier en de vitaliteit²⁸.

Positieve Gezondheid als gespreksinstrument wordt met name in het intakegesprek met een inwoner ingezet. Sociaal Werk De Schans heeft een werkmethode ontwikkeld waarbij het wel mogelijk is om met Positieve Gezondheid te werken en tegelijkertijd de ontwikkeling van de inwoner te meten. Daarbij wordt de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) gebruikt om de ontwikkelingen bij de inwoner te meten. Deze werkmethode wordt door de ontwikkelaar van de ZRM, de GGD Amsterdam, erkend²⁹. Medewerkers gaan bij individuele trajecten en bij collectieve activiteiten in gesprek met inwoners aan de hand van het spinnenwebdiagram. Samen met de inwoner bepalen ze waar de inwoner zich op dat moment op elke pijler bevindt. Vervolgens geeft de inwoner zelf aan aan welke pijler hij of zij zou willen werken. Op die manier heeft de inwoner zeggenschap over de hulp- en dienstverlening/ondersteuning. Vervolgens vertaalt de professional het intakegesprek naar de ZRM. Beide inzichten samen vormen de basis voor de doelen die in het plan van aanpak met de inwoner wordt afgesproken.

In het geval van individuele ondersteuning vult de professional op basis van het (intake)gesprek ook een vragenlijst voor de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) in. De Zelfredzaamheid-Matrix (ZRM) is een objectief en (normatief meet)instrument waarmee professionals de mate van zelfredzaamheid van hun inwoners die hulp krijgen kunnen beoordelen³⁰. Waar het invullen van het spinnenwebdiagram door de inwoner zelf wordt gedaan, wordt de ZRM door de professional ingevuld. Op deze manier kan de ontwikkeling die een inwoner doormaakt tijdens de individuele ondersteuning toch gemonitord worden. "Door beide instrumenten naast elkaar te gebruiken en subjectieve ervaringen en intrinsieke motivatie naast objectieve waarnemingen te leggen is een verdieping van het gesprek tussen professional en cliënt mogelijk, en kan de meest passende, wenselijke en effectieve zorg en ondersteuning worden geboden, de ontwikkeling van het functioneren van de cliënt worden gevolgd en het aanbod worden geëvalueerd".¹⁰

Ervaringen met positieve gezondheid

²⁸ Koudijs, D. (2020). Pilot Positieve Gezondheid op de werkvloer. <https://www.sociaalwerk-werkt.nl/pilot-positieve-gezondheid-op-de-werkvloer> geraadpleegd op 24-02-2021.

²⁹ Flinterman, F., Lauriks, S., de Wit, M., Cremer, S., Fassaert, T., Verhoeff, A., & Manshanden, J. (2019). Mijn Positieve Gezondheid en de Zelfredzaamheid-Matrix. *TSG-Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 97(7-8), 160-164.

³⁰ Communicatie met Sociaal Werk De Schans, 2022

In de gesprekken die in het kader van het onderzoek zijn gevoerd met de teamleiders van Sociaal Werk De Schans komt het werken met Positieve Gezondheid veelvuldig terug¹⁰. Teamleiders geven aan dat het gedachtegoed in alles de basis vormt van de werkwijze en koppelen dit direct aan praktijkvoorbeelden. Ook herkennen ze dat Positieve Gezondheid intern op de werkvloer wordt ingezet. De meerwaarde is volgens de teamleiders als volgt:

- Het zorgt voor duidelijkheid en eenheid in de werkwijze. Het gedachtegoed kan soms helpen om de afweging te maken of een bepaalde activiteit binnen de opdracht valt of eigenlijk niet passend is.
- Het geeft beter inzicht in de vraag achter de vraag. Een voorbeeld hiervan is een mantelzorger die op alle dimensies een lage gezondheid ervaart doordat alle energie en tijd opgaat aan mantelzorgtaken. Dat zorgt volgens de teamleider voor heel veel inzicht bij de inwoner op dat moment.
- Het verschuiven van de focus naar de inwoner zorgt dat inwoners meer eigen regie gaan voeren.
- Het is ondersteunend in de beweging van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. Dit is volgens de teamleiders nog wel een uitdaging, omdat inwoners hier soms andere verwachtingen bij hebben. Die zijn soms vanuit de historie gewend dat bepaalde zaken voor hen geregeld worden, terwijl er nu meer van hun eigen zelfredzaamheid en zelfwerkzaamheid wordt gevraagd¹⁰.

Common factors

Sociaal Werk De Schans hecht waarde aan inzet van de zogeheten common factors in het sociaal werk. Common factors zijn de niet-specifieke, gemeenschappelijke werkwijzen en uitgangspunten die in het sociaal werk centraal staan³¹. Het gaat hier om factoren zoals 'inlevingsvermogen', 'een respectvolle bejegening' en 'flexibiliteit'. Maar ook bijvoorbeeld het kunnen aansluiten bij de motivatie van de inwoner, een goede hulpverleningsrelatie en een goede structurering van de interventie³². Het is wetenschappelijk aangetoond dat deze common factors een grote bijdrage leveren aan de uiteindelijke impact die interventies hebben op inwoners³³. Er zijn zelfs onderzoeken die laten zien dat het veel belangrijker is 'wie' een bepaalde methode hanteert, dan 'wat' die methode is³⁴.

³¹ De Vries, S. (2017). Wat werkt en hoe? Het commonfactorsmodel als basis voor de psychosociale hulpverlening in het sociaal werk. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*. Volume 26, Issue 3, pp. 4–27.

³² Engbersen, R. & Omlo, J. (2020). *Uit de duivelskring van armoede*. Utrecht: Movisie.

³³ De Vries, S. (2017). Wat werkt en hoe? Het commonfactorsmodel als basis voor de psychosociale hulpverlening in het sociaal werk. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*. Volume 26, Issue 3, pp. 4–27.

³⁴ Wampold, B., & Imel, Z. (2015). *The great psychotherapy debate: The evidence for what makes psychotherapy work*, second edition. New York: Routledge.

Sociaal Werk De Schans heeft aan inwoners die een individueel traject afsloten gevraagd om hun tevredenheid aan te geven. Resultaten geven een beeld van de rol die common factors spelen als het gaat om de ervaring van inwoners. De ruime meerderheid van inwoners die geantwoord hebben is (zeer) tevreden over de bereikbaarheid van de professional, de manier van omgaan met de cliënt en de deskundigheid van de professional. Slechts een enkeling geeft aan (zeer) ontevreden te zijn.

Inwoners geven aantal dingen aan waar ze specifiek tevreden over zijn. De geïnteresseerde, betrokken en persoonlijke benadering wordt door een groot deel van de inwoners genoemd:

“Ben geraakt door de betrokkenheid van medewerkers. Als klant ben je niet alleen een nummer, maar bovenal mens en dat doen jullie goed.”

“Laagdrempelig, welwillend, behulpzaam, aardig, meedenken.”

Ook waarderen meerdere inwoners de empathische en begripvolle houding van de professionals:

“Goed kunnen luisteren en rustige vriendelijke benadering. Ook naar de kinderen.”

“Begripvol en meedenkend.”

De snelheid en deskundigheid waarmee zaken worden afgehandeld worden ook door meerdere inwoners genoemd als positieve kenmerken van de werkwijze van Sociaal Werk De Schans.

“Het heeft heel erg geholpen en ik gebruik het gedachten schema nog steeds veel.”

“De medewerker was plezierig en kon zijn weg goed vinden in het doolhof van regels/regelingen.”

Als het gaat om verbeterpunten noemen inwoners dat de bereikbaarheid, terugkoppeling vanuit de professional en de nazorg nog beter kan. Zo doet iemand het voorstel om alle regelingen een keer op een rijtje te zetten, in Jip en Janneke taal.

Hoewel de resultaten van het ervaringsonderzoek niet te generaliseren zijn, is wel te concluderen dat in ieder geval bij een deel van de inwoners de persoonlijke, inwonergerichte en empathische houding van professionals wordt herkend en als positief wordt ervaren.

Outreaching werken

Sociaal Werk De Schans hanteert voor verschillende thema's een outreachende werkwijze. Dit is een werkwijze waarbij actief wordt ingezet op het leggen van contact met de doelgroep, het achterhalen van de vragen van de doelgroep en het doorverwijzen naar passende hulpverlening. Het heeft als doel een brug te slaan tussen de 'leefwereld' van inwoners en de 'systeemwereld' van instanties. Het leggen van het eerste contact in de eigen leefomgeving van inwoners staat bij outreachend werken centraal. Het vraagt van professionals dat ze zelfverzekerd naar voren kunnen treden in de

leefwereld van inwoners die ze willen bereiken³⁵. Movisie onderscheidt een aantal manieren waarop outreachende professionals in contact komen met inwoners³⁶:

- Huisbezoeken op basis van signalen van formele en informele netwerkpartners waarbij de professional ongevraagd mensen bezoekt;
- Huisbezoeken aan alle bewoners in een wijk waarbij de professional alert is op signalen. De professional bezoekt mensen ongevraagd, aangekondigd, op afspraak of zelfs op verzoek van de inwoner zelf;
- Aanwezig zijn op plaatsen waar de potentiële doelgroep te vinden is (pleinen, straten, buurthuizen, scholen etc.), zogenoemde vindplaatsen;
- Voorlichting geven op (collectieve) locaties waar de potentiële doelgroep aanwezig is.

Uit onderzoek blijkt dat outreachend werk uiteenlopende positieve sociale effecten teweeg brengt.

Zo blijkt dat mensen die huisbezoeken van professionals ontvangen in de meeste gevallen positief reageren en tevreden zijn over de hulp en aandacht die ze krijgen. Ook blijkt in veel gevallen dat inwoners vragen hebben waar nog geen passende hulp voor wordt gegeven. De outreachende werkwijze versterkt het vertrouwen van de inwoners die in eerste instantie de professionals wantrouwen³⁷. En doelgroepen die anders moeilijk bereikt worden komen door een outreachende aanpak eerder in contact met hulpverleners. Uiteindelijk blijkt outreachend werken ook financiële baten te kennen. Het is weliswaar arbeidsintensief om toe te passen, maar verschillende kosten-batenanalyses tonen aan dat door de toepassing duurdere zorg voorkomen kan worden.

Sociaal Werk De Schans zet het outreachend werken in door de bovengenoemde manieren in te zetten om in contact te komen met inwoners die de weg naar de hulpverlening niet zelfstandig vinden. Een goed praktijkvoorbeeld hiervan is dat professionals aanschuiven bij de koffietafel van de Voedselbank onder de titel Bakkie in 't Marheem. Ze zijn op die manier aanwezig op een vindplaats waar kwetsbare inwoners komen en proberen op laagdrempelige wijze in contact te komen met die inwoners.

Oplossingsgericht werken

Sociaal Werk De Schans zet oplossingsgericht werken in als methodiek in het Westerkwartier. Het doel van oplossingsgericht werken is om inwoners zo te ondersteunen dat hun oplossend vermogen wordt hersteld en dat zij in staat zijn om zelf met hun sociale context hun vraagstuk aan te pakken. Het is een methodische en gestructureerde manier van bevragen van de inwoner waardoor deze een

³⁵ Omlo, J. (2017). Wat werkt bij outreachend werken. Utrecht: Movisie.

³⁶ Ibidem

³⁷ Ibidem

het vraagstuk scherp krijgt en hier een andere kijk op ontwikkelt³⁸. Hierdoor moeten inwoners zich bewust worden van hun eigen interne en externe bronnen, hun eigen doelen, stappen zetten om de situatie te verbeteren en kunnen bepalen wanneer ze zelfstandig verder kunnen. Bovendien moeten ze gedurende het traject vertrouwen en hoop ontwikkelen in het feit dat er voor hun een betere situatie valt te bereiken. De doelgroep bestaat uit inwoners die zich van te voren niet in staat voelen om zelf of met hulp van hun sociale omgeving hun vraagstuk op te lossen. Het gaat hier om inwoners die verlies leiden van eigen kracht, van copingvaardigheden en van zelfbeschikking. Oplossingsgericht werken is door het Nederlands Jeugdinstituut beoordeeld als effectieve interventie volgens goede aanwijzingen³⁹.

Sociaal Werk De Schans zet in haar werk in oplossingsgericht te werken onder het motto: Van zorgen vóór naar zorgen dát⁴⁰. Ze zet in op het bevorderen van eigenaarschap en zelfredzaamheid. Door het gebruik van het gespreksinstrument van Positieve Gezondheid worden inwoners eigenaar gemaakt van het vraagstuk en de oplossing. Maar ook in andere vormen van ondersteuning zoals collectieve activiteiten of ondersteuning van verenigingen en initiatieven vormt dit principe de basis. Dit vraagt om een omslag in denken en doen bij alle betrokkenen zoals de inwoners, de gemeente en de medewerkers van Sociaal Werk De Schans. Uit de gesprekken met teamleiders wordt duidelijk dat inwoners soms nog moeten wennen aan deze transitie⁴¹. Zij zijn soms van oudsher gewend dat er “voor hen gezorgd” werd. Zo noemt een teamleider een voorbeeld waarbij een informele spelclub voorheen budget kreeg om hun activiteiten uit te voeren. Nu helpt Sociaal Werk De Schans hen om zelf hun budget te vergaren. Dat leidde in eerste instantie tot weerstand, maar wordt nu als positief ervaren door de inwoners.

Integraal werken

Sociaal Werk De Schans zoekt in het werk naar mogelijkheden om integraal te werken. Dat betekent dat er gezocht wordt naar samenhang en dat er domeinoverstijgend wordt gewerkt aan vraagstukken van inwoners⁴². Het is er op gericht om escalatie van problematiek te voorkomen. Integraal werken heeft als doel dat er snel en eenvoudig oplossingen komen voor meervoudige problematiek. De term integraal betekent dat de hulpverlening voltallig en volledig is. Dat wil zeggen

³⁸ de Vries, S. & Prüst, H. (2017). Databank effectieve jeugdinterventies: beschrijving ‘Oplossingsgericht werken in het sociaal werk’. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut. www.nji.nl/jeugdinterventies. Geraadpleegd op 25-02-21.

³⁹ Ididem

⁴⁰ Sociaal Werk De Schans (2021). Jaarverslag. Leek: Sociaal Werk De Schans.

⁴¹ Persoonlijke communicatie teamleiders Sociaal Werk De Schans, 11-11-20, 17-11-20 en 25-11-20.

⁴² Van Arum, S., Redeker, I., Stouthard, L., Verweij, S. & Van Xanten, H.(2020). Integraal werken in de wijk. Utrecht: Movisie.

dat er een brede aanpak wordt gehanteerd waarin aandacht is voor alle leefgebieden van een inwoner. Het is daarbij belangrijk dat professionals van verschillende disciplines met elkaar samenwerken, om tot één samenhangend plan te komen. Er zijn een aantal werkzame elementen van het integraal werken die door de wetenschap onderbouwd zijn. Zo spelen vertrouwen en het gevoel van veiligheid een belangrijke rol, net als gelijkwaardigheid in de hulpverleningsrelatie en continuïteit van de hulpverlening⁴³.

In de analyse van de activiteiten en interventies van Sociaal Werk De Schans en in de gesprekken met teamleiders komt naar voren dat er zo veel mogelijk voor een integrale en interdisciplinaire insteek wordt gekozen⁴⁴. Zo geven de teamleiders aan activiteiten zo breed mogelijk in te zetten. Dat betekent dat bijvoorbeeld het Samen Koken in het Westerkwartier bewust niet wordt gepromoot als activiteit voor minima, hoewel de activiteit wel als doel heeft een bijdrage leveren aan gezondheidsverbetering van mensen met een lage sociaal economische status⁴⁵. Hiermee probeert Sociaal Werk De Schans te voorkomen dat inwoners zich gestigmatiseerd voelen en te bereiken dat ook inwoners die buiten de doelgroep vallen geïnspireerd worden om gezonder te gaan eten. Bovendien is de activiteit zowel gericht om het verminderen van hoge kosten voor levensmiddelen als het verbeteren van de eetgewoonte bij de inwoners. De activiteit beslaat daarmee verschillende terreinen, doelgroepen en disciplines. Ook in de mate waarin Sociaal Werk De Schans haar samenwerking met partners inzet in de gemeente en de manier waarop interne disciplines met elkaar samenwerken laat zien dat ze een integrale aanpak hanteert.

ABCD-methode

Sociaal Werk De Schans zet de Asset-Based Community Development-methode in om sociaaleconomisch zwakkere wijken in de gemeente Westerkwartier te versterken. De ABCD-methode heeft als doel om van binnenuit te werken aan een in economisch, cultureel en sociaal opzicht leefbare buurt. Dit gebeurt door sociale relaties in de buurt te stimuleren en capaciteiten van inwoners, organisaties en instellingen te mobiliseren⁴⁶. Er wordt extra aandacht gegeven aan doelgroepen die onderling nog weinig contact met elkaar hebben. Daarnaast wordt aansluiting gezocht bij initiatieven van inwoners in de wijk. Movisie heeft deze methode opgenomen in de database effectieve sociale interventies⁴⁷.

⁴³ van Arum, S., Verweij, S. & van der Veer, K. (2018). Wat werkt bij integraal werken in de wijk. Utrecht: Integraal Werken in de Wijk.

⁴⁴ Sociaal Planbureau Groningen & Sociaal Werk De Schans. (2021). Doelen en inspanningen netwerk. Leek: Sociaal Werk De Schans.

⁴⁵ Sociaal Werk De Schans (2021). Beschrijvingen van collectieve activiteiten.

⁴⁶ Brörmann, N. (2010). Methodebeschrijving ABCD. Utrecht: Movisie.

⁴⁷ Ibidem

Ervaringsdeskundigen

Ervaringskennis is kennis die is gebaseerd op ervaringen die van bepalende invloed zijn op het leven van mensen. Het kan bijvoorbeeld gaan om ervaring met uitsluiting en eenzaamheid, leven in armoede, jezelf moeten verplaatsen in een rolstoel of bijvoorbeeld leven met een angststoornis. Mensen die dit aan den lijve ondervinden, geven betekenis aan dergelijke ervaringen. Zij reflecteren op wat zij meemaken en ervaren, wat leidt tot inzicht in wat een gebeurtenis of toestand teweeg kan brengen, wat het moeilijk maakt, wat hen geholpen heeft of wat de situatie alleen maar verergerd heeft. De ervaring levert dus kennis en inzichten op, die ervoor zorgen dat begrippen als armoede, eenzaamheid en het hebben van een beperking geen neutrale begrippen zijn.⁴⁸

Als ervaringskennis bewust en gericht wordt ingezet voor anderen, noemen we dit ervaringsdeskundigheid. Een ervaringsdeskundige is te omschrijven als ‘iemand die geleerd heeft, via een opleiding of in de praktijk, om deze kennis in te zetten ten behoeve van anderen, in ondersteuning, in beleidsprocessen, in onderzoek, et cetera.’ Het inzetten van ervaringsdeskundigheid kan van grote waarde zijn voor anderen en voor het effectief aanpakken van sociale vragen en problemen. Het meest bekend is het begeleiden en ondersteunen van anderen die in een vergelijkbare positie verkeren of een vergelijkbaar proces doormaken.⁴⁹ Wat Saskia Keuzenkamp, bijzonder hoogleraar Participatie en Effectiviteit en directeur Kennis en Innovatie bij Movisie betreft *“moeten we de deze vernieuwing in het sociaal werk ondersteunen. Met het meer benutten van ervaringskennis in het sociaal domein dragen we bij aan betere ondersteuning van mensen die een beroep doen op zorg en ondersteuning.”*⁵⁰

Sociaal Werk De Schans biedt stageplekken aan inwoners uit Westerkwartier met een afstand tot de arbeidsmarkt die zich willen opleiden tot ervaringsdeskundige (MBO3). Dit in samenwerking met Tinten en Noorderpoortcollege.

Sociaal Werk De Schans heeft op verschillende ervaringsdeskundigen in dienst, bijvoorbeeld op het gebied van middelengebruik, opvoeding en jeugdzorg. Sociaal Werk De Schans zet ervaringsdeskundigen in bij de ondersteuning aan (kwetsbare) inwoners, onder meer bij het ondersteunen van zorgondersteuners en IB-ers bij vroegsignalering en hulp aan jongeren.

⁴⁸ Movisie (2022) <https://www.movisie.nl/artikel/inzetten-ervaringskennis-deskundigheid-werkt>

⁴⁹ Ibidem

⁵⁰ Hoorn, van E. Keuzenkamp, S. (2020) Ervaringswerk in het sociaal domein Over pionieren en kwartier maken.

Evidence based werken

Om zo goed mogelijke, adequate, effectieve en efficiënte hulp te verlenen wordt door Sociaal Werk De Schans ingezet op evidence based werken. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat deze kwalitatieve hulp bereikt kan worden als er aandacht is voor drie belangrijke domeinen: de expertise van de professional, de voorkeuren en waarden van de inwoner en de aanwezige wetenschappelijke evidentie⁵¹. Sociaal Werk De Schans heeft aandacht in haar aanbod voor de drie componenten van de Evidence Based Practice. Ze zet niet alleen voortdurend in op de ontwikkeling van de expertise van professionals, maar stelt vanuit het werken met Positieve Gezondheid de wensen, normen en waarden van inwoners steeds centraal. Bovendien is Sociaal Werk De Schans gestart met het beschrijven van al haar collectieve activiteiten. Op deze manier worden professionals gedwongen na te gaan op welke doelen de activiteiten gericht zijn, wat de verhouding is tussen inzet en opbrengst, welke doelgroepen bereikt worden en wat onderliggende werkende principes zijn. Uiteindelijk is het de bedoeling dat Sociaal Werk De Schans in het werk actief de impact gaat meten van de collectieve activiteiten die zij inzet. Daarmee zet zij een verdiepende stap in het werken volgens de Evidence Based Practice.

Samenvatting

Sociaal Werk De Schans past verschillende erkende werkwijzen en methodieken toe in de gemeente Westerkwartier. Het gedachtengoed en het gespreksinstrument van Positieve Gezondheid vormen daarin de basis. De andere werkwijzen en methodieken zijn:

- de common factors in het hulpverleningsproces;
- de outreachende werkwijze;
- de oplossingsgerichte aanpak;
- de integrale benadering van vraagstukken en oplossingen;
- toepassing van de ABCD-methode;
- de aandacht voor het werken vanuit een evidence based practice.

De manier waarop Sociaal Werk De Schans haar werkwijze vormgeeft en het feit dat deze bestaat uit een aantal erkende en onderbouwde elementen hebben invloed op de impact van Sociaal Werk De Schans in het Westerkwartier.

⁵¹ Gorissen, W. (red.) (2017). Samen lerend doen wat werkt. Een nieuwe kijk op evidence-based practice in zorg en welzijn voor jeugdigen en gezinnen. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut.

Terugblik op rapportage 2020 en nieuwe ontwikkelingen

De monitoring van de inzet van Sociaal Werk De Schans over 2020 richtte zich op drie verschillende thema's: armoede en schulden, gezonde leefstijl en laaggeletterdheid. Hieronder volgt een korte terugblik op de belangrijkste bevindingen uit het rapport van 2020. Sociaal Werk De Schans blijft uiteraard ook na 2020 volop actief op deze drie thema's. Daarom worden de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen bij Sociaal Werk De Schans ook genoemd.

Armoede en schulden

Terugblik 2020

De rapportage in 2020 concludeert dat Sociaal Werk De Schans een belangrijke bijdrage levert aan het bestrijden van (kinder-)armoede in de gemeente Westerkwartier. Hieronder volgen enkele van de belangrijkste inzichten die de bijdrage van Sociaal Werk De Schans aan de vier doelen op het gebied van armoede en schulden belichten.

1. Inzicht in doelgroepen die momenteel ondersteuning krijgen bij de financiële problemen en op welke manier.

- Inwoners met financiële problemen weten Sociaal Werk De Schans goed te vinden. 38% van alle individuele trajecten zijn gericht op het verbeteren van de financiële zelfredzaamheid.
- Ook jonge inwoners met financiële problemen worden bereikt. 10% van deelnemers aan individuele financiële ondersteuningstrajecten zijn jonger dan 25 jaar.

2. Inzicht in de mate waarin de doelgroepen met financiële problemen bereikt worden met de bestaande voorzieningen.

- De werkmethoden van Sociaal Werk De Schans zijn effectief voor het achterhalen van financiële hulpvragen (ook wanneer die hulpvraag in eerste instantie verborgen is).
- De werkmethoden zijn laagdrempelig en niet-stigmatiserend.
- De coronacrisis had een grote impact op de wijze waarop Sociaal Werk De Schans hun ondersteuning in 2020 kon inrichten.

3. Inzicht in het aanbod ter bestrijding van armoede en op welke punten het aanbod kan worden aangepast of aangevuld.

- Sociaal Werk De Schans zet zowel in op vraaggerichte individuele begeleiding als op collectieve activiteiten.
- Sociaal Werk De Schans werkt samen met andere partijen die zich inzetten op armoedebestrijding en verwijzen door waar nodig. Sociaal Werk De Schans werkt als 'spin-in-het-web' binnen de gemeente Westerkwartier.
- Binnen het netwerk zijn verschillende sectoren vertegenwoordigd o.a.: onderwijs, overheid, professionele hulpverlening, vrijwilligersorganisaties, maatschappelijke instellingen en fondsen.
- Sociaal Werk De Schans werkt als brug tussen inwoners en beleid. De ervaringen en expertise die ze opdoen in de praktijk zetten ze daarbij in.

- De individuele ondersteuning wordt vormgegeven op basis van Positieve Gezondheid en maatwerk.

4. Het aantal kinderen dat in de gemeente Westerkwartier opgroeit in armoede neemt af.

- Het aandeel kinderen in de gemeente Westerkwartier dat opgroeit in een huishouden met een laag inkomen is relatief stabiel (5%).
- Sociaal Werk De Schans zet in op preventieve activiteiten zoals voorlichting, formulierhulp en budgetbegeleiding.
- Sociaal Werk De Schans is een actieve partner in kennisnetwerken rondom (kinder-) armoede.

Nieuwe ontwikkelingen in 2021

- In 2021 verwijzen buurtsportcoaches gezinnen met kinderen met een laag inkomen door naar het jeugdsportfonds en cultuur. Buurtsportcoaches zijn intermediair voor jeugdsportfonds & cultuur. Zij ondersteunen de inwoner(s) bij het indienen van een aanvraag. Zo wordt de participatie op het gebied van sport en cultuur van kinderen die opgroeien in huishoudens met een laag inkomen bevorderd.
- Sociaal Werk De Schans geeft vanuit de vernieuwde wet gemeentelijke schuldhulpverlening uitvoering aan de Pilot Vroegsignalering en gaat actief af op geselecteerde meldingen om inwoners zo vroeg mogelijk gepaste ondersteuning te bieden.
- Medewerkers van Sociaal Werk De Schans wijzen inwoners op energiebesparende maatregelen en projecten gekoppeld aan energiearmoede.
- Sociaal Werk De Schans geeft via sociale media informatie over regelingen en voorzieningen voor minima.
- Het project 'Ieder kind telt mee' is in Westerkwartier gestart. Medewerkers van Sociaal Werk De Schans zijn getraind om op scholen voorlichtingsactiviteiten te begeleiden die kinderen bewust maken van armoede en kansenongelijkheid in Nederland.

Gezonde leefstijl

Terugblik 2020

De rapportage van 2020 illustreert dat Sociaal Werk De Schans door middel van individuele en collectieve trajecten bewegen aantrekkelijk maakt voor een grote doelgroep in gemeente Westerkwartier. Op deze manier stimuleert Sociaal Werk De Schans inwoners van gemeente Westerkwartier om een gezonde leefstijl te hebben. Hieronder volgen enkele van de belangrijkste inzichten die de bijdrage van Sociaal Werk De Schans aan de vier doelen op het gebied van gezonde leefstijl belichten.

1. Inzicht in de mate waarin aanpakken van Sociaal Werk De Schans de ervaren gezondheid beïnvloeden.

- Sociaal Werk De Schans adviseert inwoners van alle leeftijdsgroepen over gezonde leefstijl en leidt toe naar passende beweegactiviteiten.
- Op het thema sport en bewegen wordt door Sociaal Werk De Schans een belangrijke rol in de gemeente vervuld op het gebied van: samenwerken, doorverwijzen, collectieve activiteiten en het delen van kennis en expertise.
- Daarnaast richt Sociaal Werk De Schans zich op individuele ondersteuning in de vorm van 1 op 1 coaching en/of het koppelen van inwoners aan zogenoemde sportmaatjes
- Sociaal Werk De Schans baseert zich overwegend op bewezen effectieve principes in activiteiten gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl.
- Het merendeel van de inwoners geeft aan zich vaak of bijna altijd gezond en fit te voelen.

2. Inzicht in het bereik (welke activiteiten en welke doelgroepen worden bereikt) van de activiteiten die gericht zijn op goede voeding.

- Ongeveer 8% van de individuele trajecten bij Sociaal Werk De Schans zijn gericht op het verbeteren van het Zelfredzaamheidsdomein 'lichamelijke gezondheid'. Bij een derde van deze cliënten heeft verbetering op dit domein plaats gevonden.
- Sociaal Werk De Schans organiseerde in 2020, wanneer de coronamaatregelen dat toestonden, meerdere collectieve activiteiten gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl.
- Gedurende lockdowns werden alternatieve activiteiten geboden, waaronder individuele begeleiding, digitale voorlichtingsbijeenkomsten, webinars en motivatievideo's met tips om een gezonde leefstijl te bevorderen.

3. Het aantal volwassenen met overgewicht daalt.

- Door het stimuleren van bewegen en een gezonde leefstijl via collectieve en individuele activiteiten droeg Sociaal Werk De Schans bij aan het afnemen van overgewicht bij volwassenen.

4. Het aantal jongeren dat voldoende beweegt in de gemeente Westerkwartier stijgt.

- Via specifieke activiteiten gericht op jongeren, zoals voorlichtingen op scholen, stimuleerde Sociaal Werk De Schans in 2020 een gezonde leefstijl onder jongeren.

Nieuwe ontwikkelingen in 2021

- Sociaal Werk De Schans zet zich in op een gezonde leefomgeving van inwoners te versterken en werkt vanuit Go! Noord samen met inwoners stapsgewijs aan het identificeren en benutten van kansen om de leefomgeving in dorpen gezonder in te richten, door slimme aanpassingen in de openbare ruimte te realiseren.

- Sociaal Werk De Schans heeft de ContactWijzer aan 70-plussers uitgereikt vanuit het project 'seniorenvoorlichting', waar huisbezoeken aan 80-plussers worden aangeboden. Zo worden senioren ondersteund in het proces van gezond ouder worden en thuis (blijven) wonen.
- Sociaal Werk De Schans heeft voor inwoners van het Westerkwartier twee keer een webinar over Positief/Gezond Opvoeden aangeboden. Met als doel om ouders praktische tips aan te bieden om gezondere keuzes in de (op)voeding te maken.
- Sociaal Werk De Schans is onderdeel van de aanpak Gezonde Leefstijl Interventie (GLI-groep) in samenwerking met Menzis, gemeente, leefstijlcoaches, diëtistes en fysiotherapeuten. De rol van de Buurtsportcoaches is om toe te leiden naar een duurzaam beweegaanbod.
- In 2021 is er in de gemeente Westerkwartier een Sportakkoord. Inwoners kunnen onder verschillende ambities initiatieven/projecten indienen voor een subsidie. Sociaal Werk De Schans is kartrekker van de ambities in het Sportakkoord.
- Tijdens deze twee jaar durende interventie gaat een groep deelnemers samen aan de slag, maar ook individueel, onder begeleiding van een Leefstijlcoach die adviseert, enthousiasmeert en informeert over een gezonde leefstijl.
- Sociaal Werk De Schans ondersteunt in de ontwikkeling van JOGG-aanpak in Westerkwartier.
- Sociaal Werk De Schans is aangesloten bij het digitale platform: 'Samen koken in Westerkwartier' waar inwoners geïnstrueerd worden over gezonde, lekkere en goedkope maaltijden bereiden. Sociaal Werk De Schans biedt i.s.m. partners diverse kookworkshops aan.

Laaggeletterdheid

Terugblik 2020

In de rapportage van 2020 wordt beschreven hoe Sociaal Werk De Schans zich inzet om laaggeletterdheid te verminderen in de gemeente Westerkwartier. In het verlengde hiervan wordt het dagelijks functioneren van cliënten bevorderd. Hieronder volgen enkele van de belangrijkste inzichten die de bijdrage van Sociaal Werk De Schans aan het doel op het gebied van laaggeletterdheid belichten.

1. Het aantal laaggeletterden in de gemeente Westerkwartier daalt.

- Sociaal Werk De Schans organiseert verschillende activiteiten om laaggeletterden te ondersteunen. Deze activiteiten variëren van laagdrempelige inlooptmomenten tot intensievere activiteiten zoals voorlichtingen, trainingen, individuele gesprekken en doorverwijzingen.
- In vormen van communicatie houdt Sociaal Werk De Schans er rekening mee dat bijvoorbeeld flyers en posters begrijpelijk zijn voor laaggeletterden.
- Bij signalering van laaggeletterdheid verwijst Sociaal Werk De Schans passend door naar andere partijen.

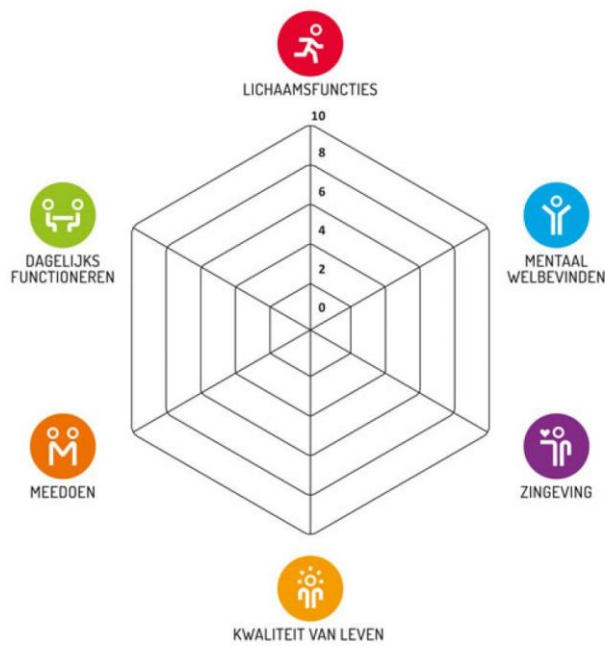
Nieuwe ontwikkelingen in 2021

- Diverse medewerkers van Sociaal Werk De Schans hebben via Biblionet 'Herken en ervaar laaggeletterdheid door training en Virtual Reality' gevolgd als onderdeel van de aanpak laaggeletterdheid.
- Medewerkers van Sociaal Werk De Schans hebben actief bijgedragen aan de Nationale Voorleesdagen door (online) prentenboeken voor te lezen en vlogs daarvan te delen via sociale media en verspreiding op scholen
- Aan de hand van Positieve Gezondheid zijn op B1-niveau korte ervaringsverhaaltjes opgesteld en gedeeld via sociale media, tevens ook gepubliceerd in de Westerkracht (zorgkrant 2021).

Jeugd

De situatie in het Westerkwartier

Rapportage 2021

Sociaal Werk De Schans zet zich in om jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten te verminderen in de gemeente Westerkwartier. Ze streeft ernaar om hiermee onder andere de kwaliteit van leven van de jonge inwoners te versterken.

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans daarbij de volgende doelen¹ meegegeven:

1. Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeente Westerkwartier daalt.
2. Inzicht in de redenen voor (langdurige) werkloosheid bij jongeren en hoeveel jongeren langdurig werkloos zijn.
3. Inzicht in wijze waarop Sociaal Werk De Schans de werkloosheid bij jongeren kan beïnvloeden.

Aandeel voortijdig schoolverlaters in het voortgezet onderwijs

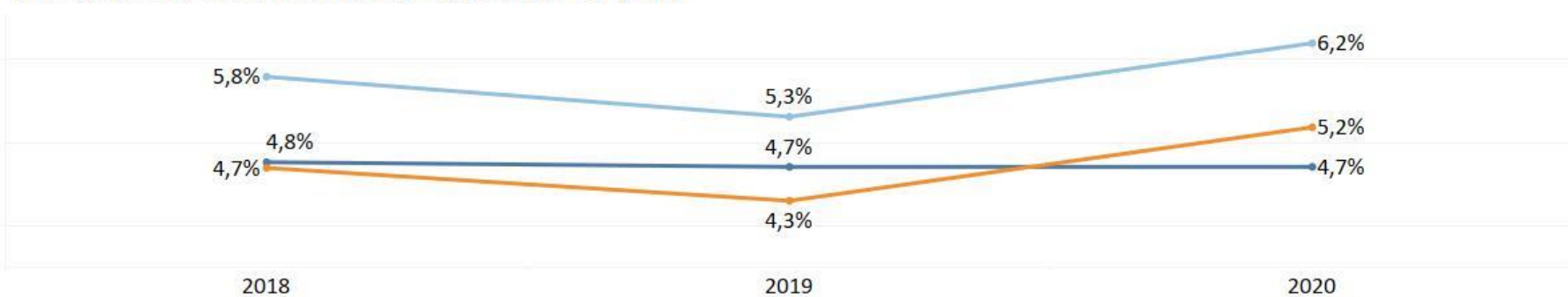

Aandeel voortijdig schoolverlaters in het middelbaar beroepsonderwijs

Bron: Vsv-Cijferportal ocwincijfers, 2022

Geregistreerd werkzoekende jongeren (15-27 jaar)

Bron: CBS, 2022

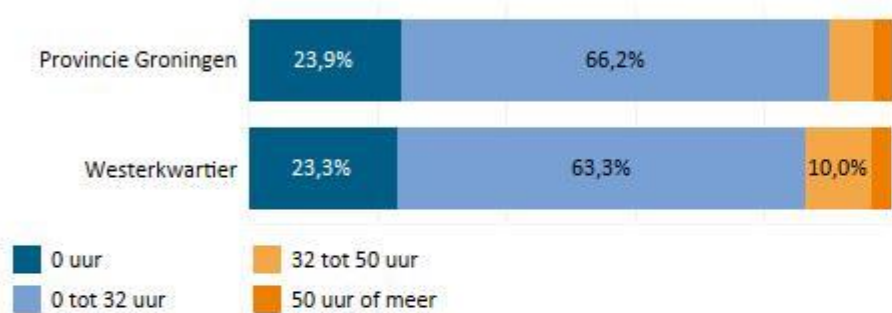
Jeugd

De situatie in het Westerkwartier

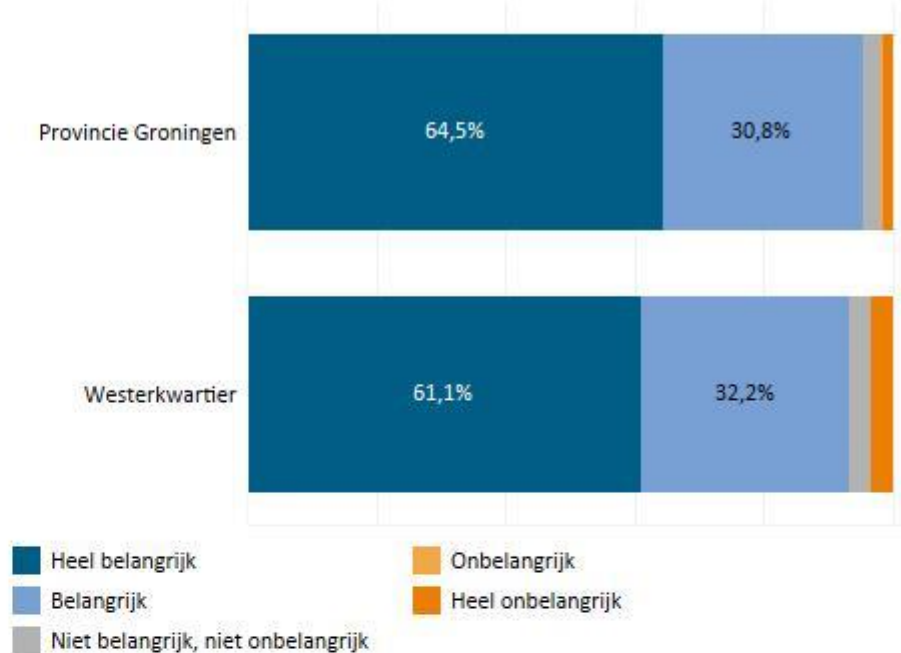
Aandeel ouders dat zijn/haar kind weleens ziek meldt terwijl het niet ziek is

Uren verzuim in eerste helft van schooljaar 2019/2020

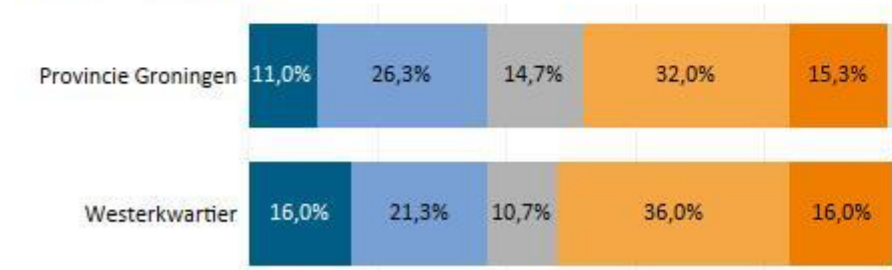
Hoe belangrijk vindt u het dat uw kind zo veel mogelijk lessen bijwoont?

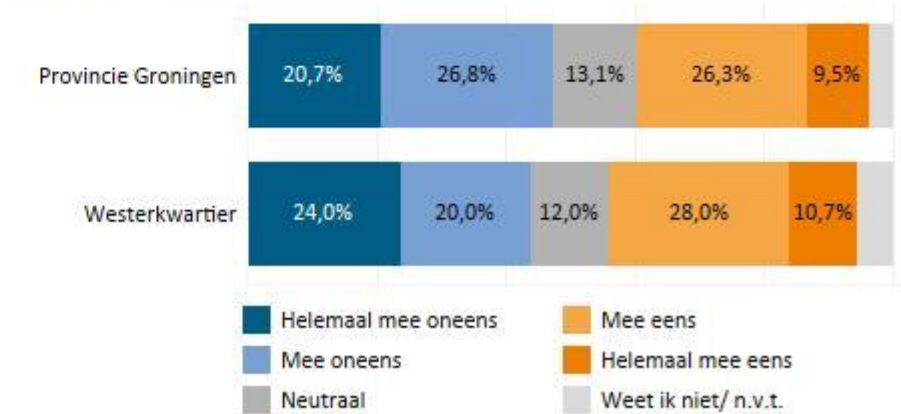
Bron: Groninger panel: Geoorloofd verzuim, 2020

Onderwijs en corona (juni 2021)

Op dit moment vindt mijn kind het moeilijk gemotiveerd te blijven voor het onderwijs.

Op dit moment heeft mijn kind een studievertraging/onderwijsachterstand.

Bron: Groninger panel: Effecten van de coronacrisis (derde meting), 2021

In de gemeente Westerkwartier ligt het aandeel jongeren dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat (vsv'ers) lager dan in Nederland, dat geldt zowel voor het voortgezet onderwijs als het MBO. Het aandeel VSV'ers in de gemeente Westerkwartier was de afgelopen jaren vrij stabiel. Na een stijging de afgelopen jaren is in het schooljaar 2019/2020 het aantal voortijdig schoolverlaters afgenomen. Vermoedelijk is dit een gevolg van de coronacrisis. Hierdoor was de gediplomeerde uitstroom uit onderwijs hoger (hoger slagingspercentage in het voortgezet onderwijs in schooljaar 2019/2020) en de ongediplomeerde uitstroom uit onderwijs lager (leerlingen gingen door in onderwijs). Jongeren zonder startkwalificatie hebben vaak veel moeite om een baan te vinden².

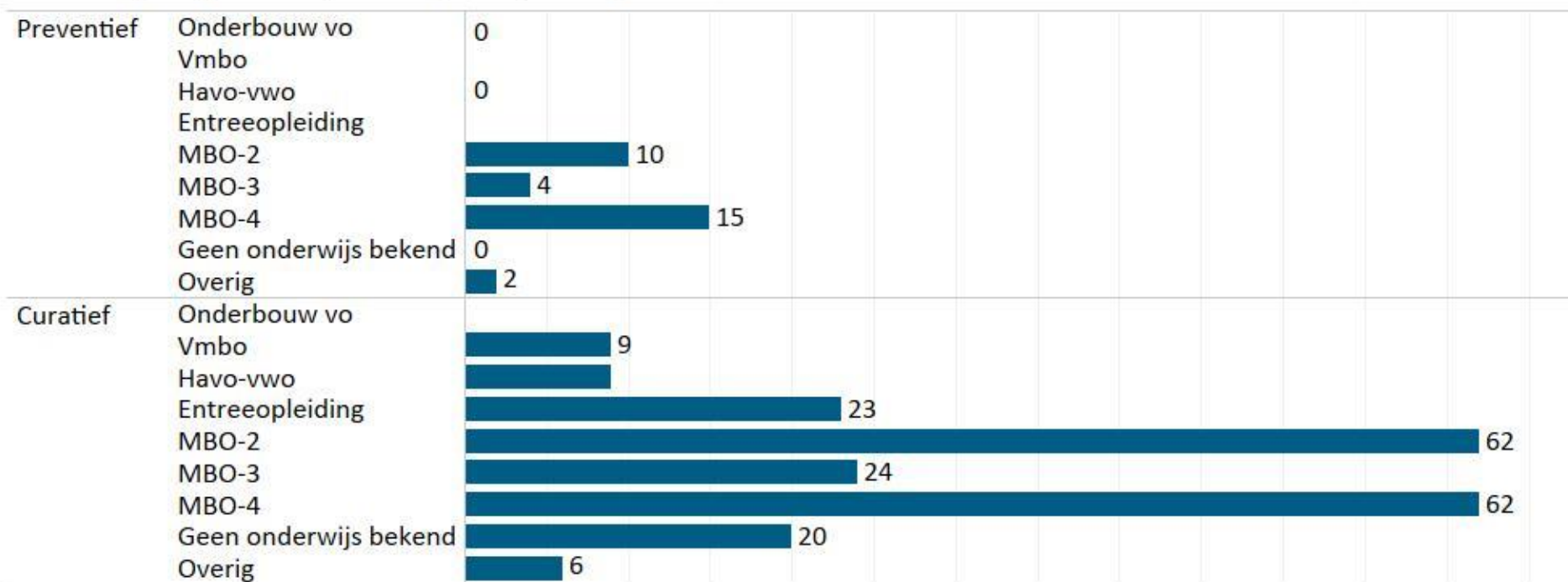
Schoolverzuim is een belangrijke risicofactor voor voortijdig schoolverlaten². In de gemeente Westerkwartier ligt het aandeel ouders dat hun gezonde kind wel eens ziekmeldt lager dan in de provincie Groningen. Dit blijkt uit onderzoek onder ouders van schoolgaande kinderen over verzuim³. Wel ligt het aantal uren verzuim in de gemeente Westerkwartier iets hoger dan in de provincie.

Het aandeel jongeren dat in 2020 bij het UWV geregistreerd stond als werkzoekend is in de gemeente Westerkwartier lager dan landelijk en provinciaal. Ook het aandeel jongeren zonder baan is in de gemeente Westerkwartier laag in verhouding met Nederland en provincie Groningen. De effecten van de coronacrisis zijn ook in de gemeente Westerkwartier te merken. In de gemeente Westerkwartier hebben kinderen last van verminderde motivatie (52%) en studievertraging of onderwijsachterstand (39%), dit lijkt iets meer te zijn dan gemiddeld in de provincie Groningen.

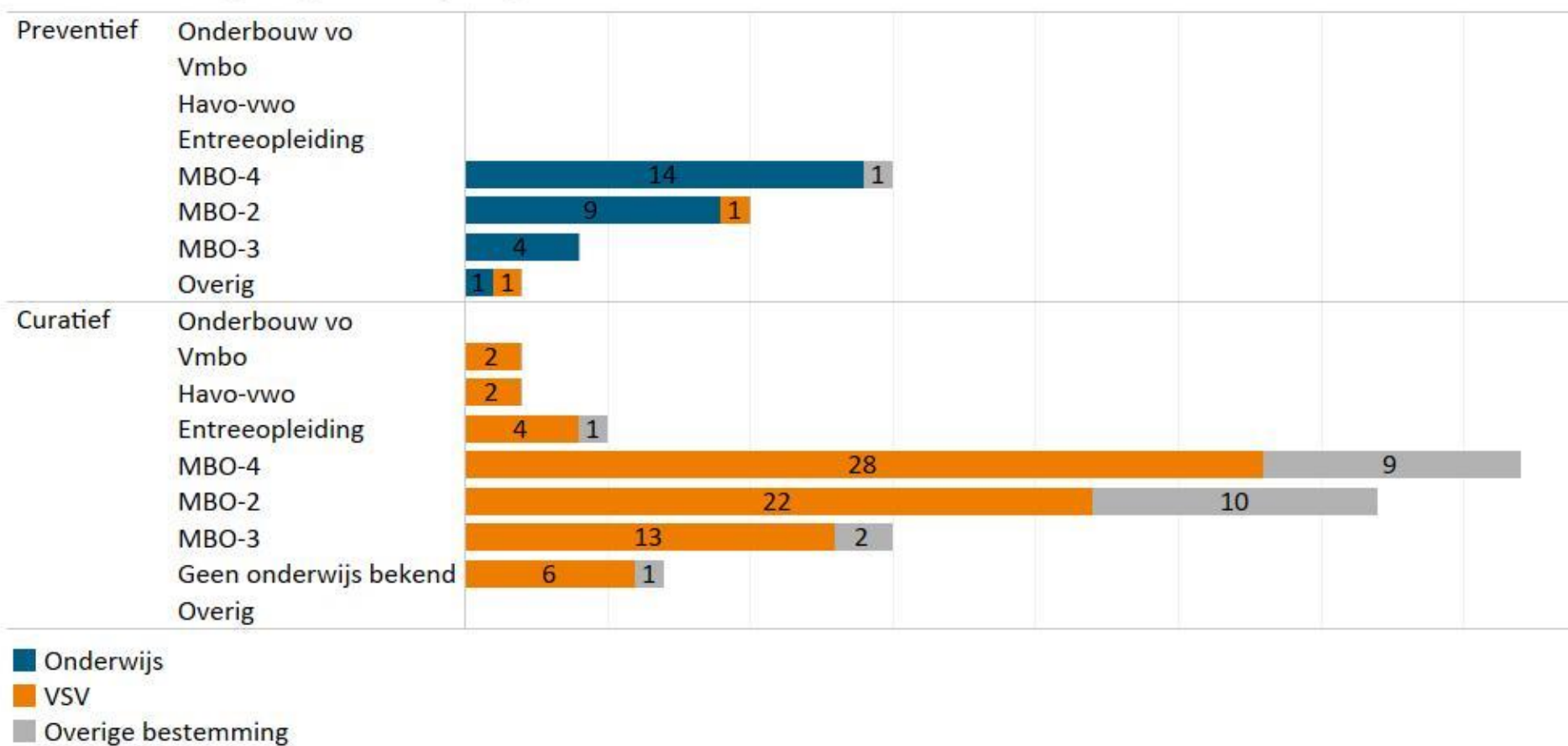
Jeugd

De situatie in het Westerkwartier

Aantal jongeren (16-23 jaar) dat gemonitord wordt door RMC in het kader van vsv

Bestemming begeleide jongeren

Bron: VSV-effectrapportage Gemeente Westerkwartier, okt. 2020-okt. 2021

Werkwijze

Sociaal Werk De Schans zet zich in om jongeren te ondersteunen door aanwezig en zichtbaar te zijn in de leefomgeving van de jongeren. Dit doen zij vanuit de *presentietheorie*, die ervan uit gaat dat aanwezigheid een belangrijk middel is om te signaleren. Buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zijn bijvoorbeeld op straat, bij sportclubs en op scholen te vinden. Hier leggen ze contact met jongeren, kijken ze naar hoe het in het algemeen met hen gaat en vangen ze eventuele signalen van (risico op) verzuim of werkloosheid op. In het werk ligt een belangrijke nadruk op het voorkomen van verzuim en werkloosheid. Buurtwerkers gaan ook samen met buurtwerkers uit andere gebiedsteams en gemeenten op pad, omdat bekend is dat veel jongeren buiten hun eigen buurt activiteiten ondernemen. Op deze manier worden de buurtwerkers voor zo veel mogelijk jongeren een bekend en vertrouwd gezicht. Daarnaast zijn buurtwerkers online actief, bijvoorbeeld op sociale media of via games.

Als een jongere werkloos blijkt te zijn of thuis blijkt te zitten, gaan de buurtwerkers hierover op een laagdrempelige en coachende wijze in gesprek. Vervolgens helpen ze de jongeren bij het solliciteren of het zoeken naar een passende vervolgopleiding. Zo worden thuiszitters in Westerkwartier geholpen weer deel te nemen aan sport en/of werk.

De buurtwerkers en school- en buurtmaatschappelijk werkers van Sociaal Werk De Schans zijn aanwezig op scholen, waar zowel de leerlingen als docenten of zorgcoördinatoren bij hen kunnen aankloppen. De buurtwerkers leggen contact met de jongeren en proberen een vertrouwensrelatie op te bouwen. Vanuit hier kijken zij of ze de leerling kunnen ondersteunen en begeleiden. Hierbij kan gedacht worden aan begeleiding op het gebied van pesten, groepsdruk, verslaving en criminaliteit. Dit draagt bij aan het voorkomen van schooluitval of voortijdig schoolverlaten.

Daarnaast organiseert Sociaal Werk De Schans activiteiten zoals voorlichtingen en trainingen, voert ze individuele gesprekken en verwijst ze door naar andere hulpverleners. Ook werkt Sociaal Werk De Schans samen met verschillende partijen in projecten om jongeren te ondersteunen.

Interne samenwerking jeugd

Buurtwerkers jeugd

Buurtmaatschappelijk werkers

Schoolmaatschappelijk werkers

Ervaringsdeskundigen

Vrijwilligers

Buurtsportcoaches

Cultuurcoach

Mantelzorgcoördinator

Vrijwilligerscoördinator

Activiteiten

Overzicht van de inzet van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans zet zich in om jongeren te ondersteunen door aanwezig en zichtbaar te zijn in de leefomgeving van de jongeren. Daarnaast organiseren ze activiteiten zoals voorlichtingen en trainingen, voeren ze individuele gesprekken en verwijzen ze door naar andere hulpverleners. Ook werkt Sociaal Werk De Schans samen met verschillende partijen in projecten om jongeren te ondersteunen. Hieronder zijn de activiteiten van Sociaal Werk De Schans samengevat⁴⁻⁵.

Gezien het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt zijn de activiteiten continue aan verandering onderhevig. Vraagstukken van inwoners, ontwikkelingen in de gemeente, maar vooral ook uitkomsten van evaluaties vragen om nieuwe activiteiten en soms om aanpassing van activiteiten. Dit onderzoek is uitgevoerd op een bepaald moment in deze cyclus en geeft daarom een beeld van een bepaald moment.

Activiteiten

Samenwerking en doorverwijzingen

- Basisscholen, middelbare scholen en hoge scholen
- GGD
- Leerplicht(ambtenaar)
- Bibliotheken
- Mens en Gezin
- Uitzendbureaus
- Schoolmaatschappelijk werk
- Wijkagent/jeugdagent
- JGZ verpleegkundigen
- OJG'er van de huisartsenpraktijk
- GKB
- WIJ-teams

Individuele hulpverlening

- Thuiszitters in Westerkwartier worden geholpen weer deel te nemen aan sport en/of werk.
- Sociaal Werk De Schans houdt spreekuren op middelbare scholen waar jongeren terecht kunnen voor raad en daad, ter voorkoming van uitval.
- Sociaal Werk De Schans voert kansgericht jongerenwerk uit en ondersteunt jongeren bij het ontwikkelen van hun (individuele) toekomstplannen.

Collectieve activiteiten

- Sociaal Werk De Schans geeft voorlichting over verschillende leefdomenien zowel aan jongeren, hun ouders/verzorgers als docenten.
- Tijdens coronapandemie in samenwerking met bibliotheken in de gemeente Westerkwartier diverse studieplekken ontwikkelt voor kwetsbare jongeren.
- Trainingen gericht op weerbaarheid, faalangst, rouwverwerking, echtscheidingsituaties en pubertraining.
- Begeleiding jongeren bij het organiseren van activiteiten.
- Sociaal Werk De Schans voert 'School als Wijk' uit.

Inzet van expertise

- Sociaal Werk De Schans neemt op afroep deel aan Taskforce Thuiszitters.
- Medewerkers van Sociaal Werk De Schans ondersteunen zorgondersteuners en IB-ers bij vroegsignalering en hulp aan jongeren
- Sociaal Werk De Schans neemt deel aan ondersteuningsteams op het voortgezet onderwijs.
- Ondersteuning in onderzoeken verzuim en/of deelname van leerlingen aan online lessen.
- Sociaal Werk De Schans onderzoekt samen met de gemeente wat er nodig is om jongeren (niveau 1 en 2) een betere aansluiting te laten ondervinden op de arbeidsmarkt.
- Sociaal Werk De Schans participeert in Jongeren op Straat (JOS).

Samenwerking

Resultaten van de samenwerking van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans werkt op verschillende manieren samen met partners in het veld. De samenwerkingspartners worden op deze pagina visueel weergegeven. De bronnen die voor onderstaande informatie zijn gebruikt zijn het Doelen Inspanningen Netwerk⁶ en de gesprekken met teamleiders⁷.

Netwerkpartners

Onderwijs

Basisscholen
Middelbare scholen
Hoge scholen
Bibliotheken

Fondsen

Jeugd-, sport- en cultuurfonds
Stichting Leergeld
SUN

Overheid

Gemeente Westerkwartier
Mens en Gezin
Leerplichtambtenaar
Jeugdconsulenten
Participatieconsulenten
Wijk- en jeugdagenten

Overig

Uitzendbureaus en werkgevers
Novatec
WIJ-Groningen

Professionele hulpverlening

GGD
Veilig Thuis
VNN
Huisartsen (POH/OJG)
Halt

Individuele trajecten

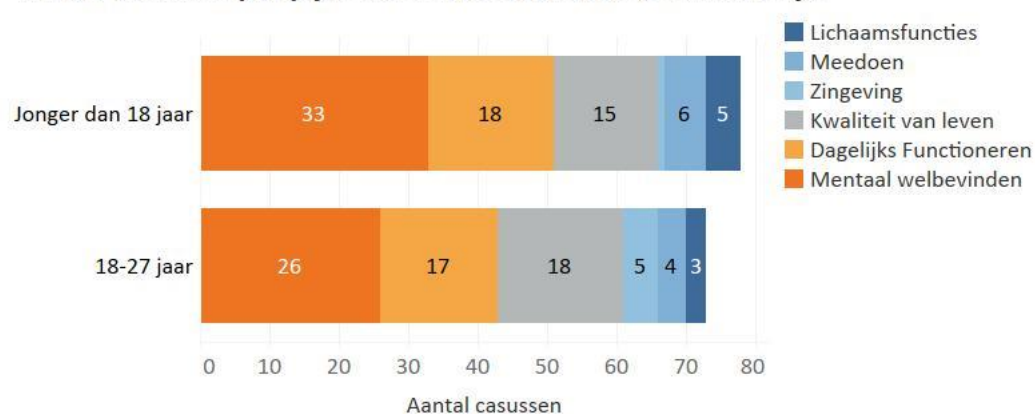
Resultaten van de individuele hulpverlening

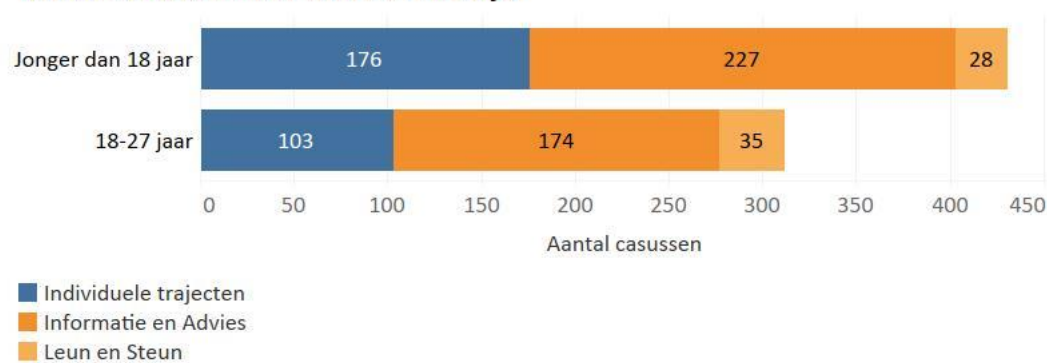
Sociaal Werk De Schans zet zich in om jongeren te ondersteunen door middel van individuele trajecten. Sociaal Werk De Schans werkt met de combinatie Positieve Gezondheid en de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM), waarbij Positieve Gezondheid met name gaat over de beleving van de inwoner (wat is voor de inwoner belangrijk en waar wil hij/zij mee aan de slag) en de ZRM de professionele blik op de situatie van de inwoner is. Sociaal Werk De Schans registreert bij individuele trajecten waar de hulpvraag van inwoners ligt en aan welke dimensie van Positieve Gezondheid zij willen werken en het domein van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) waarop de vraag van toepassing is⁸. Iedere intake is anders en soms het is niet altijd toepasselijk om bij een intake de Positieve Gezondheid uit te vragen. Ook wordt niet altijd een score op de Zelfredzaamheidsmatrix geregistreerd. Onderstaande cijfers geven dan ook niet alle trajecten weer.

Hieronder zoomen we in op de registraties van de jonge cliënten (jonger dan 27 jaar). De Zelfredzaamheidsmatrix wordt alleen ingevuld wanneer de inwoner ouder dan 18 jaar is.

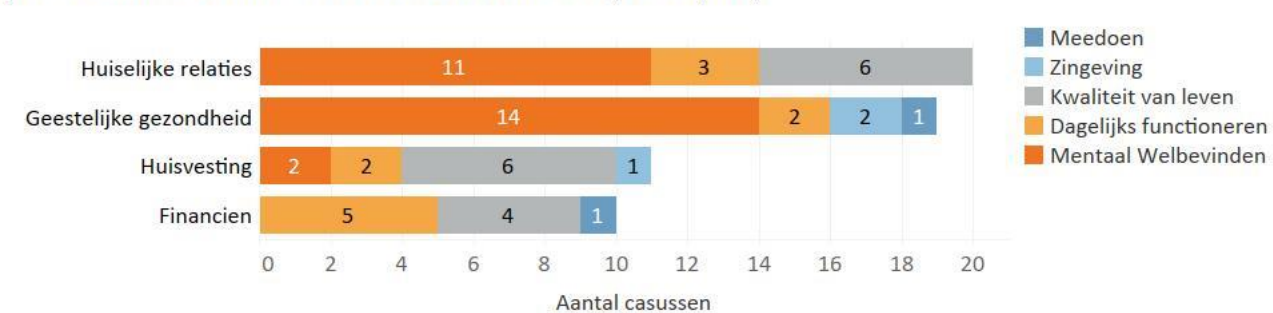
Aantal casussen per pijler Positieve Gezondheid naar leeftijd

Aantal casussen naar soort en leeftijd

Pijlers Positieve Gezondheid naar ZRM-Domein (18-27 jaar)

58

trajecten via
schoolmaatschappelijk werk

Individuele hulpverlening in cijfers⁹

In 2021 wilden 26 jongeren van 18-27 jaar en 33 jongeren onder de 18 werken aan de dimensie 'mentaal welbevinden'. Bij de dimensie 'dagelijks functioneren' gold dat voor 17 18-27 jarigen en 18 jongeren onder de 18.

In de rechter figuur is te zien aan welke vier domeinen van de ZRM het vaakst gewerkt wordt met jongvolwassenen (18 tot 27 jaar). De meeste trajecten voor 18-27 jarigen op het ZRM-domein 'huiselijke relaties' hebben betrekking op een hulpvraag bij het 'mentaal welbevinden'. Er zijn in 2021 ook via de dimensie 'Kwaliteit van leven' (6) 'huiselijke relaties' hulpvragen binnengekomen. De meeste trajecten voor 18-27 jarigen op het ZRM-domein 'geestelijke gezondheid' hebben betrekking op een hulpvraag bij het 'mentaal welbevinden'. In 2021 zijn er 58 trajecten via schoolmaatschappelijk werk aangeboden door Sociaal Werk De Schans

NB. De pijler van positieve gezondheid wordt niet bij elke casus ingevuld. Ook wordt niet voor elke hulpvraag van jongeren de ZRM ingevuld.

In 2021 heeft Sociaal Werk De Schans in totaal ruim 700 jongeren geholpen. In meer dan de helft betrof dit Informatie en Advies trajecten.

Individuele trajecten

Resultaten van de individuele hulpverlening

Sociaal Werk De Schans zet zich in om jongeren te ondersteunen door middel van individuele trajecten. Sociaal Werk De Schans werkt met de combinatie Positieve Gezondheid en de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM), waarbij Positieve Gezondheid met name gaat over de beleving van de inwoner (wat is voor de inwoner belangrijk en waar wil hij/zij mee aan de slag) en de ZRM de professionele blik op de situatie van de inwoner is. Sociaal Werk De Schans registreert bij individuele trajecten waar de hulpvraag van inwoners ligt en aan welke dimensie van Positieve Gezondheid zij willen werken en het domein van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) waarop de vraag van toepassing is¹⁰.

De Zelfredzaamheidsmatrix wordt alleen bij inwoners ouder dan 18 jaar ingevuld. Hieronder zoomen we in op de registraties op de ZRM-domeinen bij jongere cliënten (18-27 jaar).

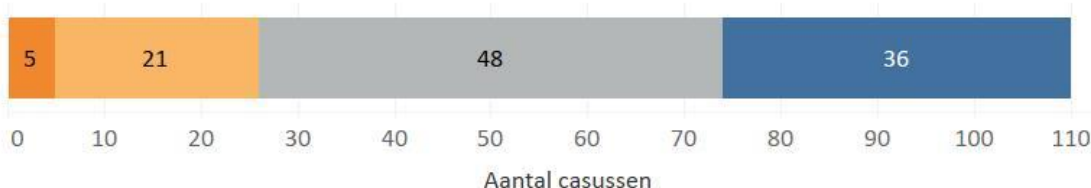
Zelfredzaamheidsscores ¹¹

Bij de start van een individueel traject wordt waar mogelijk voor de jongere van 18-27 jaar een startscore en een doelscore vastgesteld. Deze startscore heeft betrekking op de mate van zelfredzaamheid, in dit geval op het gebied van financiën. De startscore laat zien waar de jongere op dat moment staat, de doelscore is het beoogde resultaat van de hulpverlening. Aan het eind van het traject wordt een eindscore vastgesteld. De doelscore kan zowel hoger dan de startscore als gelijk aan de startscore zijn. Dit tweede is het geval wanneer er wordt ingezet op het behoud van de zelfredzaamheid en het voorkomen van (verdere) achteruitgang. Een eindscore die gelijk is aan de startscore hoeft dus niet te betekenen dat het doel van het traject niet bereikt is.

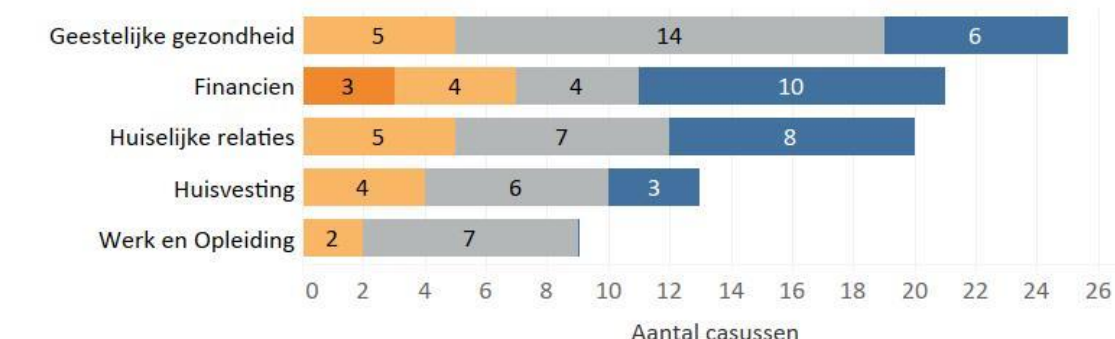
De verschillende scores zijn (nog) niet bij iedere casus vastgelegd. Daarom worden hieronder zowel de verschillen tussen de start- en de doelscore, als de verschillen tussen de start- en de eindscore in beeld gebracht, om een zo compleet mogelijk beeld te geven.

NB Het gaat in de figuur om hulpverleningstrajecten en niet om individuele inwoners. Een inwoner die na afronding van een traject opnieuw hulp vraagt in hetzelfde jaar wordt daarom opnieuw meegeteld. Ook kan het zo zijn dat een inwoner met meerdere domeinen aan de slag gaat, deze inwoner is dan meerdere keren vertegenwoordigd in de cijfers.

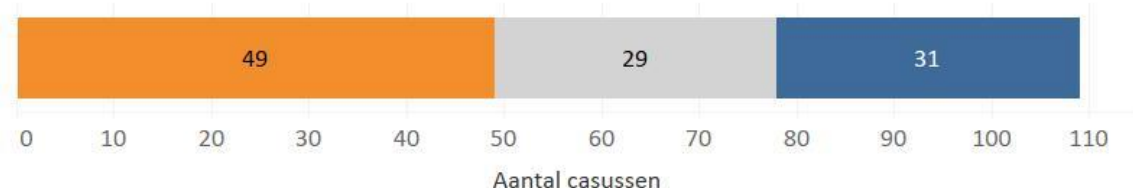
Vergelijking begin- en eindscore alle casussen 18 tot 27-jarigen

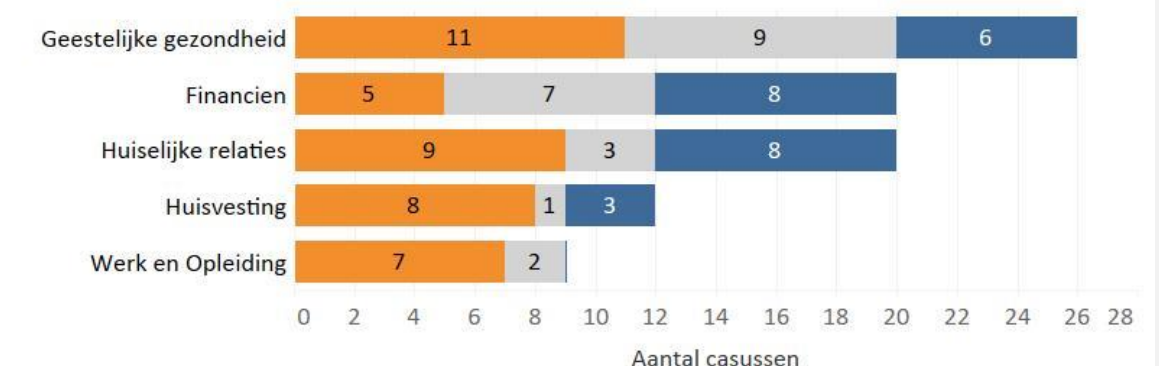
Vergelijking begin- en eindscore naar ZRM-pijler

Vergelijking eind- en doelscore alle casussen 18 tot 27-jarigen

Vergelijking eind- en doelscore naar ZRM-pijler

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Voorlichtingen

Sociaal Werk De Schans geeft voorlichting over verschillende leefdoelgebieden zowel aan jongeren, hun ouders/verzorgers als docenten.

20 voorlichtingen op verschillende scholen

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

LICHAAMS-
FUNCTIES

MENTAAL
WELBEVINDEN

ZINGEVING

SOCIAAL
PATICIPEREN

Studieplekken voor kwetsbare jongeren in coronatijd

Tijdens coronapandemie in samenwerking met bibliotheken in de gemeente Westerkwartier diverse studieplekken ontwikkelt voor kwetsbare jongeren. Van de studieplekken die door De Schans zijn georganiseerd is uiteindelijk geen gebruik gemaakt. De scholen hadden inmiddels zelf ook studieplekken gerealiseerd.

Niet nodig gebleken

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

Meidenwerk

Sociaal Werk De Schans voert meidenwerk uit. Kwetsbare meiden/vrouwen ontmoeten elkaar en worden door Sociaal Werk De Schans ondersteunt in ontwikkeling van identiteit en krijgen voorlichting / voeren gesprekken over pesten, groepsdruk, sociale media, seksualiteit enz.

13 Bijeenkomsten; 53 deelnemers in totaal

Preventief en curatief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

SOCIAAL
PATICIPEREN

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Trainingen

Sociaal Werk De Schans biedt Kinderen en tieners verschillende trainingen aan op het gebied van assertiviteit, faalangst en weebaarheid. In de Bikkeltraining leren kinderen om te gaan met onzekere gevoelens.

Min. 3x per jaar; 8-12 deelnemers per keer

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

SOCIAAL
PATICIPEREN

Route Rubicon

Sociaal Werk De Schans leidt jongeren naar Route Rubicon. Route Rubicon is een route voor kwetsbare jongeren die vanwege allerlei redenen zijn uitgestroomd uit het regulier onderwijs en hiermee alsnog een MBO niveau 2 diploma kunnen halen. Het opleidingstraject is aangepast naar de behoeften en mogelijkheden van de jongeren. Er is een kleinere klas, veel persoonlijke ondersteuning en een sterke koppeling tussen theorie en praktijk.

12 bijeenkomsten; 100 deelnemers in totaal

Curatief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

SOCIAAL
PATICIPEREN

Training voor kinderen met gescheiden ouders

Sociaal Werk De Schans faciliteert de Dappere Dino's training voor kinderen van 6 tot 8 jaar met gescheiden ouders. Voor kinderen van 8 tot 12 jaar is er het Jes Brugproject. In beide projecten leren kinderen aan de hand van een groepstraining om te gaan met de scheiding van hun ouders.

Dappere Dino's: Max. 7 kinderen
JES training: 2x per jaar; 6 kinderen en hun ouders

Preventief en curatief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

School als wijk

Medewerkers van Sociaal Werk De Schans voeren in de MBO-scholen in gemeente Groningen 'School als wijk' uit. Dit betekent dat er op de scholen medewerkers aanwezig zijn die ondersteuning kunnen bieden bij niet-schoolse taken. School als wijk is onderdeel van WIJ-Groningen. In 2021 gingen de meeste trajecten en adviesmomenten over hulp bij financiële problemen, psychische en emotionele problematiek en problemen met het regelen van praktische zaken.

120 individuele trajecten; 54 adviesmomenten leerlingen; 31 adviesmomenten docenten

Preventief en curatief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

Straatwerk

Buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zijn aanwezig op plekken waar jongeren vaak komen. Dit doen zij zowel in hun eigen gebiedsteams als daarbuiten, in samenwerking met collega's binnen en buiten de gebiedsteams en gemeente. In de coronaperiode is de online aanwezigheid van medewerkers ook belangrijk geworden.

106 contactmomenten; 1.539 jongeren bereikt

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

Sport, spel en vakantie

Sociaal Werk De Schans organiseert sport- en spelactiviteiten voor jongeren. Ondersteunt wijken bij het organiseren van spelwelen en organiseert in vakanties leuke activiteiten voor jongeren. Dit alles doen zij om de zichtbaarheid van de medewerkers en Sociaal Werk De Schans te vergroten, zodat jongeren hen weten te vinden wanneer zij tegen problemen aanlopen.

54 activiteiten; 2.107 deelnemers

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Buurtwerkers op school

Medewerkers van Sociaal Werk De Schans zijn op scholen aanwezig voor vragen van jongeren.

130 contactmomenten

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

SOCIAAL
PATICIPEREN

Challenge the future

Sociaal Werk De Schans werkt mee aan het project 'Challenge the future'. Kinderen en jongeren uit de regio gaan aan de slag met uitdagingen voor de toekomst. Ze bedenken innovatieve oplossingen en toekomstkansen die bijdragen aan doelen op het gebied van maatschappelijke vraagstukken binnen de gemeente.

Bereik onbekend

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Ieder kind telt mee

Sociaal Werk De Schans werkt mee aan het project 'Ieder kind telt mee'. Dit is een project van de voedselbank en Solidair Groningen om armoede op basisscholen onder de aandacht te brengen en bespreekbaar te maken.

Gastlessen in 4 klassen; ongeveer 21 leerlingen per keer

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

SOCIAAL
PATICIPEREN

Inzet expertise

Resultaten van inzet van expertise in het netwerk

Gezamenlijk overleg over welke signalen er opgevangen worden en hoe de partijen elkaar kunnen ondersteunen en versterken om deze signalen op te pakken

GGD, Leerplicht, Mens en gezin, Veilig thuis, Basis- en middelbare scholen, VNN

Sociaal Werk De Schans neemt op afroep deel aan Taskforce Thuiszitters, waar diverse partijen aan tafel komen om een gezamenlijk plan van aanpak vast te stellen voor cases waar de reguliere route ontoereikend is gebleken.

Taskforce
Thuiszitters

Medewerkers van Sociaal Werk De Schans ondersteunen zorgondersteuners en IB-ers bij vroegsignalering en hulp aan jongeren. Dit betreffen naast (school)maatschappelijk werkers, buurtwerkers en buurtsportcoaches ook ervaringsdeskundigen.

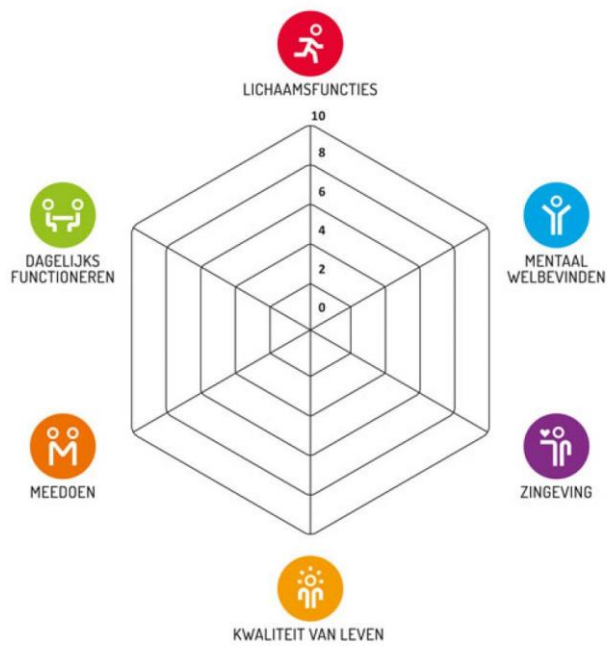
Zorgondersteuners en Intern begeleiders

Sociaal Werk De Schans participeert in Jongeren op Straat (JOS) waar eens per 6 – 8 weken de buurtwerker jeugd bijeenkomt met andere partijen, zoals schoolmaatschappelijk werk, wijkagent/jeugdagent, JGZ verpleegkundigen PO en VO, OJG'er van de huisartsenpraktijk en consulenten jeugd van team Mens & Gezin.

Schoolmaatschappelijk werk, wijk-/jeugdagent, JGZ verpleegkundigen PO en VO, OJG'er, Mens & Gezin

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeente Westerkwartier daalt.
2. Inzicht in de redenen voor (langdurige) werkloosheid bij jongeren en hoeveel jongeren langdurig werkloos zijn.
3. Inzicht in wijze waarop Sociaal Werk De Schans de werkloosheid bij jongeren kan beïnvloeden.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geïdentificeerd.

0. Algemene situatie in Westerkwartier

Het aandeel jongeren dat in 2020 bij het UWV geregistreerd stond als werkzoekend is in de gemeente Westerkwartier lager dan landelijk en provinciaal. Ook het aandeel jongeren zonder baan is in de gemeente Westerkwartier laag in verhouding met Nederland en provincie Groningen. De effecten van de coronacrisis zijn ook in de gemeente Westerkwartier te merken, kinderen hebben last van verminderde motivatie (52%) en studievertraging of onderwijsachterstand (39%), dit lijkt iets meer te zijn dan gemiddeld in de provincie Groningen.

Het is bekend dat jongeren zonder startkwalificatie vaak veel moeite hebben om een baan te vinden. In de gemeente Westerkwartier ligt het aandeel jongeren dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat (vsv'ers) lager dan in Nederland, dat geldt zowel voor het voortgezet onderwijs (0,2%) als het MBO (3,4%). Het aandeel VSV'ers in de gemeente Westerkwartier was de afgelopen jaren vrij stabiel.

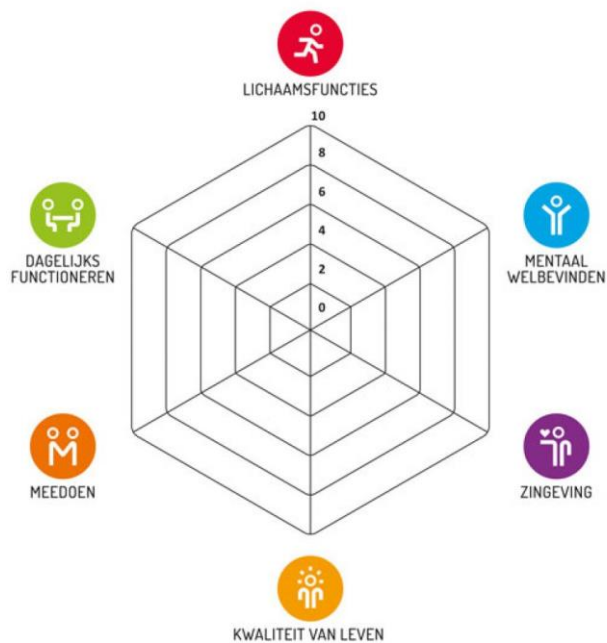
1. Afname jongeren zonder startkwalificatie

Voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie behaald te hebben. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo- of vwo-niveau of een diploma op mbo-2 niveau of hoger. Gaat iemand van school zonder een startkwalificatie? Dan bekijkt de gemeenteambtenaar samen met de school wat er nodig is om diegene zo snel mogelijk terug op een opleiding te krijgen. Dit kan ook in combinatie met extra zorg of andere hulpverlening zijn. Elke regio heeft een contactgemeente voor de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten.

Het doel van de gemeente Westerkwartier is dat het aantal voortijdig schoolverlaters in de gemeente daalt. De cijfers laten zien dat het % leerlingen dat het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie de afgelopen jaren relatief stabiel zijn. Zo verlaat 0,2% voortijdig het voortgezet onderwijs en 3,4% het MBO.

In Westerkwartier werken verschillende organisaties samen om schooluitval en voortijdig schoolverlaten terug te dringen. Het is daarbij niet onbelangrijk om te realiseren dat we niet overal invloed op hebben. Externe factoren spelen een uitermate belangrijke rol. Economische ontwikkelingen, landelijk beleid en de coronacrisis hebben effect op het aantal jongeren dat school niet afmaakt.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk de Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeente Westerkwartier daalt.
2. Inzicht in de redenen voor (langdurige) werkloosheid bij jongeren en hoeveel jongeren langdurig werkloos zijn.
3. Inzicht in wijze waarop Sociaal Werk De Schans de werkloosheid bij jongeren kan beïnvloeden.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geïdentificeerd.

3. Inzicht (in redenen) werkloosheid jongeren

De werkloosheid onder jongeren is vaak veel hoger dan de algemene werkloosheid. Jongeren zijn vaak de eersten die in een crisis hun werk verliezen. In het geval van de coronacrisis zien we dat jongeren vaker in de hardst geraakte sectoren werken (horeca en detailhandel) en dat zij vaker een tijdelijk of een flex-contract hebben.

Na een lange periode van afname van het percentage werkzoekende jongeren is er door de coronapandemie in 2020 en 2021 sprake van een stijging.

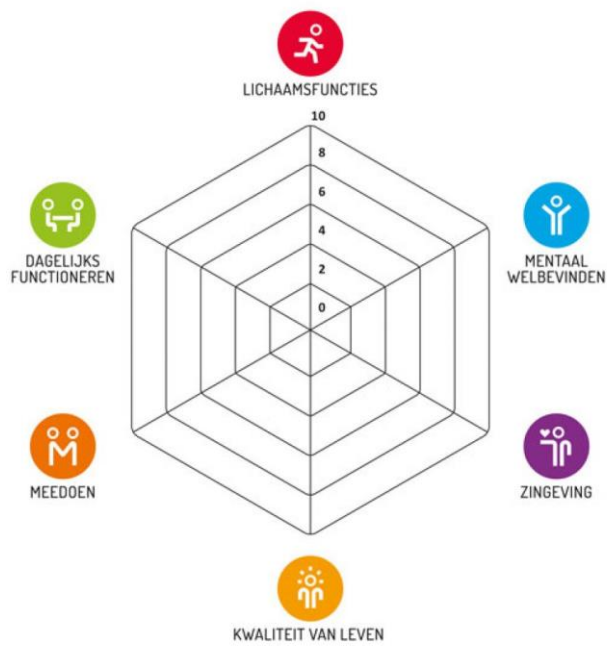
Jongeren met een grotere kans op werkloosheid zijn:

- Jongeren zonder startkwalificatie (uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en voortijdig schoolverlaters). Zij hebben meer moeite om aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt. Jongeren die hun school niet afmaken, lopen een verhoogd risico werkloos te worden en criminele activiteiten uit te gaan voeren. Wanneer ze werk hebben, is dat veelal ongeschoold werk. Het risico is groot dat zij gemarginaliseerd zijn en blijven.
- Mbo'ers met een moeizame start op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld met opleidingsrichting of een niet-westerse achtergrond). De werkloosheid onder jongeren met een migratieachtergrond was in 2021 in Nederland twee keer zo groot als die onder jongeren met een Nederlandse achtergrond¹².

4. Inzicht in het aanbod

De inzet van Sociaal Werk De Schans op het thema jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten bestaat naast individuele hulpverlening uit collectieve activiteiten, doorverwijzingen, gerichte samenwerking en het inzetten van expertise. Voor de ondersteuning van jongeren hecht Sociaal Werk De Schans grote waarde aan het aanwezig en zichtbaar zijn in de leefomgeving van de jongeren zelf, op straat, bij sportclubs, op scholen. Aanwezigheid wordt gezien als een belangrijk middel om te signaleren en vertrouwensrelaties op te kunnen bouwen. Het helpt om signalen op te (kunnen) vangen en (risico's van) verzuim en werkloosheid op te sporen en vanuit hier jongeren te ondersteunen en te begeleiden en schooluitval te voorkomen. Sociaal Werk De Schans vervult een belangrijke rol als het gaat om samenwerken en doorverwijzen en fungeert hiermee als vindplaats en spin-in-het-web. In het netwerk heeft Sociaal Werk De Schans een belangrijke rol bij een aantal gemeenschappelijke projecten. Ze zet daarbij haar expertise in en fungeert als brug tussen inwoners en beleid.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

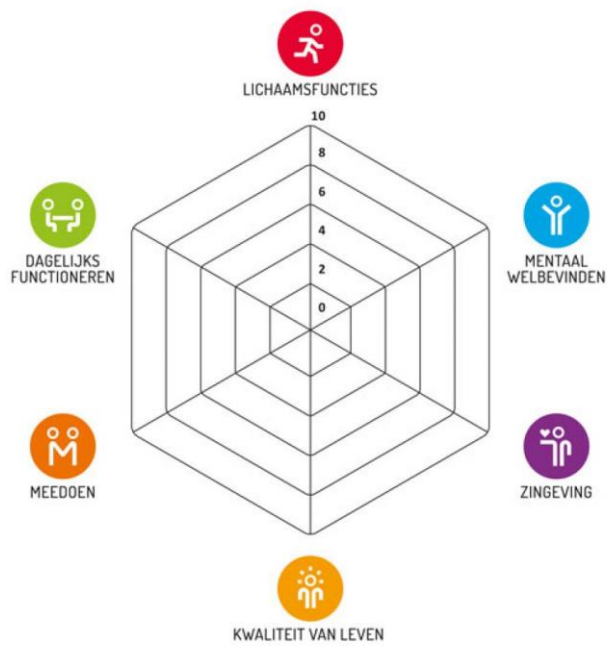
1. Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeente Westerkwartier daalt.
2. Inzicht in de redenen voor (langdurige) werkloosheid bij jongeren en hoeveel jongeren langdurig werkloos zijn.
3. Inzicht in wijze waarop Sociaal Werk De Schans de werkloosheid bij jongeren kan beïnvloeden.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geïd.

Naast het samenwerken, doorverwijzen en inzetten van expertise organiseert Sociaal Werk De Schans ook zelf activiteiten om bij te dragen aan de bestrijding van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten. Wanneer het om de activiteiten gaat zijn deze veelal *preventief* van aard: ze dragen bij aan het voorkomen van schooluitval en voortijdig schoolverlaten. NJI bepleit dat ook dat *“preventieve activiteiten succesvoller zijn dan activiteiten gericht op leerlingen die al zijn uitgevallen”*.

Sociaal Werk De Schans geeft *trainingen* gericht op weerbaarheid, faalangst, rouwverwerking, echtscheidingsituaties, houdt spreekuren op scholen, geeft voorlichtingen, ondersteunt scholen bij vroegsignalering; ook worden jongeren begeleid bij het organiseren van activiteiten. Sociaal Werk De Schans voert *kansgericht jongerenwerk* uit en ondersteunt jongeren bij het ontwikkelen van hun (individuele) toekomstplannen. Thuiszitters in Westerkwartier worden geholpen om weer deel te nemen aan sport en/of werk. In Westerkwartier werken verschillende organisaties samen om schooluitval en voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Het aantal voortijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie) in de gemeente Westerkwartier daalt.
2. Inzicht in de redenen voor (langdurige) werkloosheid bij jongeren en hoeveel jongeren langdurig werkloos zijn.
3. Inzicht in wijze waarop Sociaal Werk De Schans de werkloosheid bij jongeren kan beïnvloeden.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geïnd.

De impact van Sociaal Werk De Schans

De doelen van de gemeente richten zich op het bestrijden van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten van jongeren in de gemeente Westerkwartier. In Westerkwartier werken verschillende organisaties samen om schooluitval en voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Overkoepelend laten de resultaten uit dit feitenblad zien dat Sociaal Werk De Schans een waardevolle bijdrage levert aan het bestrijden van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten. Sociaal Werk De Schans streeft er naar de hulp en ondersteuning zo licht mogelijk houden om erger te voorkomen. Preventieve activiteiten, zoals geeft *trainingen* gericht op weerbaarheid, faalangst passen in de beweging van zorgen vóór naar zorgen dát: inwoners helpen meer zelfredzaam te worden, en het aanboren van eigen kracht en eigenaarschap. Maar ook het *kansgericht jongerenwerk* dat jongeren ondersteunt bij het ontwikkelen van hun (individuele) toekomstplannen. Sociaal Werk De Schans leidt daarnaast ook jongeren toe naar Route Rubicon. Route Rubicon is een route voor kwetsbare jongeren die vanwege allerlei redenen zijn uitgestroomd uit het regulier onderwijs en hiermee alsnog een MBO niveau 2 diploma kunnen halen. Het opleidingstraject is aangepast naar de behoeften en mogelijkheden van de jongeren.

In 2021 heeft Sociaal Werk De Schans in totaal ruim 700 jongeren geholpen. In meer dan de helft betrof dit Informatie en Advies trajecten, dit is waar jongeren blijkbaar het meest bij gebaat zijn.

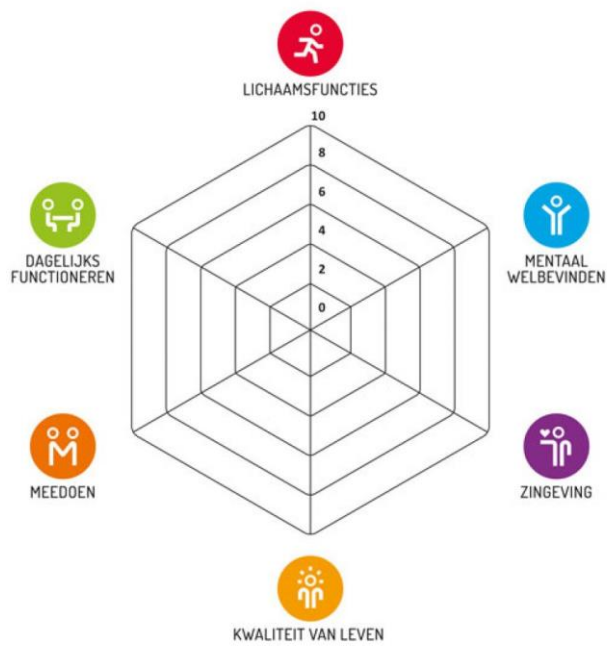
Het gedachtegoed van Positieve Gezondheid vormt de brede basis onder al het werk van Sociaal Werk De Schans. Sociaal Werk De Schans registreert bij individuele trajecten waar de hulpvraag van inwoners ligt en aan welke dimensie van Positieve Gezondheid zij willen werken en het domein van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) waarop de vraag van toepassing is. Sociaal Werk De Schans gebruikt beide instrumenten naast elkaar en legt daarmee subjectieve ervaringen en intrinsieke motivatie naast objectieve waarnemingen en kan de meest passende, wenselijke en effectieve zorg en ondersteuning worden geboden en de ontwikkeling van het functioneren van de cliënt worden gevolgd.

Sociaal Werk De Schans werkt intensief samen met partners in het veld die actief zijn in de gemeente, verbindt partners en draagt zoveel als mogelijk bij met haar expertise. Dit vormt daarmee tevens een deel van de bijdrage van Sociaal Werk De Schans aan de gemeenschappelijke maatschappelijk doelen.

Mantelzorgers

De situatie in het Westerkwartier

Rapportage 2021

Sociaal Werk De Schans zet zich in om mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier te ondersteunen. Ze streeft ernaar om hiermee onder andere de kwaliteit van leven van de inwoners te versterken.

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans daarbij de volgende doelen¹ meegegeven:

1. Behoud van het aantal volwassen mantelzorgers.
2. Het aantal volwassenen dat mantelzorg geeft en overbelast is daalt.
3. Inzicht in hoe overbelasting van mantelzorgers teruggedrongen kan worden.
4. Inzicht in aantal jonge mantelzorgers in Westerkwartier en hun ondersteuningsbehoefte.
5. Inwoners die mantelzorg verlenen weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning.

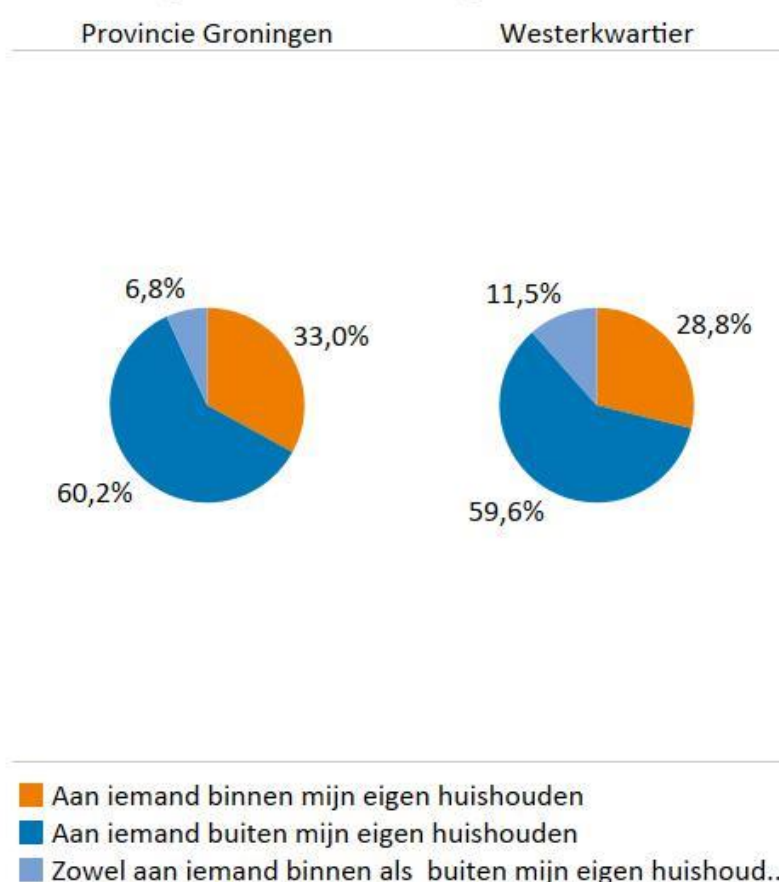
Mantelzorg in de gemeente Westerkwartier

Aandeel mantelzorgers

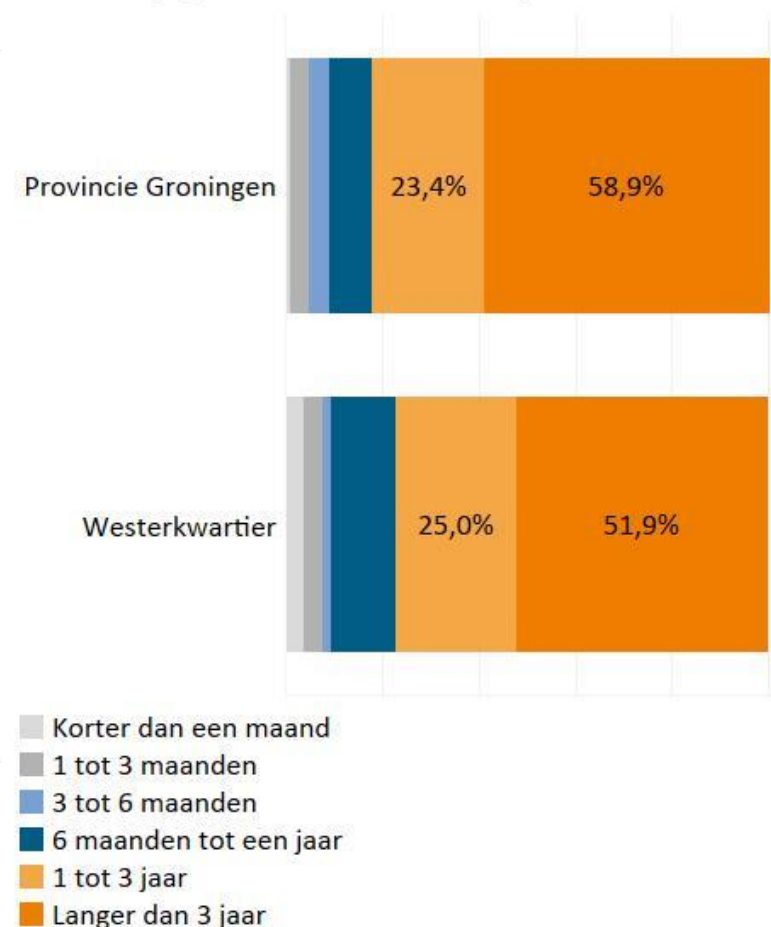

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (GGD, RIVM en CBS), 2020

Aan wie geeft u mantelzorg?

Hoe lang geeft u al mantelzorg?

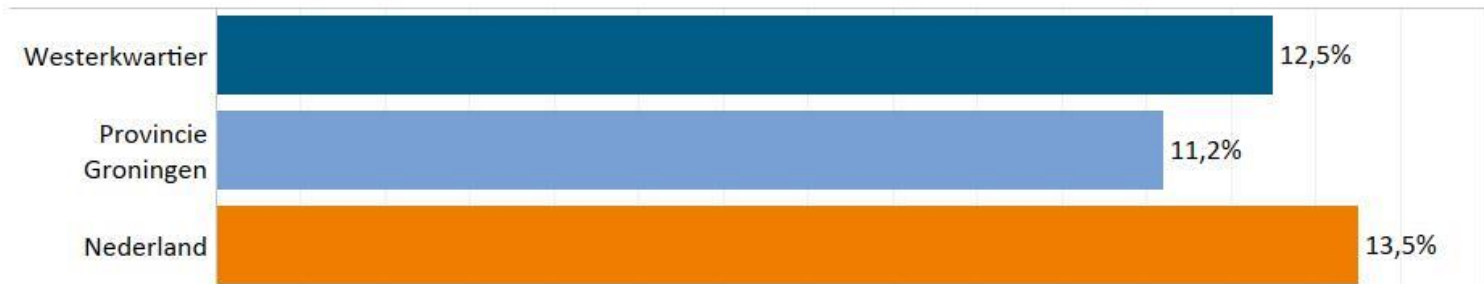
Bron: Groninger panel: Mantelzorg en langer thuis wonen, 2021

Mantelzorgers

De situatie in het Westerkwartier

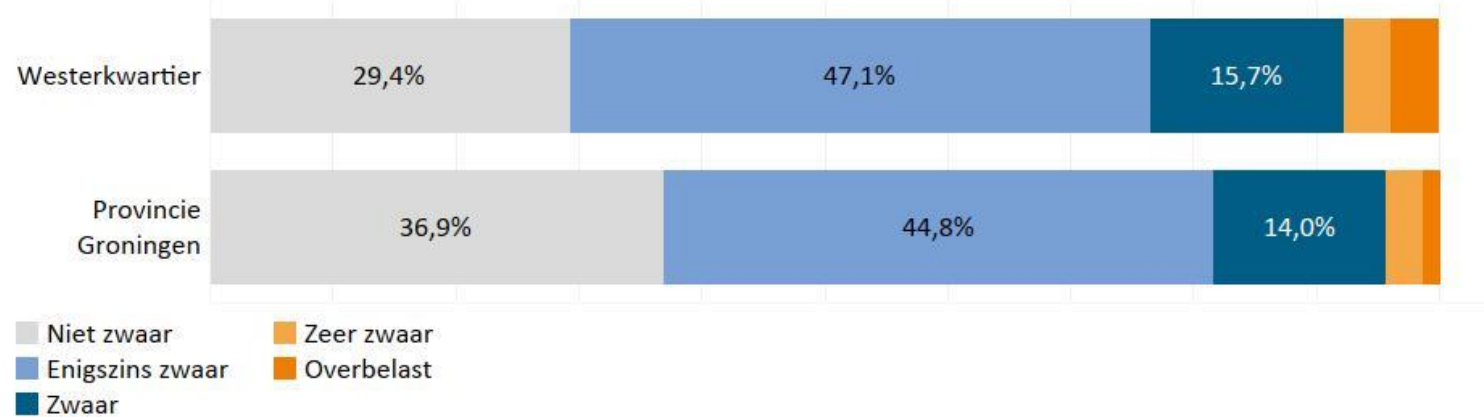
Belasting van mantelzorgers

Aandeel van de mantelzorgers dat zwaarbelast is

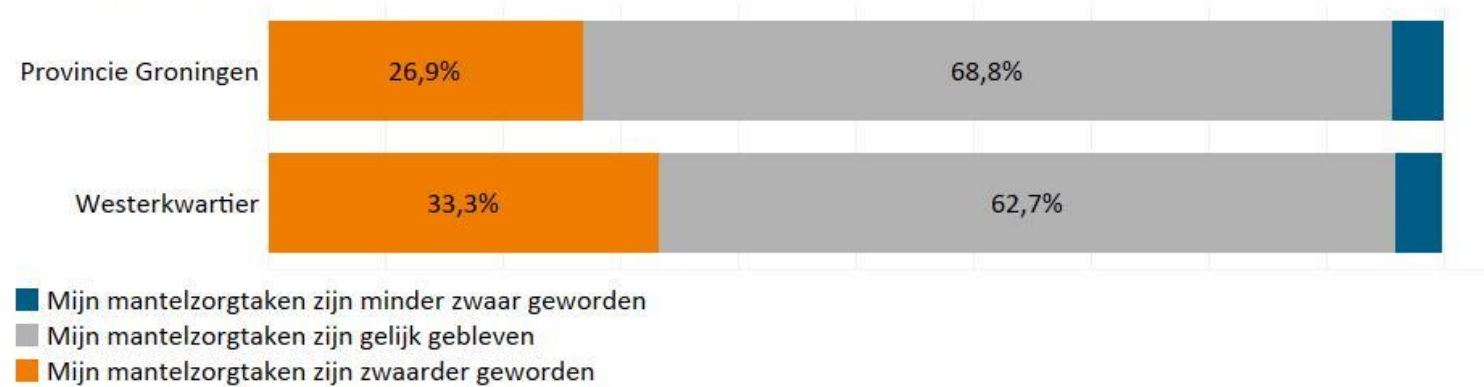

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (GGD, RIVM en CBS), 2020

Hoe zwaar vindt u uw mantelzorgtaken?

Wat zijn de gevolgen van de coronacrisis op uw mantelzorgtaken?

Bron: Groninger panel: Mantelzorg en langer thuis wonen, 2021

In de gemeente Westerkwartier zijn er naar verhouding iets minder mantelzorgers dan in Nederland en ongeveer even veel als in de provincie Groningen. Mantelzorg wordt met name verleend aan personen buiten het eigen huishouden (in ongeveer 60% van de gevallen). Mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier verlenen iets vaker dan de gemiddelde Groningse mantelzorg mantelzorg aan zowel een persoon binnen als buiten het eigen huishouden. In verhouding zijn er in de gemeente Westerkwartier ook iets 'nieuwe mantelzorgers'. Ongeveer een kwart van de mantelzorgers verleent korter dan een jaar mantelzorg, in de provincie Groningen is dit iets minder dan een vijfde deel.

Mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier voelen zich iets minder vaak zwaarbelast dan in Nederland, het aandeel is wel iets hoger dan in de provincie Groningen ². Ongeveer 30% van de mantelzorgers in het Westerkwartier vindt zijn of haar mantelzorgtaken niet zwaar. Voor een derde van de mantelzorgers in de gemeente heeft de coronacrisis ervoor gezorgd dat de mantelzorgtaken zwaarder zijn geworden.

Mantelzorgers

Bekend bij Sociaal Werk De Schans

Geregistreeerde mantelzorgers*

	Volwassenen	Jongeren
Grootegast	104	10
Leek	210	15
Marum	115	13
Zuidhorn	211	13
Totaal	640	51

* In juli 2019 was het aantal geregistreeerde mantelzorgers bij Sociaal Werk De Schans 150

Website Mantelzorg Westerkwartier

Gemiddeld aantal bezoekers per maand	721
Gemiddeld aantal bezoekers per week	180

Mantelzorgwaardering

Aantal aanvragen	415
------------------	-----

Werkwijze

Zichtbaarheid

Voor Sociaal Werk De Schans is het belangrijk om mantelzorgers zo goed mogelijk in beeld te hebben. Op deze manier kunnen ze hen bereiken met informatie over het hulpaanbod. Eén van de manieren waarop Sociaal Werk De Schans mantelzorgers in beeld probeert te krijgen is via de aanmelding voor de mantelzorgwaardering. Mantelzorgers of naasten die hen aanmelden, krijgen de vraag of zij zich aan willen melden voor de nieuwsbrief.

Daarnaast is de website 'Mantelzorg Westerkwartier, in het beheer van Sociaal Werk De Schans, een belangrijk platform om mantelzorgers te informeren. Ook op andere online platfora, zoals Instagram, Facebook en LinkedIn deelt Sociaal Werk De Schans actief informatie. De hashtag #mantelzorgmaandag is in het leven geroepen, zodat er in ieder geval elke maandag iets gepost wordt.

Mantelzorgers worden ook geïnformeerd via de gemeentepagina van de regionale krant en een speciale krant over zorg in het Westerkwartier. Bij speciale gelegenheden zoals de dag van de mantelzorg, de uitreiking van de mantelzorgwaardering of de week van de jonge mantelzorg, wordt er gezorgd voor media aandacht.

Signalering en individuele begeleiding

Binnen elk gebiedsteam is er een medewerker met een 'teamrol mantelzorg' en een medewerker met een 'teamrol jonge mantelzorg'. Deze medewerkers informeren de rest van het gebiedsteam over (het signaleren van) mantelzorgers. Andere medewerkers kunnen mantelzorgers doorverwijzen voor extra ondersteuning van de medewerkers met deze teamrollen.

In de verschillende activiteiten die voor mantelzorgers worden georganiseerd, zoals het mantelzorgcafé, kunnen overbelaste mantelzorgers gesignaleerd worden. Waar nodig, wordt er dan individuele begeleiding aangeboden.

Sociaal Werk De Schans geeft voorlichtingen op scholen over het signaleren van jonge mantelzorgers. Ook andere instanties die mantelzorg kunnen signaleren, zoals huisartsen, casemanagers dementie, thuiszorgmedewerkers, intern begeleiders en jeugdverpleegkundigen van de GGD verwijzen door aan Sociaal Werk De Schans.

Mantelzorgers kunnen ook voor individuele begeleiding en informatie en advies terecht bij Sociaal Werk De Schans. In 2021 is 59 keer individueel informatie en advies verleend over mantelzorg. Vanuit de individuele hulpverlening van Sociaal Werk De Schans wordt ook doorverwezen naar het collectieve aanbod van Sociaal Werk De Schans.

Mantelzorgers bij Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans heeft ook oog voor de eigen medewerkers met mantelzorgtaken. Tinten en daarmee ook Sociaal Werk De Schans heeft erkenning gekregen als mantelzorg vriendelijke werkgever. Dit betekent dat alle leidinggevenden aandacht hebben voor het thema mantelzorg en er gekeken wordt naar mogelijkheden om de balans te kunnen houden tussen werk en zorg.

Activiteiten

Overzicht van de inzet van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans zet zich in voor mantelzorgers door hen te informeren, activiteiten te organiseren en ondersteuning te bieden. Om mantelzorgers over dit aanbod te kunnen informeren, zet Sociaal Werk De Schans zich in om zo veel mogelijk (jonge) mantelzorgers te vinden en te registreren. Hieronder zijn de activiteiten van Sociaal Werk De Schans samengevat³⁻⁴.

Gezien het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt, zijn de activiteiten continue aan verandering onderhevig. Vraagstukken van inwoners, ontwikkelingen in de gemeente, maar vooral ook uitkomsten van evaluaties vragen om nieuwe activiteiten en soms om aanpassing van activiteiten. Dit onderzoek is uitgevoerd op een bepaald moment in deze cyclus en geeft daarom een beeld van een bepaald moment.

Activiteiten

Samenwerking en doorverwijzingen

- Gemeente Westerkartier
- Mens en Gezin
- CMO STAMM
- Vredewold
- Basisscholen
- Middelbare scholen
- Hanze Hogeschool
- Huisartspraktijken/ POH
- Thuiszorg
- GGD verpleegkundigen
- Verpleeghuizen
- JMZpro
- Contacten gelegd met Lentis en Ixta Noa

Individuele hulpverlening

- Belronde geregistreerde mantelzorgers
- Telefonische/online check welzijn jonge mantelzorg
- Opzetten van 'Respijtzorg aan huis' voor mantelzorgers van kwetsbare ouderen en mensen met dementie
- Pilot 'vrijwillige respijtzorg'
- Individuele trajecten ter ondersteuning van jonge mantelzorgers.
- Behoeftetepeilingen onder geregistreerde mantelzorgers

Collectieve activiteiten

- Vrijwillige werkgroepen Mantelzorg
- Collectieve (online) activiteiten voor mantelzorgers (Online themabijeenkomsten, bakworkshop, ontmoetingsmomenten)
- Pilot Sociale Huiskamer
- (Online) Themabijeenkomsten voor (jonge) mantelzorgers en vrijwilligers
- Voorlichtingen voor docenten uit het basisonderwijs over (signalering van) jonge mantelzorgers
- FUNdag voor jonge mantelzorgers (2x)
- De Dag van de Mantelzorg
- Lotgenotenbijeenkomsten: MOM (Mantelzorgers Ontmoeten Mantelzorgers)
- Mantelzorgwaardering
- Cursussen en workshops gericht op het voorkomen van overbelasting bij mantelzorgers

Inzet van expertise

- Besluitvormingsbijeenkomst over de behoeften van mantelzorgers
- Ontwikkeling app voor jonge mantelzorgers
- Sociaal Werk De Schans maakt deel uit van netwerken waarbij het onderwerp mantelzorg onder de aandacht wordt gehouden en verbeteringen voor mantelzorgers worden geïnitieerd.
- Sociaal Werk De Schans neemt deel aan het Netwerk van JMZpro.

Samenwerking

Resultaten van de samenwerking van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans werkt op verschillende manieren samen met partners in het veld. De samenwerkingspartners worden op deze pagina visueel weergegeven. De bronnen die voor onderstaande informatie zijn gebruikt zijn het Doelen Inspanningen Netwerk⁵ en de gesprekken met teamleiders⁶.

Onderstaand netwerk wil Sociaal Werk De Schans in de toekomst uitbreiden naar organisaties voor mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, mensen met niet aangeboren hersenletsel, mensen met een migratieachtergrond, mensen een verslaving of mensen in hun laatste levensfase.

Netwerkpartners

Onderwijs
Basisscholen
Middelbare scholen

Intern
Buurtmaatschappelijk werkers
Buurtsportcoaches
VIP

Overheid
Gemeente Westerkwartier
Mens en Gezin

Professionele hulpverlening
Huisartspraktijken/ POH
Thuiszorg
GGD verpleegkundigen
Verpleeghuizen

Landelijke initiatieven
JMZpro

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Vrijwillige werkgroepen mantelzorg

Sociaal Werk De Schans begeleidt in de gemeente Westerkwartier de vrijwillige werkgroepen Mantelzorg. Sociaal Werk De Schans organiseert i.s.m. de werkgroepen Mantelzorg 'De dag van de mantelzorg' ter waardering van de mantelzorger.

Ong. 8 deelnemers per bijeenkomst; per gebiedsteam min. 1 keer in de 2 maanden

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

ZINGEVING

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

(Online) themabijeenkomsten

Sociaal Werk De Schans organiseert diverse online activiteiten voor mantelzorgers, zoals themabijeenkomsten over hulpmogelijkheden in Westerkwartier (i.s.m. wijkverpleging), 'Positieve Gezondheid', een bakworkshop en online ontmoetingsmomenten.

12 bijeenkomsten

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

ZINGEVING

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Jonge mantelzorgers

De collectieve activiteit 'Jonge mantelzorgers' vormt een platform waar jonge mantelzorgers lotgenoten kunnen ontmoeten. Binnen dit platform worden meerdere bijeenkomsten georganiseerd van ongeveer twee uur per bijeenkomst. De jonge mantelzorgers worden door deelname aan deze bijeenkomsten in staat gesteld uit hun (soms) gespannen thuissituatie te ontsnappen, hun gedachten en ervaring(en) te delen met lotgenoten of om even actief te zijn. Hierdoor wordt problematiek gerelateerd aan de mogelijk verhoogde zorgvraag van jonge mantelzorgers preventief voorkomen zodat zij hun rol als mantelzorger (langer) kunnen blijven vervullen.

5 tot 20 deelnemers per bijeenkomst

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Sociale huiskamer

Sociaal Werk De Schans is gestart met de pilot Sociale Huiskamer, waar (kwetsbare) inwoners elkaar in huiselijke sfeer kunnen ontmoeten, bijvoorbeeld ter ondersteuning van diens (overbelaste) mantelzorger.

Inloop

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Voorlichting basisscholen

Er zijn in het 1e kwartaal van 2021 voorlichtingen gegeven voor docenten uit het basisonderwijs over jonge mantelzorgers om hen bewust te maken van de situatie van jonge mantelzorgers en om vroegsignalering en verwijzing te bevorderen.

4 voorlichtingen; 138 deelnemers

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

KWALITEIT VAN
LEVEN

FUNdagen

In juni 2021 is er tijdens de week van de jonge mantelzorger een FUNdag georganiseerd. De jonge mantelzorgers konden deelnemen aan verschillende activiteiten: paintball, happy stones maken en bubble voetbal.

In de herfstvakantie is er een extra FUNdag georganiseerd. Alle jonge mantelzorgers werden verrast met een verzorgd dagje uit naar WILDLANDS en mochten een vriendje of vriendinnetje meenemen.

Eerste dag: bereik onbekend
Tweede dag: 80 kinderen en 10 begeleiders

Preventief en curatief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

KWALITEIT VAN
LEVEN

Collectieve activiteiten

Resultaten van de de collectieve activiteiten

MOM: lotgenotenbijeenkomsten

Sociaal Werk De Schans ondersteunt mantelzorgers met behoefte aan lotgenotencontact bij de opzet van lotgenotenbijeenkomsten: MOM (Mantelzorgers Ontmoeten Mantelzorgers). Deze bijeenkomsten worden eens in de twee maanden georganiseerd per gebied. In Grootegast wordt ook een ontmoeting voor voormalig mantelzorgers georganiseerd, omdat daar behoefte aan is. In de andere gebieden zijn voormalig mantelzorgers welkom bij de reguliere MOM bijeenkomsten.

1x per 2 maanden per gebiedsteam; max. 10 inwoners per moment

Preventief en curatief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

KWALITEIT VAN
LEVEN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Inzet expertise

Resultaten van inzet van expertise in het netwerk

Besluitvormingsbijeenkomst over de behoeften van mantelzorgers (8 november 2021).

Mantelzorgers en professionals

Ontwikkeling app voor jonge mantelzorgers.

Hanzehogeschool

Sociaal Werk De Schans maakt deel uit van netwerken waarbij het onderwerp mantelzorg onder de aandacht wordt gehouden en verbeteringen voor mantelzorgers worden geïnitieerd.

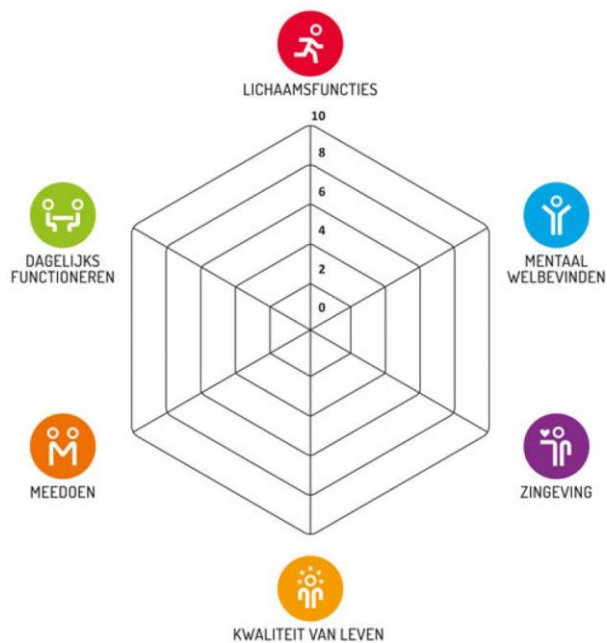
Mantelzorgers en professionals

Sociaal Werk De Schans neemt deel aan het Netwerk van JMZpro. Dit is een landelijk netwerk op het gebied van jonge mantelzorgers om samen de maatschappelijke aandacht en de kwaliteit van ondersteuning te versterken.

JMZpro

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Behoud van het aantal volwassen mantelzorgers.
2. Het aantal volwassenen dat mantelzorg geeft en overbelast is daalt.
3. Inzicht in hoe overbelasting van mantelzorgers teruggedrongen kan worden.
4. Inzicht in aantal jonge mantelzorgers in Westerkwartier en hun ondersteuningsbehoefte.
5. Inwoners die mantelzorg verlenen weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geïllustreerd.

0. Algemene situatie in het Westerkwartier

In de gemeente Westerkwartier zijn er naar verhouding iets minder mantelzorgers dan in Nederland en ongeveer evenveel als in de provincie Groningen. Mantelzorg wordt met name verleend aan personen buiten het eigen huishouden (in ongeveer 60% van de gevallen). Mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier verlenen iets vaker mantelzorg aan zowel een persoon binnen als buiten het eigen huishouden dan de gemiddelde Groningse mantelzorger. In verhouding zijn er in de gemeente Westerkwartier ook iets meer 'nieuwe mantelzorgers'. Ongeveer een kwart van de mantelzorgers verleent korter dan een jaar mantelzorg, in de provincie Groningen is dit iets minder dan een vijfde deel.

Mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier voelen zich iets minder vaak zwaarbelast dan in Nederland, het aandeel is wel iets hoger dan in de provincie Groningen. Ongeveer 30% van de mantelzorgers in het Westerkwartier vindt zijn of haar mantelzorgtaken niet zwaar. Voor een derde van de mantelzorgers in de gemeente heeft de coronacrisis ervoor gezorgd dat de mantelzorgtaken zwaarder zijn geworden.

1. Behoud van het aantal volwassen mantelzorgers

Een doel van de gemeente is dat het percentage volwassenen dat mantelzorg geeft niet daalt. De Gezondheidsmonitor voor volwassenen van de GGD'en, het RIVM en het CBS, geeft inzicht in deze cijfers. De Gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar uitgevraagd. Om de ontwikkelingen op het gebied van volwassen mantelzorgers te analyseren kijken we hier daarom naar de trend tussen 2016 en 2020. In gemeente Westerkwartier zien we dat het percentage volwassenen dat mantelzorg geeft tussen 2016 en 2020 is afgenomen van 15,4% naar 13,2%. Landelijk zien we ook een daling in het percentage volwassenen dat mantelzorg geeft, van 14,2% naar 13,6%, al is deze daling minder scherp vergeleken met de gemeente Westerkwartier. Van alle mantelzorgers in gemeente Westerkwartier zijn er 640 geregistreerd bij Sociaal Werk De Schans. Sociaal Werk De Schans heeft fors geïnvesteerd op het in beeld krijgen van mantelzorgers, er zijn nu zo'n 500 mantelzorgers meer in beeld dan bij de start van Sociaal Werk De Schans. In juli 2019 was het aantal geregistreerde mantelzorgers bij Sociaal Werk De Schans 150.

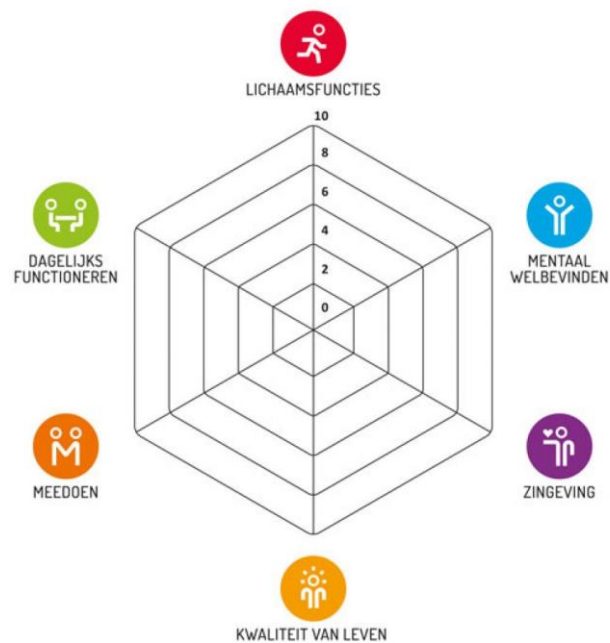
Er dient in acht genomen te worden dat uit een paneluitvraag van Sociaal Planbureau Groningen blijkt dat er in 2021 veel nieuwe mantelzorgers zijn bijgekomen in de gemeente – zo'n 15% op het totaal aantal mantelzorgers is nog geen jaar mantelzorger in 2021. Dit is een indicatie dat het aantal volwassen mantelzorgers in 2021 is toegenomen. Het aantal mantelzorgers blijft echter een aandachtspunt voor de aankomende jaren.

2. Het aantal volwassenen dat mantelzorg geeft en overbelast is, daalt

Het aandeel volwassen mantelzorgers dat aangeeft overbelast te zijn, is volgens de cijfers uit de Gezondheidsmonitor tussen 2012 en 2020 sterk afgenomen – van 27,3% naar 12,5%. Tussen 2016 en 2020 zien we echter een lichte stijging van 9,8% naar 12,5% in het aandeel overbelaste mantelzorgers. Landelijk zien we een overwegend stabiele trend in het percentage overbelaste volwassen mantelzorgers. Tussen 2016 en 2020 daalde het aandeel overbelaste volwassen mantelzorgers licht van 14,2% naar 13,5%. Het aandeel overbelaste mantelzorgers in gemeente Westerkwartier ligt dus lager dan het landelijk gemiddelde, hoewel er tussen 2016 en 2020 een lichte stijging in dit aandeel plaatsvond, waar we landelijk juist een licht dalende trend zien. Op basis van resultaten uit het Groninger Panel is het aannemelijk dat de gevolgen van de coronacrisis een grote rol spelen in de toegenomen overbelasting van mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier. Een derde van de mantelzorgers in gemeente Westerkwartier geeft aan dat de mantelzorgtaken zwaarder zijn geworden door de coronacrisis. Dit is aanmerkelijk meer vergeleken met het provinciale gemiddelde van iets meer dan een kwart.

Op de besluitvormingsbijeenkomst die in de gemeente is georganiseerd omtrent mantelzorg, die onder doel 3 verder wordt toegelicht, werd gewezen op het feit dat er beter gesignaleerd kan worden op het gebied van overbelaste mantelzorgers. In elk gebiedsteam binnen Sociaal Werk De Schans is in dit kader een 'teamrol mantelzorg'. Medewerkers in deze rol informeren andere collega's in het gebiedsteam over het signaleren en doorverwijzen van (overbelaste) mantelzorgers. Zo draagt Sociaal Werk De Schans bij aan het tijdig signaleren en terugdringen van overbelaste mantelzorgers in gemeente Westerkwartier.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Behoud van het aantal volwassen mantelzorgers.
2. Het aantal volwassenen dat mantelzorg geeft en overbelast is daalt.
3. Inzicht in hoe overbelasting van mantelzorgers teruggedrongen kan worden.
4. Inzicht in aantal jonge mantelzorgers in Westerkwartier en hun ondersteuningsbehoefte.
5. Inwoners die mantelzorg verlenen weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geduid.

3. Inzicht in hoe overbelasting van mantelzorgers teruggedrongen kan worden

In november 2021 heeft een besluitvormingsbijeenkomst omtrent mantelzorg plaatsgevonden in de gemeente Westerkwartier. Deze bijeenkomst werd bezocht door ruim 30 deelnemers die bestonden uit mantelzorgers en professionals die zich bezighouden met mantelzorg in de gemeente. De centrale vraag van de bijeenkomst was: *Wat is ervoor nodig dat het goed gaat met mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier?* Vanuit Sociaal Werk De Schans waren hier de mantelzorgcoördinator en andere medewerkers die zich bezighouden met mantelzorg aanwezig.

Sociaal Werk De Schans deelde tijdens deze bijeenkomst nuttige kennis en expertise over mantelzorg met relevante organisaties en mantelzorgers in de gemeente. In de vervolgbijeenkomsten is besloten dat de mantelzorgcoördinator van Sociaal Werk De Schans de aanjager wordt om de plannen uit de besluitvormingsbijeenkomst verder uit te werken. De verwachting is dat in de Week van de Mantelzorger 2022 de plannen uitgewerkt zijn. In 2022 zal er naar aanleiding van de bijeenkomst een online kennisplatform voor mantelzorgers opgezet worden.

4. Inzicht in aantal jonge mantelzorgers in Westerkwartier en hun ondersteuningsbehoefte

Sociaal Werk De Schans faciliteert het platform Jonge Mantelzorgers. Vanuit dit platform worden bijeenkomsten georganiseerd voor jonge mantelzorgers om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Eventuele overbelasting van jonge mantelzorgers kan zo snel en effectief worden gesignaleerd door Sociaal Werk De Schans en waar nodig kunnen individuele trajecten met jonge mantelzorgers worden gestart.

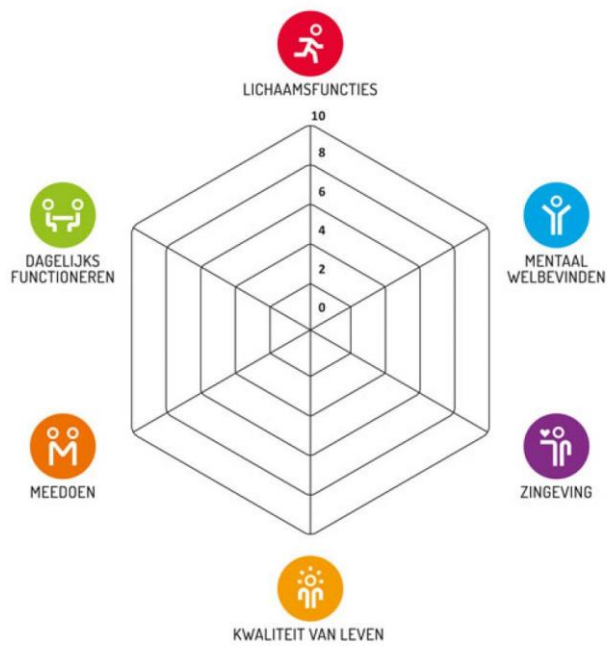
Daarnaast heeft Sociaal Werk De Schans in 2021 voorlichtingen gegeven aan docenten op het basisonderwijs om hen bewust te maken van de impact van mantelzorgtaken op jonge kinderen. Op deze manier draagt Sociaal Werk De Schans bij aan tijdige signalering van overbelasting van jonge mantelzorgers en passende en effectieve verwijzingen.

In het kader van verlichting van de situatie van jonge mantelzorgers heeft Sociaal Werk De Schans tijdens de week van de jonge mantelzorger in juni 2021 een FUN dag georganiseerd. Hier konden jonge mantelzorgers deelnemen aan creatieve en sportieve activiteiten om hun zinnen te verzetten. In de herfst van 2021 is een extra FUN dag georganiseerd waarin jonge mantelzorgers een verzorgd dagje uit naar WILDLANDS in Emmen kregen aangeboden.

5. Inwoners die mantelzorg verlenen weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning

Een opvallende uitkomst van de besluitvormingsbijeenkomst omtrent mantelzorg is dat mantelzorgers een gebrek aan respijtzorg ervaren, terwijl aanbieders van respijtzorg juist een onderbenutting van hun diensten op dit vlak rapporteren. Deze tegenstelling heeft in belangrijke mate te maken met een versplintering van het aanbod rondom mantelzorgondersteuning. Er zijn veel verschillende aanbieders van mantelzorgondersteuning die elkaar niet altijd weten te vinden. Sociaal Werk De Schans vervult een belangrijke positie in het netwerk van organisaties en mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Behoud van het aantal volwassen mantelzorgers.
2. Het aantal volwassenen dat mantelzorg geeft en overbelast is daalt.
3. Inzicht in hoe overbelasting van mantelzorgers teruggedrongen kan worden.
4. Inzicht in aantal jonge mantelzorgers in Westerkwartier en hun ondersteuningsbehoefte.
5. Inwoners die mantelzorg verlenen weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geduid.

Uit de werkwijze van Sociaal Werk De Schans valt op te maken dat Sociaal Werk De Schans op verschillende manieren zichtbaar is, voor zowel mantelzorgers als netwerkpartners, op het gebied van mantelzorgondersteuning. Sociaal Werk De Schans is in 2021 zeer actief geweest in het netwerk om te zorgen dat overbelaste mantelzorgers hun weg weten te vinden naar passende ondersteuning en respijtzorg. De samenwerkingspartners op het gebied van mantelzorg in de gemeente weten dat ze mantelzorgers kunnen doorverwijzen naar Sociaal Werk De Schans voor informatie, advies en ondersteuning. Zo beheert en faciliteert Sociaal Werk De Schans bijvoorbeeld de website Mantelzorg Westerkwartier. Hier kunnen mantelzorgers en netwerkpartners in de gemeente terecht voor informatie, advies en ondersteuning omtrent mantelzorg.

6. De impact van Sociaal Werk De Schans

Hoewel het aantal mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier licht is afgenomen en het aandeel overbelaste mantelzorgers licht is toegenomen, kan gesteld worden dat Sociaal Werk De Schans een belangrijke rol inneemt op het gebied van mantelzorg in de gemeente. Hoewel inzichten in individuele trajecten met cliënten die mantelzorg geven ontbreken, kunnen we, door te zoomen op het bereik en de effecten van collectieve activiteiten en de werkwijze en netwerkpositie van Sociaal Werk De Schans, een duidelijk beeld verkrijgen van de impact op mantelzorgers in de gemeente Westerkwartier die Sociaal Werk De Schans maakt.

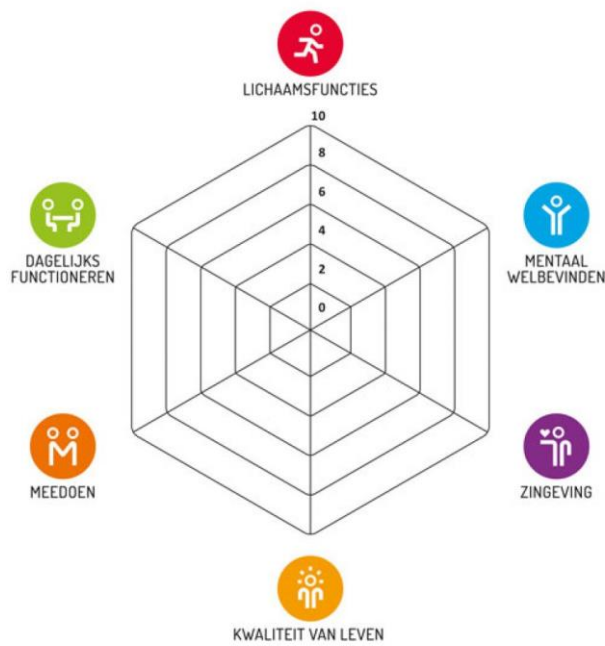
Zo nam Sociaal Werk De Schans na de besluitvormingsbijeenkomst in november 2021 een trekkersrol op zich om gemeente-brede plannen uit te werken om mantelzorgers beter te ondersteunen. Hieruit blijkt dat Sociaal Werk De Schans een progressieve en goed gepositioneerde organisatie is binnen de gemeente op het terrein van mantelzorg. Dat Sociaal Werk De Schans een centrale partner is in het mantelzorgnetwerk in de gemeente blijkt eveneens uit het beheer van de goed bezochte website Mantelzorgwesterkwartier.nl. Hier kunnen zowel mantelzorgers als mantelzorgprofessionals terecht voor informatie, ondersteuning en advies. Naast dat Sociaal Werk De Schans goed gevonden en betrokken wordt in kwesties rondom mantelzorg, werkt Sociaal Werk De Schans daarnaast outreachend. Hierdoor wordt de ondersteuningsbehoefte van (overbelaste) mantelzorgers vroeg gesignaleerd en kan er tijdig en effectief worden doorverwezen naar passende ondersteuning.

Overkoepelend laten de resultaten uit dit feitenblad zien dat Sociaal Werk De Schans een waardevolle bijdrage levert aan het ondersteunen en adviseren van mantelzorgers en mantelzorgprofessionals in de gemeente Westerkwartier. Desalniettemin zien we een daling in het aandeel volwassenen dat mantelzorg biedt en een stijging van het aandeel overbelaste mantelzorgers. Deze trends dienen de komende jaren goed in de gaten gehouden te worden. Zijn deze stijgende cijfers te verklaren door de invloed van de coronacrisis, of zijn de trends van meer langdurige aard? In het licht van deze vragen is het belangrijk dat Sociaal Werk De Schans de aankomende jaren de centrale positie in het mantelzorgnetwerk behoudt en uitbouwt.

Vrijwilligers

De situatie in het Westerkwartier

Rapportage 2021

Sociaal Werk De Schans zet zich in om vrijwilligers en maatschappelijke organisaties en verenigingen in de gemeente Westerkwartier te ondersteunen op het gebied van vrijwilligerswerk. Ze streeft ernaar om hiermee onder andere de kwaliteit van leven van de inwoners te versterken.

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans daarbij de volgende doelen¹ meegegeven:

1. Het aantal actieve vrijwilligers, verbonden aan de welzijnsorganisaties daalt niet.
2. Inzicht in de activiteiten die bewoners organiseren per gebied en de rol die Sociaal Werk De Schans hierbij speelt.
3. Inzicht in ondersteuningsbehoefte van verenigingen om de toegankelijkheid voor doelgroepen te vergroten.

Vrijwilligers in het Westerkwartier

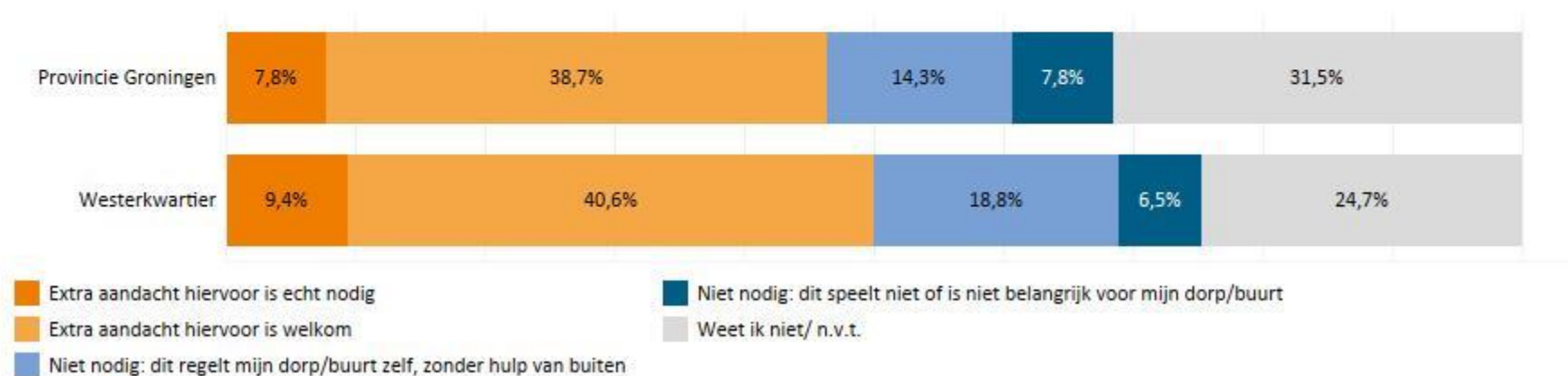
Aandeel vrijwilligers

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (GGD, CBS en RIVM), 2020

Hoe belangrijk vindt u het voor het sociale leven in uw dorp/buurt dat er extra aandacht komt voor het (terug) vinden van vrijwilligers voor verenigingen, inwonerinitiatieven en andere organisaties.

Deze vraag is gesteld in juni 2021, naar aanleiding van de coronacrisis

Bron: Groninger panel: Effecten van de coronacrisis (derde meting), 2021

Meer dan een derde van de inwoners in de gemeente Westerkwartier doet vrijwilligerswerk. Dit is meer dan in Nederland en in de provincie Groningen, waar (ongeveer) een kwart van de inwoners vrijwilligerswerk doet. Inwoners van de gemeente Westerkwartier geven, iets vaker dan in de provincie Groningen, aan dat hun dorp of buurt zelfstandig vrijwilligers kunnen (terug) vinden na de coronacrisis².

Informatiebronnen

1 Dit zijn de geherformuleerde doelen uit de DIN. De basis voor deze doelen zijn de doelen uit de opdracht van de gemeente geweest. Sociaal Planbureau Groningen & Sociaal Werk De

Schans. (2021). Doelen en inspanningen netwerk. Leek: Sociaal Werk De Schans.
2 Sociaal Planbureau Groningen: Groninger panel, 2021.

www.sociaalplanbureau Groningen.nl
www.cmostamm.nl
m.janssens@cmostamm.nl

Vrijwilligers

(Bekend) Bij Sociaal Werk De Schans

Vrijwilligers Informatie Punt Westerkwartier

Nieuwe vrijwilligers aangemeld op website	75
Nieuw ingeschreven organisaties op website	24
Nieuw aangeboden vacatures op website	71

Bemiddelingen via de website

Grootegast	4
Leek	20
Marum en Zuidhorn	17
Totaal	41

Vrijwilligers met een contract bij Sociaal Werk De Schans

Grootegast	11
Leek	14
Marum	4
Zuidhorn	7
Totaal	36

Werkwijze

Ondersteuning vrijwilligers

Sociaal Werk De Schans faciliteert en stimuleert vrijwilligerswerk op allerlei manieren. Sociaal Werk De Schans werkt vraaggericht en speelt in op de behoefte van de vrijwilligers in de gemeente. Onder het motto 'van zorgen voor, naar zorgen dat' worden inwoners zo veel mogelijk gestimuleerd om zelf aan de slag te gaan met hun hulpvragen. Op lastige thema's, zoals eenzaamheid, springt Sociaal Werk De Schans bij als ondersteuner. Sociaal Werk De Schans is een vraagbaak voor vrijwilligers en organisaties. Ook voor hulp bij het aanvragen van subsidies kunnen vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven terecht bij Sociaal Werk De Schans. Sociaal Werk De Schans ondersteunt bewonersinitiatieven die inwoners ondersteunen bij vragen omtrent vervoer, een boodschap of een klusje in huis/tuin.

Vrijwilligers Informatie Punt

VIP Westerkwartier is een belangrijk middel in het stimuleren van vrijwilligerswerk. Naast de uitwisseling van vacatures, is het ook een informatiepunt over vrijwilligerswerk. Organisaties kunnen zelf een account aanmaken op de VIP site en vacatures plaatsen. Ook inwoners die behoefte hebben aan vrijwilligerswerk worden naar de website geleid. Zij maken een vrijwilligersprofiel aan en zijn daardoor vindbaar voor organisaties. Buurtwerkers houden dit verloop in de gaten en ondersteunen de VIP-vrijwilligers waar nodig. Sociaal Werk De Schans zet zich continu in voor de doorontwikkeling van de toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van de website.

Het VIP heeft een telefonisch en fysiek inloopspreekuur in elk gebiedsteam. Deze spreekuren worden gerund door vrijwilligers.

Vrijwilligers bij Sociaal Werk De Schans

Ook bij Sociaal Werk De Schans zijn vrijwilligers actief, dit zijn bijvoorbeeld seniorenvoorlichters, mantelzorgondersteuners en medewerkers bij VIP. Voor sommige mensen is het vrijwilligerswerk een opstapje naar betaald werk. Voor anderen is de stap naar de arbeidsmarkt niet relevant, maar draagt het doen van vrijwilligerswerk op andere manieren bij aan hun positieve gezondheid. Vrijwilligers hebben een vrijwilligerscontract en krijgen onkostenvergoeding. Sociaal Werk De Schans begeleidt de vrijwilligers, bijvoorbeeld door één keer per jaar een tussenevaluatie te doen, of vaker als dat nodig is.

Sociaal Werk De Schans vindt het belangrijk dat de vrijwilligers zich welkom (blijven) voelen. Dit proberen zij te bereiken door oprechte aandacht te hebben voor de vrijwilligers en hen veel mee te laten denken. In de begeleiding van de vrijwilligers wordt aangesloten op wat iemand fijn vindt en wat niet. Elk jaar uit Sociaal Werk De Schans haar waardering voor de vrijwilligers op de Nationale Vrijwilligersdag.

Activiteiten

Overzicht van de inzet van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans zet zich in om vrijwilligers te ondersteunen en hen naar geschikte vrijwilligersfuncties te begeleiden. Dit doen zij door te bemiddelen via het Vrijwilligers Informatie Punt en door zichtbaar te zijn in de buurt. Ook haakt Sociaal Werk De Schans aan bij landelijke initiatieven, zoals NLdoet. Hieronder zijn de activiteiten van Sociaal Werk De Schans samengevat³⁻⁴.

Gezien het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt zijn de activiteiten continu aan verandering onderhevig. Vraagstukken van inwoners, ontwikkelingen in de gemeente, maar vooral ook uitkomsten van evaluaties vragen om nieuwe activiteiten en soms om aanpassing van activiteiten. Dit onderzoek is uitgevoerd op een bepaald moment in deze cyclus en geeft daarom een beeld van een bepaald moment.

Activiteiten

Samenwerking en doorverwijzingen

- Sociaal Werk De Schans werkt samen met lokale verenigingen, vrijwilligersorganisaties en stichtingen
- Maatschappelijke organisaties (bv. Vredewold)
- CMO STAMM
- Vitaal vrijwilligerswerk
- Promotie en deelname NLDoet
- Dorpsbelangen
- Vrijwilligersgroningen.nl
- Burendag

Individuele hulpverlening

- Sociaal Werk De Schans ondersteunt inwoners die vrijwilligerswerk willen uitvoeren.
- Vrijwilligers kunnen bij het Vrijwilligers Informatie Punt (VIP) van Sociaal Werk De Schans terecht voor informatie, advies en training.
- Sociaal Werk De Schans is via een telefonisch spreekuur en via de mail bereikbaar voor vrijwilligers

Collectieve activiteiten

- Via de VIP-website worden diverse gratis trainingen aan vrijwilligers en organisaties aangeboden.
- Stimuleren van bewonersinitiatieven in het gebied.
- Ondersteunen inwoners bij het organiseren en promoten van activiteiten, zoals spelweken.
- Ondersteuning en begeleiding vrijwilligers, binnen de diverse steunpunten, buurthuis kamers en informele dorps- en zorgnetwerken.
- Meedenken met inwoners over verbetering sociale cohesie en ondersteunen bij de activiteiten, zoals een buurtbarbecue.

Inzet van expertise

- Sociaal Werk De Schans werkt in alle gebieden van het Westerkwartier aan het inzetten van de cultuuromslag van 'zorgen vóór naar zorgen dát'.
- Beheer en facilitering website VIP Westerkwartier
- Sociaal Werk De Schans ondersteunt organisaties en (sport-)verenigingen op het gebied van vrijwilligers, inhoudelijk beleid en werving van nieuwe leden.

Samenwerking

Resultaten van de samenwerking van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans werkt op verschillende manieren samen met partners in het veld. De samenwerkingspartners worden op deze pagina visueel weergegeven. De bronnen die voor onderstaande informatie zijn gebruikt zijn het Doelen Inspanningen Netwerk⁵ en de gesprekken met teamleiders⁶.

Netwerkpartners

Sport- en cultuurverenigingen
Voorbeelden: voetbalverenigingen,
biljarten, klaverjassen, rummikub,
visclub, knutselen, jeu de boule,
tekenclub

Bewonersinitiatieven
Voorbeelden: Sociale huiskamer, hulpkring
(ouderenvervoer), maatjesprojecten, Repair café,
alzheimercafé.

Overheid
Gemeente Westerkwartier
Mens en Gezin

Vrijwilligersorganisaties
Vrijwilligersgroningen.nl
Dorpsbelangen

Zorg en hulpverlening
Vredewold
GGD
Lentis

Maatschappelijke organisaties
Vitaal Vrijwilligerswerk
Biblionet
CMO STAMM
Oranjefonds

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Trainingen voor vrijwilligers

In samenspraak met CMO STAMM en Vitaal vrijwilligerswerk biedt Sociaal Werk De Schans verschillende gratis trainingen aan vrijwilligers. Via de VIP-website worden diverse trainingen aangeboden, zoals 'grenzen stellen'.

Trainingen zijn altijd online beschikbaar

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

ZINGEVING

MENTAAL
WELBEVINDEN

NLdoet

NLdoet is een initiatief van het Oranjefonds om vrijwilligerswerk te stimuleren en onder de aandacht te brengen. Sociaal Werk De Schans promoot en ondersteunt NLdoet en doet zelf actief mee aan dit landelijke initiatief om vrijwilligerswerk te stimuleren.

Twee dagen per jaar

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

ZINGEVING

Burendag

De Burendag is een initiatief van het Oranjefonds en Douwe Egberts. Buren komen gezellig samen en helpen elkaar. Medewerkers van Sociaal Werk De Schans sluiten aan bij de Burendag om hulpvragen op de halen in de buurt en het contact tussen inwoners te stimuleren.

Een dag per jaar

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

VIP op de (week)markt

Medewerkers van Sociaal Werk De Schans waren namens het VIP aanwezig op (week)markten. Dit deden zij om met mensen in gesprek te gaan over vrijwilligerswerk en om de stap naar vrijwilligerswerk te verkleinen.

4 keer

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

ZINGEVING

Themabijeenkomsten vrijwilligers

Sociaal Werk De Schans organiseert themabijeenkomsten om vrijwilligersinitiatieven samen te brengen en te versterken. In 2021 zijn er twee digitale bijeenkomsten geweest. Vrijwillige buurtinitiatieven die individuele hulpvragen van inwoners bedienen worden samen gebracht. In 2021 ging dit vooral over het bieden van hulp aan inwoners in coronatijd.

2 bijeenkomsten; 10 vertegenwoordigers per bijeenkomst

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

MENTAAL
WELBEVINDEN

Inzet expertise

Resultaten van inzet van expertise in het netwerk

Sociaal Werk De Schans werkt in alle gebieden van het Westerkwartier aan het inzetten van de cultuuromslag van 'zorgen vóór naar zorgen dát'.

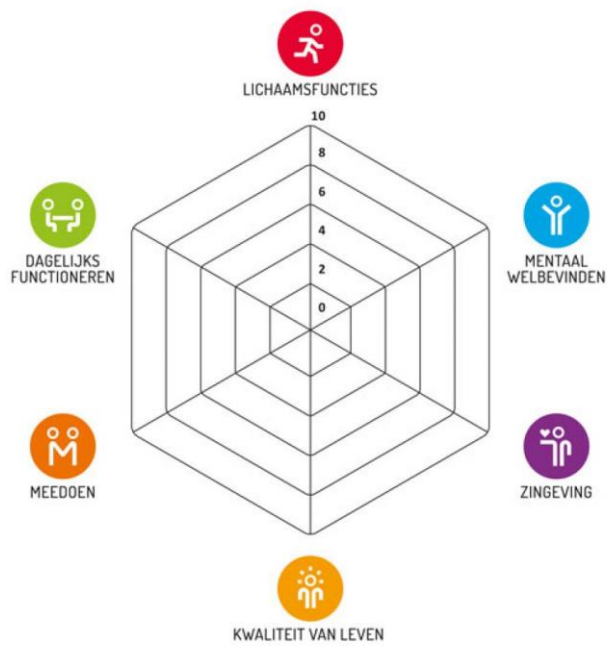
(Vrijwilligers-)
Organisaties in de
gemeente

Buurtwerkers en de vrijwilligers bij VIP ondersteunen vrijwilligersorganisaties door inzet van hun kennis en ervaring, bijvoorbeeld bij het aanvragen van fondsen of het werving en behoud van vrijwilligers.

(Vrijwilligers-)
Organisaties in de
gemeente

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Het aantal actieve vrijwilligers, verbonden aan de welzijnsorganisaties daalt niet.
2. Inzicht in de activiteiten die bewoners organiseren per gebied en de rol de Sociaal Werk De Schans hierbij speelt.
3. Inzicht in ondersteuningsbehoefte van verenigingen om de toegankelijkheid voor doelgroepen te vergroten.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geduid.

0. Algemene situatie in het Westerkwartier

De gemeente Westerkwartier telt naar verhouding meer vrijwilligers dan Nederland en de provincie Groningen. Volgens de volwassenmonitor van de GGD was in 2020 iets meer dan een derde (35%) van de inwoners van de gemeente Westerkwartier vrijwilliger. In 2021 hebben 75 nieuwe vrijwilligers zich aangemeld bij het Vrijwilligers Informatiepunt (VIP) van Sociaal Werk De Schans. In totaal hebben 41 bemiddelingen plaats gevonden via het VIP in 2021.

1. Actieve vrijwilligers verbonden aan welzijnsorganisatie.

In 2021 waren er bij Sociaal Werk De Schans 36 vrijwilligers werkzaam, dit zijn bijvoorbeeld seniorenvoorlichters, mantelzorgondersteuners en medewerkers bij VIP. De ondersteuning van statushouders wordt uitgevoerd door getrainde vrijwilligers, die door de maatschappelijke begeleiders worden gecoacht en ondersteund. Sociaal Werk De Schans vindt het belangrijk dat de vrijwilligers zich welkom (blijven) voelen. Dit proberen zij te bereiken door oprechte aandacht te hebben voor de vrijwilligers en hen veel mee te laten denken. In de begeleiding van de vrijwilligers wordt aangesloten op wat iemand fijn vindt en wat niet. Op deze manier probeert Sociaal Werk De Schans haar vrijwilligers aan zich te binden.

VIP Westerkwartier is een belangrijk middel in het stimuleren van vrijwilligerswerk. VIP! Westerkwartier informeert en adviseert zowel vrijwilligers als vrijwilligersorganisaties, en bemiddelt tussen mensen die vrijwilligerswerk willen doen en organisaties die vacatures voor vrijwilligers hebben. In 2021 hebben zich 75 nieuwe vrijwilligers aangemeld op de website.

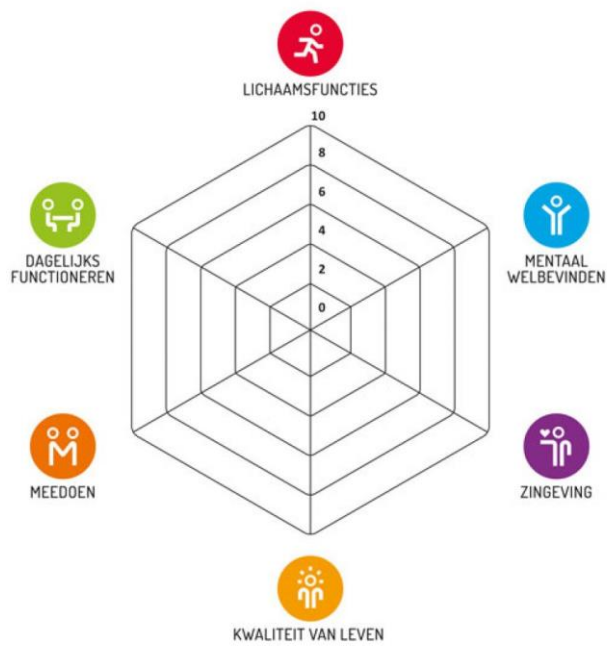
Sociaal Werk De Schans onderhoudt contacten en werkt samen met (keten)partners, zoals zorgaanbieders, bestaande vrijwilligersorganisaties en ondernemers, waarin vraag en aanbod met elkaar verbonden wordt en inwoners worden toe geleid naar vrijwilligerswerk.

2. Inzicht in activiteiten die inwoners organiseren en de rol van Sociaal Werk De Schans.

In de gemeente Westerkwartier worden veel verschillende activiteiten georganiseerd door inwoners. Een aantal voorbeelden die de buurtwerkers hiervan geven zijn: biljarten, klaverjassen, rummikub, vissen, knutselen, tekenen, sociale huiskamers, hulpkringen, ouderenvervoer, maatjesprojecten en repair- enzheimercafés.

De buurtwerkers zijn veel aanwezig in de buurt, hierdoor zijn zij goed op de hoogte van de activiteiten die in de gemeente plaatsvinden. Sociaal Werk De Schans heeft oog voor de veiligheid en leefbaarheid in de buurt en haalt signalen van inwoners op. Sociaal Werk De Schans werkt hierin samen met de leefbaarheidsadviseurs van de gemeente Westerkwartier.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Het aantal actieve vrijwilligers, verbonden aan de welzijnsorganisaties daalt niet.
2. Inzicht in de activiteiten die bewoners organiseren per gebied en de rol de Sociaal Werk De Schans hierbij speelt.
3. Inzicht in ondersteuningsbehoefte van verenigingen om de toegankelijkheid voor doelgroepen te vergroten.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geduid.

Sociaal Werk De Schans werkt zo veel mogelijk vraaggericht en streeft naar verzelfstandiging van de vrijwilligersorganisaties in de gemeente. De rol die Sociaal Werk De Schans speelt is dan ook vooral ondersteunend. Sociaal Werk De Schans ondersteunt en begeleidt vrijwilligers, bijvoorbeeld binnen de diverse steunpunten, buurthuis kamers en informele dorps- en zorgnetwerken. Daarnaast denkt ze met inwoners mee over hoe de sociale cohesie te verbeteren en inwoners te ondersteunen bij de totstandkoming van activiteiten. Ook ondersteunt ze inwoners bij het organiseren van activiteiten en promoten van deze activiteiten, zoals spe(e)lweken. Waar mogelijk wordt gratis sport- en speluitleenmateriaal te leen aangeboden voor diverse buurtinitiatieven.

De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans werken outreachend wanneer dat nodig is. Bijvoorbeeld wanneer zij veel eenzaamheid signaleren in een buurt en daar nog niet door de inwoners op wordt ingespeeld.

3. Inzicht in ondersteuningsbehoefte van verenigingen.

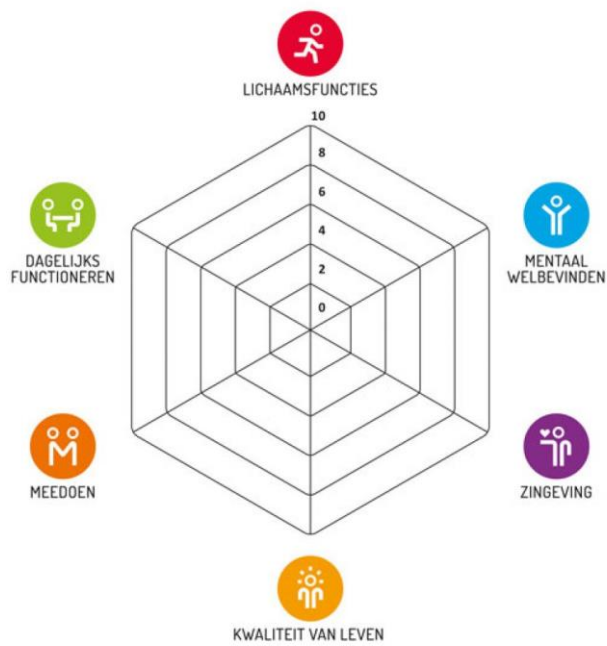
Sociaal Werk De Schans werkt samen met verenigingen, vrijwilligersorganisaties, dorpsbelangen en stichtingen en biedt actief (op basis van behoefte) begeleiding en ondersteuning aan. Zo worden (sport)verenigingen ondersteund op het gebied van vrijwilligers, inhoudelijk beleid, het toeleiden van leden etc. Per 1 augustus 2021 is een cultuurcoach gestart, die vanuit de vragen van culturele instellingen en verenigingen omtrent subsidie, werving nieuwe leden, pr-marketing het cultureel kapitaal van Westerkwartier helpt te versterken.

De samenwerking met verenigingen is door de coronapandemie nog verder ontwikkeld met als resultaat dat er samen vele activiteiten en workshops georganiseerd zijn.

Het is voor verenigingen, vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven vaak lastig om aan vrijwilligers te komen. Niet alleen in Westerkwartier. Bij de promotie en werving heeft Sociaal Werk De Schans hier extra aandacht voor. Zo wordt de website www.vipwesterkwartier.nl doorontwikkeld (ook in 2022) om ervoor te zorgen dat informatievoorziening, matching en training nog beter aansluit bij de inwoners. De vier VIP! vrijwilligers gaan er zelf ook actief op af om mensen te bereiken, informatie te verstrekken en om een vraagbaak te zijn voor maatschappelijke organisaties.

De buurtwerkers van Sociaal Werk De Schans zijn veel in de buurt aanwezig en zijn daardoor goed bereikbaar voor vrijwilligers en hun hulpvragen. Op deze wijze hebben de buurtwerkers inzicht in de hulpvragen die bij de verenigingen en vrijwilligersorganisaties spelen. Daarnaast zijn buurtwerkers goed op de hoogte van de behoeften van de verschillende doelgroepen in de buurt en waar deze mensen te vinden zijn.

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Het aantal actieve vrijwilligers, verbonden aan de welzijnsorganisaties daalt niet.
2. Inzicht in de activiteiten die bewoners organiseren per gebied en de rol de Sociaal Werk De Schans hierbij speelt.
3. Inzicht in ondersteuningsbehoefte van verenigingen om de toegankelijkheid voor doelgroepen te vergroten.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geduid.

De impact van Sociaal Werk De Schans

We kunnen vaststellen dat Sociaal Werk De Schans een belangrijke rol inneemt op het gebied van vrijwillige inzet en vrijwilligerswerk in de gemeente. Om te beginnen zijn er 36 vrijwilligers werkzaam bij Sociaal Werk De Schans, dit zijn bijvoorbeeld seniorenvoorlichters, mantelzorgondersteuners en medewerkers bij VIP.

Door te zoomen op het bereik en de effecten van collectieve activiteiten en de werkwijze en netwerkpositie van Sociaal Werk De Schans, kunnen we een duidelijk beeld verkrijgen van de impact die Sociaal Werk De Schans maakt.

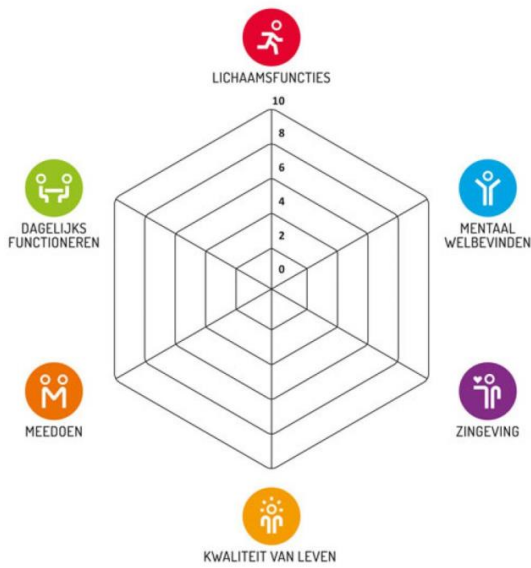
Naast dat Sociaal Werk De Schans goed gevonden en betrokken wordt in kwesties rondom vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet, werkt Sociaal Werk De Schans daarnaast outreachend. Hierdoor wordt de ondersteuningsbehoefte van verenigingen en bewonersgroepen vroeg gesignaleerd en kan er tijdig en effectief worden doorverwezen naar passende ondersteuning. Sociaal Werk De Schans ziet dat er steeds meer vragen binnenkomen voor vrijwillige inzet, matching van vraag en aanbod en nieuwe vormen van vrijwilligerswerk en neemt een trekkersrol op zich voor de doorontwikkeling van het Vrijwilligers Informatie Punt (VIP) om ervoor te zorgen dat informatievoorziening, matching en training nog beter aansluit bij de inwoners.

Overkoepelend laten de resultaten uit dit feitenblad zien dat Sociaal Werk De Schans een waardevolle bijdrage levert aan het ondersteunen en adviseren van vrijwilligers-(organisaties) in de gemeente Westerkwartier, zoals het ondersteunen van verenigingen op het gebied van vrijwilligers, inhoudelijk beleid, het toeleiden van leden etc.

Statushouders

De situatie in het Westerkwartier

Rapportage 2021

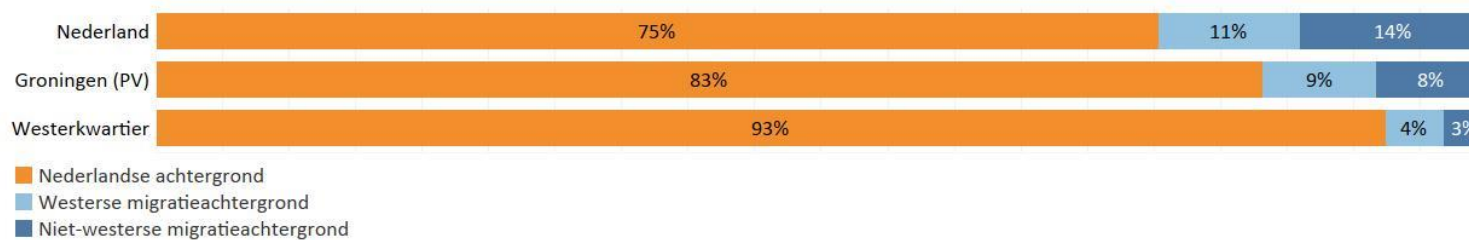

Sociaal Werk De Schans zet zich in om statushouders in de gemeente Westerkwartier te ondersteunen. Ze streeft ernaar om hiermee onder andere de kwaliteit van leven van de inwoners te versterken.

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans daarbij de volgende doelen¹ meegegeven:

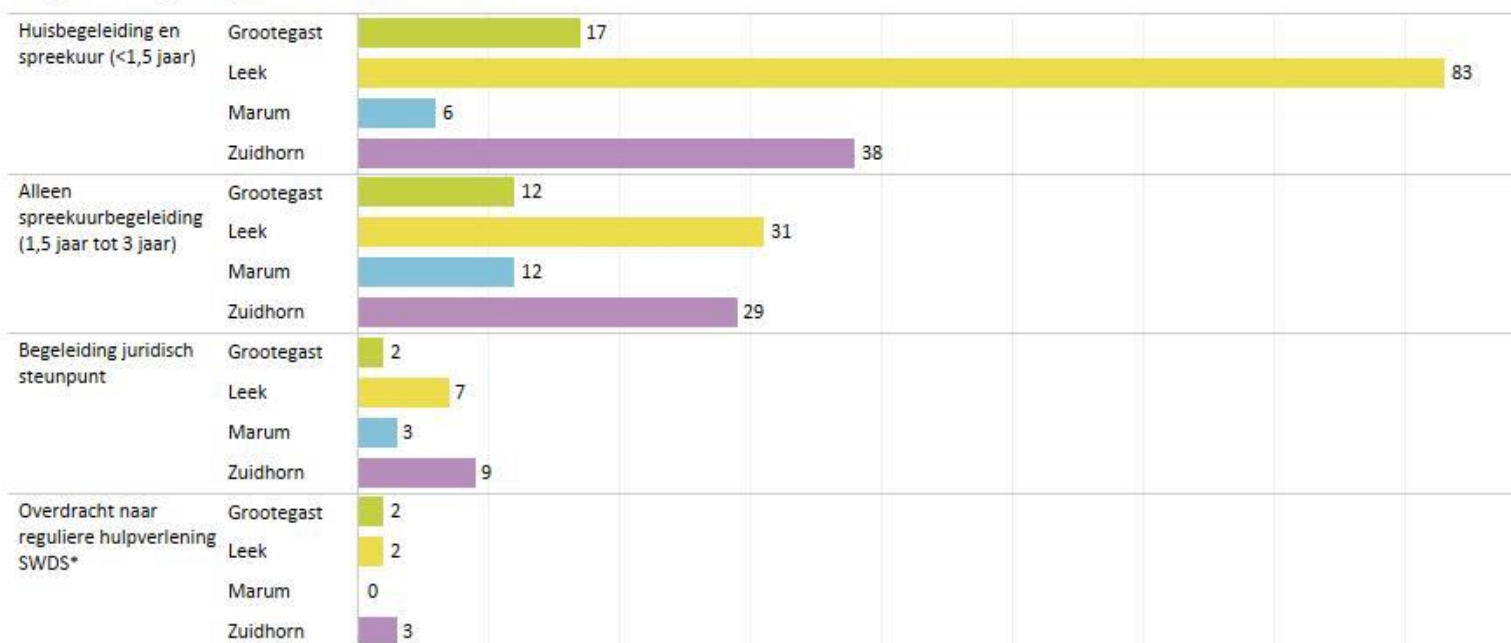
1. Statushouders gehuisvest in de gemeente Westerkwartier kennen de grenzen als het gaat om wat in Nederland te doen gebruikelijk/algemene norm is (ze hebben de participatieverklaring behaald).
2. Statushouders gehuisvest in de gemeente Westerkwartier hebben na afloop van de maatschappelijke begeleiding geen formeel georganiseerde ondersteuning, gericht op het functioneren in de maatschappij, meer nodig.

Inwoners met een migratieachtergrond

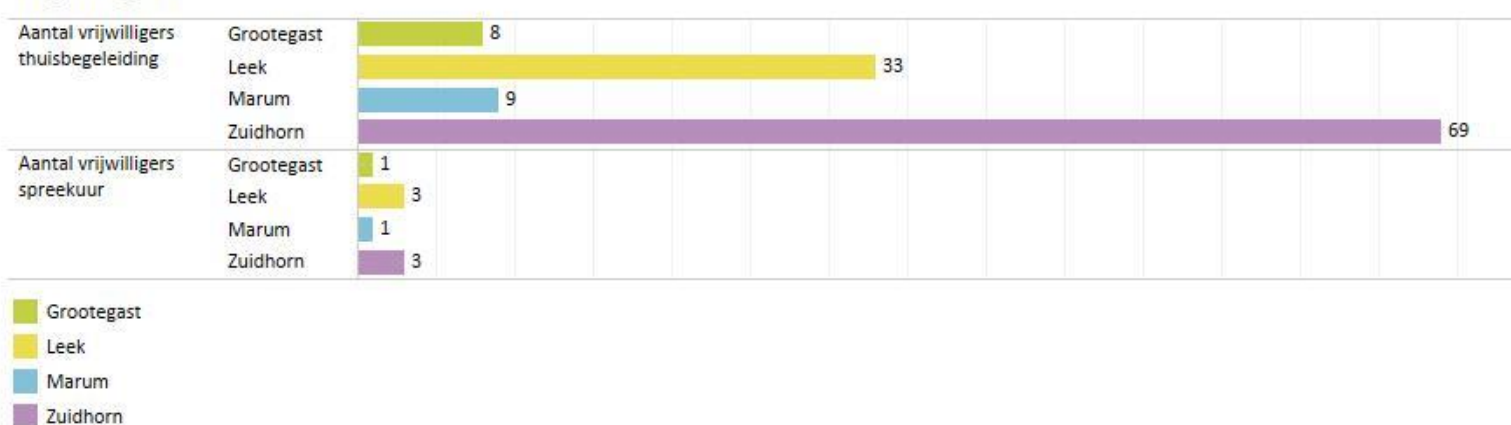
Bron: Regionale kerncijfers CBS, 2022

Begeleidingstrajecten Statushouders

* in de registraties en de hulpverlening van Sociaal Werk De Schans wordt geen onderscheid gemaakt tussen statushouders en andere inwoners. Het aantal statushouders dat geholpen wordt door Sociaal Werk De Schans wordt hier hoogstwaarschijnlijk onderschat.

Vrijwilligers

Bron: Rapportage Sociaal Werk de Schans, 2021

Activiteiten

Overzicht van de inzet van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans zet zich in om statushouders te ondersteunen door activiteiten te organiseren. Dit zijn zowel laagdrempelige inloopmomenten, als intensievere vormen zoals voorlichtingen en trainingen, individuele gesprekken en doorverwijzingen op maat. Ook werkt Sociaal Werk De Schans samen met verschillende partijen. Hieronder zijn de activiteiten van Sociaal Werk De Schans samengevat³⁻⁴.

Gezien het feit dat Sociaal Werk De Schans vraaggericht werkt zijn de activiteiten continu aan verandering onderhevig. Vraagstukken van inwoners, ontwikkelingen in de gemeente, maar vooral ook uitkomsten van evaluaties vragen om nieuwe activiteiten en soms om aanpassing van activiteiten. Dit onderzoek is uitgevoerd op een bepaald moment in deze cyclus en geeft daarom een beeld van een bepaald moment.

Activiteiten

Samenwerking en doorverwijzingen

- Integraal samenwerkingsverband met Stichting Vluchtelingenwerk Noord Nederland.
- GGD
- Onderwijs: Basisscholen, schakelklassen en ROC's
- Taalhuis en taallessaanbieders
- Gemeenten en Mens en Gezin
- Humanitas
- Jeugdfonds Sport en Cultuur; Stichting Leergeld

Individuele hulpverlening

- Sociaal Werk De Schans biedt een wekelijks spreekuur voor alle hulpvragen van statushouders en hun (maatschappelijke) begeleiders.
- Statushouders kunnen terecht bij het Toeslagenpunt Belastingen (TSP). Vrijwilligers die de huur- en zorgtoeslagen regelen voor statushouders.
- Huisbegeleiding van een individueel gekoppelde vrijwilliger.

Collectieve activiteiten

- Uitvoering participatieverklarings-trajecten.
- Sociaal Werk De Schans verzorgt in samenwerking met de GGD interculturele ochtenden voor ouders en hun kinderen.
- Sociaal Werk De Schans verzorgt diverse activiteiten gericht op preventie en beweging, zoals fietscursussen voor nieuwkomers.
- Sociaal Werk De Schans verzorgt bijeenkomsten en voorlichtingsmateriaal voor statushouders/ migranten op het gebied van gezondheid en seksualiteit.

Werkwijze

Stichting Vluchtelingenwerk en Sociaal Werk De Schans

Statushouders in de gemeente Westerkwartier worden de eerste drie jaren van hun verblijf in Nederland ondersteund door Stichting Vluchtelingenwerk. Stichting Vluchtelingenwerk voert deze ondersteuning uit in opdracht van en in nauwe samenwerking met Sociaal Werk De Schans. De eerste 18 maanden is deze begeleiding individueel. Deze ondersteuning bestaat uit het helpen bij het inrichten van hun nieuwe huis, wegwijs worden in de gemeente en in Nederland, het toe leiden van de kinderen naar het onderwijs en aanvullende hulp waar nodig. De tweede helft van deze periode kunnen statushouders langskomen op een (juridisch) spreekuur. Na de eerste 18 maanden wordt de begeleiding, wanneer deze nog nodig is, zo veel mogelijk overgedragen naar de reguliere hulpverlening van Sociaal Werk De Schans. Dit wordt zo geleidelijk mogelijk gedaan. Ook tijdens de begeleiding door Stichting Vluchtelingenwerk worden de statushouders al geïnformeerd over het hulpverleningsaanbod van Sociaal Werk De Schans, ook worden zij uitgenodigd voor de collectieve activiteiten die Sociaal Werk De Schans organiseert.

Medewerkers van Stichting Vluchtelingenwerk werken op de kantoren van Sociaal Werk De Schans en maken deel uit van de teams van Sociaal Werk De Schans. Daarnaast hebben Sociaal Werk De Schans en Stichting Vluchtelingenwerk gelijktijdige spreekuren. Dit zorgt ervoor dat statushouders gemakkelijk worden doorverwezen van Stichting Vluchtelingenwerk naar Sociaal Werk De Schans en andersom.

De ondersteuning van statushouders wordt onder andere uitgevoerd door getrainde vrijwilligers, die door de medewerkers van Stichting Vluchtelingenwerk worden gecoacht en ondersteunt.

Samenwerking

Resultaten van de samenwerking van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans werkt op verschillende manieren samen met partners in het veld. De samenwerkingspartners worden op deze pagina visueel weergegeven. De bronnen die voor onderstaande informatie zijn gebruikt zijn het Doelen Inspanningen Netwerk⁵ en de gesprekken met teamleiders⁶.

Netwerkpartners

Onderwijs
Basisscholen
Internationale SchakelKlas
ROC's

Vrijwilligersorganisaties
Taalhuizen
Taallesaanbieders
Schuldhulpmaatje
Dorpsinitiatieven

Overheid
Gemeente Westerkwartier
Mens en Gezin
Inkomensconsulenten
gemeente

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Maatschappelijke instellingen
Humanitas

Professionele hulpverlening
GGD

Fondsen
Jeugdfonds Sport en Cultuur
Stichting Leergeld

Collectieve activiteiten

Resultaten van de collectieve activiteiten

Participatieverklaringscursus

Statushouders leren tijdens de participatieverklaringscursus over de Nederlandse taal en cultuur. Aan het einde van de cursus ontvangen ze de verplichte participatieverklaring.

33 statushouders in 2021; aantal doorgeschoven naar 2022 vanwege corona.
1 á 2 keer per jaar 30 zelfmelders

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

Interculturele ochtenden en informatiebijeenkomsten

Sociaal Werk De Schans verzorgt in samenwerking met de GGD interculturele ochtenden voor ouders en hun kinderen.

Sociaal Werk De Schans verzorgt bijeenkomsten en voorlichtingsmateriaal voor statushouders/migranten op het gebied van gezondheid en seksualiteit.

Niet in 2021 georganiseerd

Curatief en preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

Fietscursus

Statushouders leren door middel van een cursus (opnieuw) fietsen. In de cursus wordt aandacht besteed aan verkeersregels, techniek van de fiets en het fietsen zelf.

4 lessen; 7 deelnemers

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

LICHAAMS-
FUNCTIONIES

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

Collectieve activiteiten

Resultaten van de de collectieve activiteiten

Sportieve bijeenkomst

Een sportieve bijeenkomst tussen vrouwen met een immigratie achtergrond en Nederlandse vrouwen om meer ontmoeting in het Westerkwartier te creëren en integratie en participatie te stimuleren. Naast de activiteit is er ook kinderopvang geregeld zodat de vrouwen ook daadwerkelijk even een uur de tijd voor hun zelf hebben.

Bereik onbekend

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

SOCIAAL
PARTICIPEREN

LICHAAMS-
FUNCTIES

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

Toeslagenservicepunt

Een dienst die Sociaal Werk De Schans helpt organiseren is het (TSP). Statushouders kunnen terecht bij het Toeslagenservicepunt (TSP). Hier worden zij door vrijwilligers geholpen met het aanvragen van en vragen rondom huur- en zorgtoeslagen.

Bereik onbekend

Preventief

Wordt met name ingezet voor het versterken van:

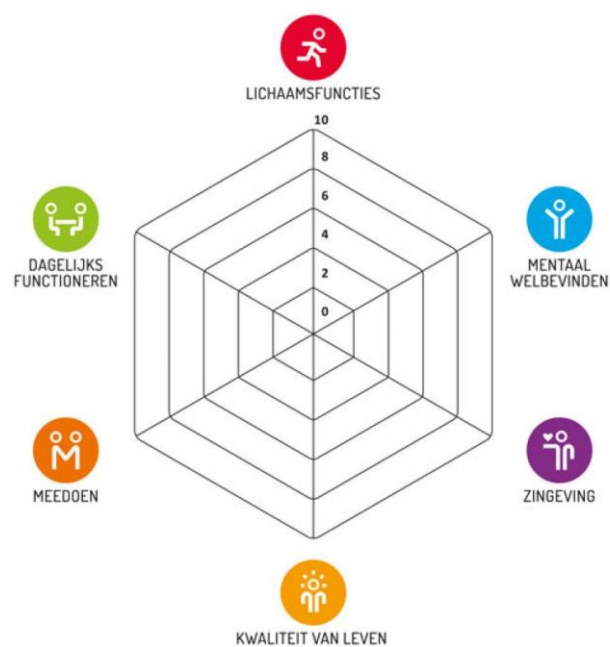

SOCIAAL
PARTICIPEREN

DAGELIJKS
FUNCTIONEREN

Samenvatting en duiding

De gemeente heeft Sociaal Werk De Schans de volgende doelen meegegeven:

1. Statushouders gehuisvest in de gemeente Westerkwartier kennen de grenzen als het gaat om wat in Nederland te doen gebruikelijk/algemene norm is (ze hebben de participatieverklaring behaald).
2. Statushouders gehuisvest in de gemeente Westerkwartier hebben na afloop van de maatschappelijke begeleiding geen formeel georganiseerde ondersteuning, gericht op het functioneren in de maatschappij, meer nodig.

Voorgaande onderzoeksresultaten geven gezamenlijk antwoord op de bovenstaande doelen. De resultaten worden hieronder toegelicht en geduid.

0. De situatie in de gemeente Westerkwartier

De gemeente Westerkwartier telt naar verhouding minder inwoners met een migratieachtergrond dan de provincie Groningen en Nederland als geheel. 7% van de inwoners van de gemeente Westerkwartier heeft een niet-Nederlandse achtergrond. In Nederland ligt dat aandeel een stuk hoger, namelijk 25%. De maatschappelijke begeleiding van statushouders wordt door Stichting Vluchtelingenwerk en Sociaal Werk De Schans uitgevoerd, in 2021 betrof dit 256 trajecten. Dit bestond voornamelijk uit huisbegeleiding en spreekuurbegeleiding.

1. Statushouders hebben een participatieverklaring behaald

Stichting Vluchtelingenwerk voert in opdracht van en in samenwerking met Sociaal Werk De Schans de begeleiding van de participatieverklaringstrajecten uit. In 2021 hebben 31 statushouders een participatieverklaringstraject gevolgd en een participatieverklaring ontvangen. Een aantal participatieverklaringstrajecten zijn uitgesteld naar 2022, vanwege de coronacrisis. Jaarlijks volgen ook zo'n 30 tot 60 zelfmelders een participatieverklaringstraject bij Sociaal Werk De Schans. Het participatieverklaringstraject bestaat uit een cursus en een dag waarop de statushouder een participatieverklaring ondertekent. Statushouders moeten deze verklaring ondertekenen voordat ze een jaar in de gemeente gevestigd zijn.

2. Statushouders in de gemeente Westerkwartier hebben na afloop van de maatschappelijke begeleiding geen formeel georganiseerde ondersteuning meer nodig

De begeleiding van statushouders vanuit Stichting Vluchtelingenwerk duurt 3 jaar. De eerste 18 maanden is deze begeleiding individueel. Statushouders worden gekoppeld aan een vrijwilliger van Stichting Vluchtelingenwerk die hen ondersteunen. De tweede helft van deze periode kunnen statushouders langs komen op een spreekuur. Na de eerste 18 maanden wordt de begeleiding zo veel mogelijk overgedragen naar de reguliere hulpverlening van Sociaal Werk De Schans. Na de begeleiding vanuit Stichting Vluchtelingenwerk kunnen statushouders, net als andere inwoners van het Westerkwartier, terecht bij Sociaal Werk De Schans met hulpvragen.

De impact van Sociaal Werk De Schans

Sociaal Werk De Schans werkt nauw samen met Stichting Vluchtelingenwerk in de ondersteuning van statushouders in de gemeente Westerkwartier. In opdracht van Sociaal Werk De Schans begeleidde Stichting Vluchtelingenwerk in 2021 31 statushouders in participatieverklaringstrajecten. Op deze wijze draagt Sociaal Werk De Schans bij aan de integratie van statushouders in de gemeente Westerkwartier.